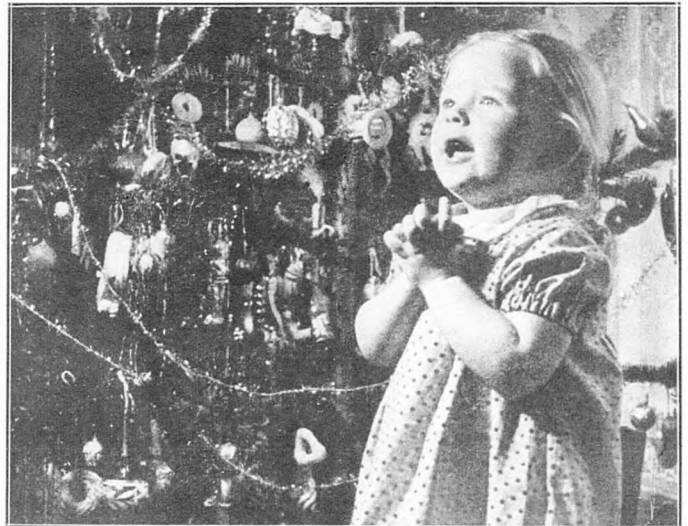

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

М
О
Л
О
Д
О
С
:
Д
З
З
Ш
Л
Ш
—

MAGYAR ÚRIASSZONYYOK LAPJA

XI. ÉVFOLYAM 36. SZÁM SZÉPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT BUDAPEST, 1934 DEC. 20
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI. KERÜLET, JÓKAI-UTCA 37. SZÁM (BERLINI-TÉR SAROK). — TELEFONSZÁM: 10-7-23

Megjelenik havonta háromszor: 1-én 10-én és 20-án.
Postatakarékpénztári csekkszámja 41.490. Előfizetési ár
Magyarországon és Ausztriában: egész évre 24 P, félévre
12 P, negyedévre 6 pengő. Belgiumban, Franciaországban,
Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész
évre 30 pengő, félévre 15 pengő, negyedévre 7 P 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:
KERTÉSZ BÉLA

Csehszlovákiában: egész évre 180 csehszlovákiai koronára, félévre
90 csehszlovákiai koronára, negyedévre 50 csehszlovákiai koronára, Romániában:
egész évre 900 leire, félévre 450 leire, negyedévre
250 leire. Angliában és Amerikában: egész évre 40 pengő,
félévre 20 P. Egyes szám ára 80 fill. Előfizetési ára az
ingyenes gyermekrovattal-melléklettel együtt évi 24 P.

Beszélgetés a karácsonyfával

Nem haragszol, úgy-e, drága emlékeket idéző, bűbájos és titokzatos fa, ha megmondom őszintén: de megfogyatkoztál... Azelőtt hatalmas óriás voltál, sehogyan sem tűrted a városi falak szűk tömlőcét, büszke fejed majdnem átverte a mennyezetet, dús ágaidról szikrázó arany zuhatagban omlott alá a csillám, minden kis tűleveledre jutott ragyogás, cicoma, lábad előtt ékszerek, selymek, dús prémek, fantasztikus gyermeki ajándékok garmadában. Gögös keleti fejedelem voltál, társadalmi rang voltál, karácsonyfa. Azután jöttek évek, múltak évek és te, karácsonyfa, egyre kisebb lettél. Ágaidon kevesebb a fény, a ragyogás, lábad előtt egyre szerényebb az ajándék. Most már egészen összezugorodtál, szegényes, kopott kis fenyőfácska vagy, nem is lehet letenni a földre, oda-raknak az asztal közepére, néhány olcsó, aranyos dió csüng rajtad, ösztövére gyertyácska, amelynek szegényes fényét hamar eloltják... Bizony, árva karácsonyfa, nagyon megkoptál az időben!... De azért én mégiscsak visszaszöktem hozzád, dobogó szívvel, túláradó gyöngéd szeretettel. Karácsonyfa, én megvallom neked itt a csöndben, a sötétben, mikor a többiek nem hallják: én most jobban szeretlek téged... Nem vagy már hivalkodó fény, amelyről beszélnek a szomszédok. De igazabb vagy, őszintébb, emberibb vagy... Most igazán az önfeláldozó szeretet varázsol a lakásba. Most nem telefonon rendelnek minden díszekkel együtt, most a szív szorongó szeretetéből hajtasz ki. Ami konvenció volt, az lekopott rólad, amit a pénz adhat, az lefoszlott rólad. De titokzatos illatodat meg nem ölthette idő és viszontagság. És ilyen szegényen, alázatosan, ilyen őszintén, ilyen levetkőztetve jobban emlékeztetsz a betlehemi Jézusra. Jézus istállóban született, szutykos barlangistállóban és első perceit jászolban pihegte, nem aranyos és patyolatos bölcsőben. Ökrök, bivalyok bámulták meg először, és az első emberek, akik meghatott becézéssel néztek reá, durvakezű, szegény, félig állati sorban tengődő, cifra beszédet nem értő pásztorok voltak. Emlékezzünk bár egyszerű, szegényes, sőt nyomorúságos kis fenyőfa előtt, emlékezzünk bár fenyőfa nélkül, méltók vagyunk mi az Úrhoz, aki úgy találta jónak és igaznak, hogy ne a gazdag pénzváltó palotájában lássa meg a napnak világát, hanem csak a betlehemi sziklaistállóban, a durván vájt jászolban, és első mosolyát ne a hatalmasokra küldje, hanem a szegény, bénabeszédű, nehézzárású pásztorokra...

Dicsőség mennyben az Istennek... Békesség földön az embereknek...

Írta: Balassa Imre

Régi karácsonyest

Írta: Papp Jenő

Erre az utolsó szentestére az Isonzó mellől érkeztem meg, a tisztiszolgámmal. Lábujjhegyen lépkedtünk a legényemmel a hóban a ház ablaka alá. Magas volt a tanító-lak ablaka, kihúztam a kardomat s a hegyével csendesen megkocogtattam a világos táblát. Anyám a zajra felsikoltott örömben, megállt a tű a kezében, apám hirtelen letette az újságot, feltépte az ablakot, mind a két karját kinyújtotta felém és alig tudta kimondani, hogy: — Fiam! Mégis megjöttél hát karácsonyra! A lányok hajadonfővel repültek ki az udvarra kaput nyitni, a kis kutyánk örült ugatásba kezdett, a lányok rohanás közben átkiabáltak a szomszédba, hogy: jegyzőnéni, itt a bátyánk a frontról!... Az ajtók tárva-nyitva maradtak, a szomszédban ablakok vágódtak ki, az ugatásra észbekaptak a falu összebei, itt is, ott is világot gyújtottak, fejek jelentek meg az ablakokban, anyám már mozgósította a cselédet, aki futott a tyúkol felé. A szolgálommal egymásra nevtünk. Itt ma vérhalál lesz!... — mondta örömmel a legényem. Diadalmenetben vitték be bennünket. A lányok elkapták a köpenyemet, megcsókolták a sapkámat, a kardom kézről-kézre járt, odacipelték a lámpa fényébe és megvizsgálták, hogy megvan-e a kezem-lábam. Ha szóhoz juthattam volna, akkor talán elmondhattam volna, hogy éhes vagyok. De az egyik

meglátta a csillogó esodát, mint mikor a gyerekek rajznak be az elvarázsolt kastélyba. Egyszerűen megrohanták a fát, míg apám erélyesen rendet nem teremtett, hogy előbb imádkozzunk, úgy mint régen. S elég volt egy szava, hogy a nagy család felálljon körbe a fa körül. A pap-öcsém új reverendában tűnt fel, a négy ragyogó lány arcán virult az egészség, a legkisebbik fiú a gimnáziumból szaladt haza s három dolog fénylett a fa körül a családi körben: anyám hófehér haja, apám két nagy kék szeme s a mellemen a két ezüst kiténtetés. Egy régi betlehem állt a fa alatt, fent a fa csúcsán egy angyal tárta ki szárnyait, őt még én vásároltam, mikor diák voltam. Selyempapírba rejtve sorakoztak az ajándékok, minden gyertya lobogott, régi aranyláncok, csengők, csillagok függtek a fán, tele volt fényvel a szoba, finom fenyőillattal, lassan össze is tettük a kezünket és könnyeken át néztünk erre a fénylő piramisra. Azonban valami kis zavar lebegett körülöttünk. Gyermekkorunkban le szoktunk térdelni a fa körül s apa szokta megkezdeni az éneket. Most nem kezd. Többször ránk nézett és nem kezdte. Anyám tétova kézzel megigazított egy lekonyuló gyertyát. A háttérben ott állt Belovits is, a legényem, ünnepi frizurával, mellette a kis cseléd s mind a ketten éneklésre kész szájjal vártak. A sok felnőtt nagy gyerek a végén mind felém pislogott zavartan és mosolyogva. Nem tudták, hogy mit csinál majd a hadsereg, ha ők letérdepelnek. Megijedtek tőlem, hogy itt most egy komoly katona van közöttük, aki nem hajt majd térdet a játék-jászol előtt. Nem tudták, hogy én semmit sem érzek a hátam mögött az egész háborúból, pergőtűzből, Doberdóból s hogy nem a hadnagyi csillag jött haza karácsony estére, hanem a régi gyerek, aki arra vár, hogy apa megkezdje már a Mennyből az angyalt... Azt hiszem lángvörös lett az arcom, mikor megéreztem, mikor apám át akarja engedni nekem ennek a kis családi szertartásnak a főszerepét. Azt nem mertem megtenni, hogy én kezdjem meg az éneket, de a lámpalázban hirtelen letérdepeltem. Úgy, mint régen. Anyám mellém állt, megsimogatta a hajamat, a hívők hálájával s valami olyasmit sugott a fülemben, hogy te vagy nekünk, fiam, a legszebb karácsonyi ajándék, hogy élve és egészségesen haza tudtal jönni onnan... Szavait azonban már nem értettem meg tisztán, mert fölzúduló apám ajkán az ének és a régi családi kórus tovább zengte a dalt a betlehem-i esodáról... A Szeretet legszentebb esodájáról: a születésről, amit emberi gonoszság, vérszomj, gyűlölködés nem tud kiölni a lélekben, amikor erre a világra lejön „mennyből az angyal”...

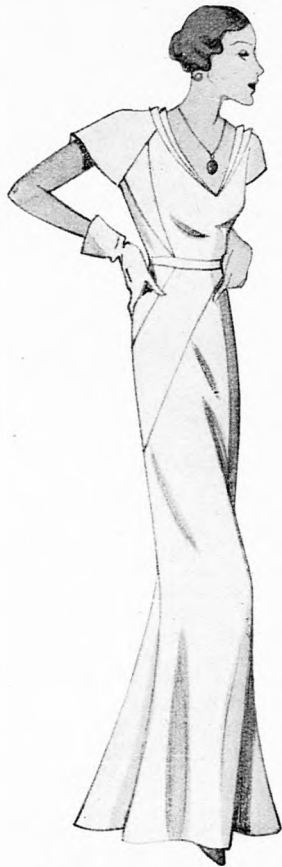
dohányt hoztam a Szerémségből, anyám olasz selyemkendőt kapott egy összelőtt görzi bolthól. A fa menyasszonyi felöltötésében résztvehettek még a lányok is, ők csinálták a színes papírláncokat, az aranydiókat, ők rakták fel a havat a gallyakra, meg a csillagszórókat. De mikor az ajándékokra került a sor, a végén mindenkit kiküldtem és a tisztiszolgámmal behozattam a két háti zsákot és két asztal is tele lett a tartalmával. S mikor a fa pompája teljes volt, megráztam az ebédlőcsengőt, hogy itt az angyal, szabad bejönni. És a sok felnőtt ember éppen úgy típortá egymást az ajtóban, mikor

mevlátta a csillogó esodát, mint mikor a gyerekek rajznak be az elvarázsolt kastélyba. Egyszerűen megrohanták a fát, míg apám erélyesen rendet nem teremtett, hogy előbb imádkozzunk, úgy mint régen. S elég volt egy szava, hogy a nagy család felálljon körbe a fa körül. A pap-öcsém új reverendában tűnt fel, a négy ragyogó lány arcán virult az egészség, a legkisebbik fiú a gimnáziumból szaladt haza s három dolog fénylett a fa körül a családi körben: anyám hófehér haja, apám két nagy kék szeme s a mellemen a két ezüst kiténtetés. Egy régi betlehem állt a fa alatt, fent a fa csúcsán egy angyal tárta ki szárnyait, őt még én vásároltam, mikor diák voltam. Selyempapírba rejtve sorakoztak az ajándékok, minden gyertya lobogott, régi aranyláncok, csengők, csillagok függtek a fán, tele volt fényvel a szoba, finom fenyőillattal, lassan össze is tettük a kezünket és könnyeken át néztünk erre a fénylő piramisra. Azonban valami kis zavar lebegett körülöttünk. Gyermekkorunkban le szoktunk térdelni a fa körül s apa szokta megkezdeni az éneket. Most nem kezd. Többször ránk nézett és nem kezdte. Anyám tétova kézzel megigazított egy lekonyuló gyertyát. A háttérben ott állt Belovits is, a legényem, ünnepi frizurával, mellette a kis cseléd s mind a ketten éneklésre kész szájjal vártak. A sok felnőtt nagy gyerek a végén mind felém pislogott zavartan és mosolyogva. Nem tudták, hogy mit csinál majd a hadsereg, ha ők letérdepelnek. Megijedtek tőlem, hogy itt most egy komoly katona van közöttük, aki nem hajt majd térdet a játék-jászol előtt. Nem tudták, hogy én semmit sem érzek a hátam mögött az egész háborúból, pergőtűzből, Doberdóból s hogy nem a hadnagyi csillag jött haza karácsony estére, hanem a régi gyerek, aki arra vár, hogy apa megkezdje már a Mennyből az angyalt... Azt hiszem lángvörös lett az arcom, mikor megéreztem, mikor apám át akarja engedni nekem ennek a kis családi szertartásnak a főszerepét. Azt nem mertem megtenni, hogy én kezdjem meg az éneket, de a lámpalázban hirtelen letérdepeltem. Úgy, mint régen. Anyám mellém állt, megsimogatta a hajamat, a hívők hálájával s valami olyasmit sugott a fülemben, hogy te vagy nekünk, fiam, a legszebb karácsonyi ajándék, hogy élve és egészségesen haza tudtal jönni onnan... Szavait azonban már nem értettem meg tisztán, mert fölzúduló apám ajkán az ének és a régi családi kórus tovább zengte a dalt a betlehem-i esodáról... A Szeretet legszentebb esodájáról: a születésről, amit emberi gonoszság, vérszomj, gyűlölködés nem tud kiölni a lélekben, amikor erre a világra lejön „mennyből az angyal”...

A SZENTANDRÁSI DOHÁNY

I R T A : K E R T É S Z M I H Á L Y

A kora reggeli őszi köd ráfeküdt a városa. Az utcák még álmosan nyújtóztak s temetői csendjüket alig zavarta egyik-két teremtett lélek. Csak a bíróság hatalmas, sárga épülete körül mutatkozott némi élnétség. A hajnali vicinálissal érkezett vidékiek várakoztak itt a hivatalos órára, hogy ügyes-bajos dolgaikat elintézzék az igazsággal. Alperesek,

felperesek, vádlottak, panaszosok álmos türelmetlenség-gel ácsorogtak a vasrácsos nagy kapuhoz vezető lépcsőkön s inkább unalom-üzésből, mint éhség-csillapítás miatt elő-elővették a tarisznyát, kaskát, hogy a magukkal hozott elemőzsiából falatozzanak.

Végre kilencet ütött a közeli templom órája, mire a várakozók megmozdultak, a folyosók hirtelen benépesedtek s ki-ki sietett ama ajtó felé, amely mögött az igazság-osztást jelölte meg a sűrű ide-zölével.

A legtöbben azonban a Balogh bíró úr ajtaja előtt verődtek össze.

Balogh bíró úr ugyanis a dohányjövédéki kihágási ügyeket intézte s ezek a kihágások adódtak elő legnagyobb számban ezen a vidéken, mert hát idetartozott a híres dohánytermő Jászszentandrás is, ez pedig mindennél jobban megmagyarázza a dohányjövédéki kihágók nagy számát... Pedig Balogh bíró úr ugyancsak szigorúan torolta meg a rend és törvény ellen elkövetett visszaéléseket és részlettek is, töle a szentandrásiak, mert jól tudták, hogy igen drága lesz nekik az a néhány kiló dohány, amit a finác megke-rülésével szereztek meg, — mégis nagy volt a tolongás

minden tárgyalási napon a Balogh bíró úr szobája előtt. Maga Balogh bíró úr is szenvedélyes dohányos volt. Alig nyitotta fel szemét reggel, máris a pipa után nyult s pipával a szájában aludt el estétkint. Csak éppen az étkezés ideje alatt került ki a csutora sárgás-fehér bajusza alól. Még a hivatalában is tartott két-három pipát, mert dolgozni sem tudott füstölés nélkül s olyan bodor felhő vette körül tárgyalás közben, hogy legtöbbször látni is alig lehetett. Talán — tudat alatt — éppen azért üldözte oly szigorral a tilos-dohány élvezőket, mert ő zengett trafikdohányt fogyasztott, ami fizetésének jelentős részét emésztette fel.

...Kilenc óra után néhány perccel nyílt a bíró úr ajtaja s a folyosón ácsorgók között izgatott mozgolódás támadt. Kezdődött a tárgyalás.

— Ballagó Kis Mihály! — szólította be Balogh bíró úr az első vádlottat.

A barnára festett fenyőfa-padról alacsony, köpcös, almaarcú, javakorabeli ember pattant fel. Zsíros, fekete, pörge kalapját hirtelen lekapta, homlokába hulló, már kissé deresedő haját félresimította, vállán lógó duzzadt tarisznyáját helyrebillentette, aztán tempós léptekkel megindult a tárgyalóterem felé. Odabent — tisztes távolban — megállott a bíró

úr asztala előtt s némán, meg se moccanva, várakozott. Balogh bíró úr fel sem tekintett az előtte fekvő írásokból, lenyomkodta bal keze középső ujjával az örök-égő pipa hamuját, hatalmas füstfelhőt fújt maga elé, aztán gyorsan, hogy minél kevesebb időre kelljen megválnia ajkának a csutorától, — hozzákézdett a vádlott férfi vallatásához.

— Ballagó Kis Mihálynak hívják? — volt első kérdése.

— Kis Mihály a becsületes nevem, instállom, — magyarázta a vádlott. — A Ballagó csak olyan ragadvány-név. Mer' van a faluban másik Kis Mihály is, aki olyan sietős ember. Így oszt engem Ballagónak keresztelt a falu, mivelhogy...

— Ez nem tartozik ide, — szakította félbe a bíró úr két szíppantás között. — Hol született?

— Hol-e?! Hát Jászszentandrásan, süllyeszténél az ördög! Tán sose kerülök a törvény elé, ha nem ott pillantom meg először a napvilágot...

— Ne beszéljen annyit, csak a kérdésekre feleljen! — támadt rá a bíró úr. — Hol lakik?

— Ahun születtem, — válaszolt most már csendesebben Ballagó Kis Mihály. — Ott is fognak mán engem efődelni... Mer' mire való vóna az az ide-odavándorlás?! Másutt se jobb...

— Hány éves?

Itt egy kissé elgondolkozott Ballagó Kis Mihály. Mert ez már fogasabb kérdés volt. Idejét se tudja, mikor faggatták utoljára a kora felől...

Végre, egy kis izzadság árán mégis kibökte:

— Ha jól vélekedek, ötven múltam kukorica-töréskor...

Ezután még néhány kérdést intéz hozzá a bíró úr, személyi állapotára, vagyoni viszonyaira, előéletére, meg katonai szolgálatára, majd kissé emelkedettebb hangon olvassa fejére bűnét:

— Azzal vádolja kendet a dohányjövédék, hogy folyó év tavaszán, közelebről meg nem határozható időpontban, öt kilogramm súlyú, nem kincstári raktárból származó bel-földi, leveles, csempészett dohányt tilosan birtokolt s abból egy kilót el is fogyasztott... Megértette a vádat?

— Meg! — nyögött fel Ballagó Kis Mihály.

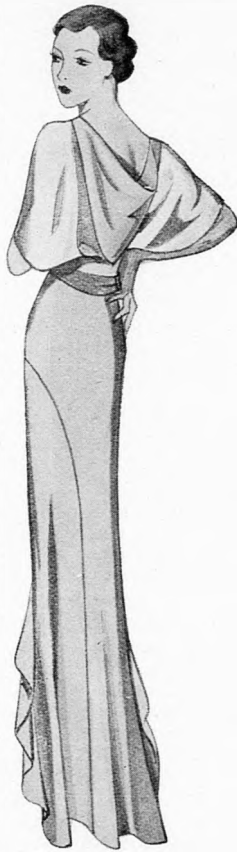
— Bűnösnek érzi-e magát?

Balogh Kis Mihály hallgat, csak ránt egyet széles vállán, hogy csak úgy libeg a nadrágzsebből arasznyira kicsüngő dohányzacskó-sallang. Hallgat és konokul maga elé mered. — Azt kérdeztem, — sürgeti a bíró úr, — hogy bűnösnek érzi-e magát?

Balogh Kis Mihály nem hallgathat tovább s alázatos hangon válaszol:

— Fölkérem a tekintetes törvénybíró urat, ne vegye sértésnek a szavam, de bizony én nem érezhetem magam bűnösnek...

— Talán tagadja, hogy a vádbeli cselekményt elkövette?

— csodálkozik reá szigorú szemmel Balogh bíró úr.

— Mán hogy tagadnám, instállom, amikor a finánc négy kiló szüzdohányt meg is talált a kemence-sutban?!... Más az, ha nem találta volna meg... De így még csak nem is tagadhatom...

— Tehát beismerj a nem kincstári raktárból származó öt kiló dohány tilos birtoklását?

— Mit tehetek egyebet...

— És mégsem érzi magát bűnösnek?

— Azt mán nem vállalhatom, könyörgöm, — rázza fejét a vádlott.

— Hát mi a védekezése? — firtatja a bíró úr.

Ballagó Kis Mihály egyideig zavartan jartatja apró szemének riadt tekintetét hol a bírón, hol meg a dohányjövédék képviselőhöz megjelent fiatal pénzügyi tisztviselőhöz, miközben kínlódva forgatja-gyűri tömpe ujjai közt a kalapot, — de aztán nagyot sóhajtvá kezd elorszájni védelmét:

— Úgy tessék megérteni, könyörgöm alázatosan, hogy én szentandrásí illetőség vonék... Azt meg mindenki tuggya, hogy Szentandrason terem a földkerekség legfájtosabb pipadohánya. Oszt én úgy vélekedek, hogy a Teremtő Úristen jutalmazni akart minket, szentandrásíakat, amikor ilyen magot vetett a földünkbe, hát nekünk var a terméshez is jussunk...

— Hiszen a trafikban is megvásárolhatják! — veti közbe a bíró úr indúatosan.

— De nem azt! — sír fel Ballagó Kis Mihály. — Mert, teccik tunni, ahogy a finánc kezibe kerül az az Isten-adta finom dohány... hogy, hogy nem, de eceribe megváltozik. Más lesz a színe, megromlik az íze, elröpül az illattya... Úgy igazi az, könyörgöm alássan, ahogy az Úristen aggya... Aprólevelű, mint a kisjány terenyé... sárga, mint a sáfrány-virág... leszeggyük... kisimogaityuk... csomóba köttyük... a pallán megszáríjjuk... aztán egész apró kockára vágjuk, mint a leves alá való tésztát a fehér nép...

Akkor mán ojan a színe, mint a szilke jány hajatja és úgy pereg, mint az igazgyöngy... sercegeve ég, mint a puskapor, oszt megdagad a parazsa a pipában... A füstje meg ojan, mint a bárányfölhő, nem csíp, nem mar, nem köhögtet, minden bü meg bánat elszáll vele, meg-újhódik tüle az ember s eszibe jut a jányokkal hancurozó, menyecskek körül legyeskedő kora... Hát még az illattya, főtörvénybíró uram! Nem is lehet azt elmondani! A rozmarin, meg rezeda jószaga keveredik benne. Akj szagujja, gyöngye szédülés fogja el, mint amikor először bukkott a menyecske csókos ajkára... Nos aztán, ami szintén nem utolsó érdeme, ojan gyönyörűen szívódik tüle a taitékpipa, hogy csupa öröm ránézni, figyelni. Mer' nem lesz szutykos tüle a pipa nyaka, akármennyit is szí az ember belüle... Úgy ám, nagyságos uram... Ilyen a szentandrásí, de... de csak addig, ameddig trafik nem lesz belüle... Balogh bíró úr hallgatja, hallgatja, kimered a szeme, üresket nyeldes, kiszikkad az ajka, főleg, hogy éppen kiégett a dohány a pipájából — s orrcimpái idegesen meg-

megremegnek, mintha csak érezné a finom szentandrásí rozmarin-rezeda illatát...

Ballagó Kis Mihály félszemével a bíró úr felé sunyít s vak volna, ha nem látná, hogy milyen hatást tettek szavaival reá.

Úti is a vasat s mintha csak szorakozottságból tenné, odatéved a keze a nadrágszebehez, lassan előhúzza a sajlango, tömött koszbőr-zacsokót, széthúzza a korcát s ki-markol belőle egy pipáralavó dohányt, de aztán óvatosan, nehogy egy szem is a földre hulljon, kárbavesszen, visszacsorgatja a száraz, arany-sárga apró kockákat a zacsokba, miközben oda-odasandít a bíró úr kialudt pipája felé.

Meg-megismétli ezt a műveletet, mintha csak játszani akarna a bíró ur felajzott vágyaival, mint a macska az egérrel...

Balogh bíró úrnak a szájpadrálásához ragad a nyelve, fakult ajka rángatózódik, teste izeg, mozog, feszeleg a széken, aprókat, szárazakat köhéssel s villámló pillantásokat küldöz a dohányjövédék fiatal képviselője felé...

Végre nem bírja tovább s rekedt hangon szól oda a pénzügyi tisztviselőnek:

— Ugyan, kedves öcsém, tegyen már egy kis szívességet nekem... most veszem észre, hogy kifogyott a papírom, nem tudom folytatni a jegyzőkönyvezést... lépjen hát át az irodába s kérjen néhány ív papírt a részemre...

A fiatalember készséggel ugrik fel, hogy eleget tegyen a tiszteletreméltó öregúr kívánságának és kilép az ajtón.

Ballagó Kis Mihály meg csak erre várt. Odasuttyan a bíró úr asztalához, melyen átnyúlik a hosszú-szárú pipa s annak fekete üregébe gyorsan belepergeti markából az apróra vágott szentandrásit, miközben ravasz mosollyal sutlogja:

— Akasztasson fel, nagyságos bíró úr, ha csak egy szót is hazudtam a szentandrásí dohányról... Itt a bizonyíték!

És már sercen is csizmája talpán a kénes fejű gyújtó s a következő pillanatban kiborodik a bárányfelhő színű, rezeda illatú füst a Balogh bíró úr szájaszögletén.

Éppen idejében. Mert ebben a pillanatban visszaérkezik a fiatalember.

— Köszönöm, öcsém, — fogadja a bíró úr, majd hivatalos hangon folytatja: — Ezt az ügyet nem tudjuk ma befejezni, mert most látom, hogy hiányzik az iratokból a vádlott vagyoni és erkölcsi bizonyítványa... Kénytelen vagyok emiatt elnapolni a tárgyalást...

— Rendben van, bíró úr, — nyugszik bele a dohányjövédék képviselője. Most Ballagó Kis Mihály felé fordul a bíró úr s

szigorú hangon hirdeti ki a végzet:

— Most elmehet kend! Új tárgyalás lesz... Majd megkapja az idézést...

— Megértettem, — mondja Ballagó Kis Mihály s alázatosan hajlongva, kihátrál a szobából...

... Odakint felszállt a köd s az őszi nap különös verőfényűvel ragyogja be az utcákat, tereket, az egész világot...

erdődy elek:

sóhaj és imádság

hőfehér karácsony — süsd meg a kalácsom —
töltsd meg dióval: — szívbéli jó szóval — töltsd
meg friss mákkal: — szeretet-virággal — süssed
szép pirosra: — hogy többé tilosba — ne lépjen
a lábom — hőfehér karácsony ★ fenyőfád ott
legyen — szobámban jó helyen — sötétzöld galy-
lyait — mint védő baldachint — terítsd énfelém
— karácsony éjjelén — öröközöld levelek: — hit,
remény, szeretet — hogy szívem reméljen — fenyő-
fád tövében ★ minden ház ez legyen: — jászol
és betlehem — szeretet jászola — szebb jövő zá-
loga — megtisztult lelken — épül új betlehem —
csillagos fény mutat — holnapot, célt, utat —
ohová elvezet — földreszállt szeretet ★ surranj
be karácsony — ablakon, vasrácsan — ajtókon te
kopogj — szívekben te dobogj — fogd meg a
kezeket — tévelygőt vezessed — hitet adj a jó-
nak — irányítót hajónak — hogy révbe találjon —
hőfehér karácsony

LAGERLÖF ZELMA

A svéd akadémia, az irodalmi Nobel-díj kiosztásánál kényes helyzetbe jutott, mert díj csak egy van, ellenben nemzet, amelynek irodalma számít és író, aki szóba jöhet, sok van és a stockholmi akadémia-nak valóságos diplomáciát kell kifejtene, hogy ítélete lehetőleg kevés bírálatra adjon alkalmat. A svéd akadémia tehát, mikor Lagerlöf Zelmának ítélte oda a Nobel díjat, nagy felelősséget vállalt. Felelősségét fokozta az is, hogy amikor először volt alkalma nőíróit kitüntetni, azt a saját hazájában találta meg. Lagerlöf Zelma írói nagyságára ebből már következtetni lehet: a svéd akadémia, amely tudós és körültekintő emberek társasága, élett erősnek érezte ezt a női válat, hogy felelőssége egy részét reá hárítsa. Lagerlöf Zelma csakugyan a világ legtöbb kritikusának véleménye szerint az észak nőíróinak legkiválóbbja és általában a ma író nők közül magasan kiválik. Svédországban már jóval az irodalmi Nobel-díj előtt felismerték Lagerlöf Zelma írói nagyságát. 1891-ben történt hogy a svéd könyvpiacra megjelent egy „Gösta Berling“ című regény, mely abban az időben, amikor Svédországban is győzött a „naturalizmus“ jel-szava, különösen hatott romantikus anyagával, mely azonban erősen egyéni és realiz-tikus színekkel volt földolgozva. A regény sok vitára adott alkalmat és az ismeretlenség homályából egyszerre kiragadta szerzőjét, az egyszerű landskronai tanítónőt, akit Lagerlöf Zelmának hívtak. 1895-ben Oszkár svéd király és Jenő svéd herceg az írónt felszabadították a tanítónői kenyérkereset alól, mely elvonta őt az irodalomtól: nagyobb utazási ösztöndíjat juttattak neki. Lagerlöf Zelma ekkor dél felé utazott, Németországon és Svájcra keresztül Olaszországba. Szicília szigetén hosszabb időre megtelepedett és ott írta „Az Anti-

krisztus csodái“ (Antikrisztus Mirakler) című regényét, amely 1897-ben jelent meg és első utazásának kiváló eredményét alkotta. Ekkor írta róla egy norvég újság: „Svédországban hirtelen egy nagy költő támadt, aki asszony. Emberi és egyben női lélek. Belső meghasonlás nélkül. Gazdag lélek, tele gyöngédséggel és erővel, eredeti egyéniség jellegzetes egyszerűséggel, önálló szellem, egyszerűval: nagy művésznő, akinek a lelkében az élet tisztán és mélyen tükröződik.“ 1897-től 1899-ig Lagerlöf Zelma Svédországban tartózkodott és ezalatt írta legendái és novellái gyűjteményét, amelyet „Kungabilla királynéi“ címen adott ki. Ezeknek jórésze idegen nyelveken, többi közt magyar fordításban is megjelent és Lagerlöf Zelma elbeszélő művészetének minde-műt tiszteletet szereztek. Egy „Ingid“ című kis regénye, amelyben a nő szerelemre és áldozatkészségre természetét írta meg, 1899-ben jelent meg. 1900-ban Lagerlöf Zelma hosszabb, egy évig tartó útra indult, mely Egyiptomba és Palesztinába vezette el. Keleti utazásának eredményeként hatalmas, két részből álló regénnyel állt elő, amelynek címe: „Jeruzsálem“. Mint az Antikrisztus csodái“, a „Jeruzsálem“ is már szociális problémákkal foglalkozik és Lagerlöf Zelma erős, érdekes egyéniségét tükrözteti vissza. Ezzel a két regénnyel az író már európai hírességgé lett és a svéd szépművészeti akadémia az írónt igyekezett minden anyagi gond alól mentesíteni, amikor évi írói fizetést utalt ki neki, 1906-ban jelent meg „Nils Holgarssons csodálatos utazása“ című regénye, amely Svédországnak állatmenésébe öltöztetett története. 1907-ben az upsalai egyetem díszdoktorává avatták Lagerlöf Zelmát. 1909-ben pedig megjutalmazták a nagy irodalmi Nobeldíjjal.

DÉDIKE

ÍRTA: LAGERLÖF ZELMA

A boltíves folyosón sorfalat álltak a ládák. Idegen emberek jöttek-mentek, elmozdították helyükről az öreg tölgyfa-szekerényeket, lerángatták a falról az aranyrámás tükröket s a kopott keretű öreg képeket. A bordó bársonnyal bevont szalóngarnitúrát durva zsákvázsonba varrták. A konyha fenyésre puolt rézedényei öblös ládába kerültek. A kertre, a szép gondozott virágágyakat összetapodták, a rózsákat nem öntözte napok óta senki... Agnéta, az elbocsátott ceszlány vörösré sirt szemmel teit-vett a felfordított szobákban és menten sírva fakadt, ha véletlenül az asszonyára pillantott. Most valaki hangosan kiáltott eny nevet... az üres termek visszahangozták... de nem felelt rá senki.

— Nana... hol vagy, Nana? Agnéta, nem látta Nana kisasszonyt? Nem tudom hova üthetted az a leány... — türelmetlenkedett Angersné és ment tovább szobáról-szobára.

Végre megtalálta a leányt, fent a torony-szoba ablakán könyökölt ki és nézett álmodozó szemmel a messzeségbe, mintha magába akart volna fogadni minden fát, bokrot, még egyszer utóljára. — Nana... menj le a Dédikéhez... egészen egyedül van szegényke, még valami baja történik. El nem mozdulsz mellőle, amíg kész nem vagyunk az egésszel, megértetted?

A kislány bólogatott és gépiesen megindult anyja után, aki katonás léptekkel ment előtte. Erős, hatalmas asszony volt Angersné, sima arca nem árult el semmit a sok lelki szenvedésből és minél több csapás érte, annál egyenesebben hordta a fejét. Nana nem volt olyan magas és törékeny, kissé meghajló alakján már most látni lehetett, hogy soha sem lesz délceg. Az arcában is kevés hasonlított az édesanya erős, nemes vonásaira. Az ő arca szelid vágású és inkább elmosódott jellegű volt. A rokonok szerint nagy, álmódó tekintetű nefelejtské-k szemét dedányjától örökölte és neheze bár elhinni, de azt állították, hogy csak az ezerráncú pergamenarcú Dédikének volt valamikor olyan csodálatosan szép fehér bőre, mint Nana Angersnéj.

Stockholmban már tavaly feltűnést keltett, pedig akkor még jóformán gyermek volt, össze-vissza tizenöt éves. Azóta sokat fejlődött, alakja valamivel teltebb, arca rózsásabb lett. Tudta, hogy szép és titokban sokszor órákat állt a tükör előtt. Mint valami ismeretlen csodát bámulta a saját képmsájt és ha a jövőre gondolt, mindig sajátmagát látta ragyogó estélyi ruhában, mosolygva, félig lehunytt szemmel... A szíve tele volt sejtéssel és várakozással anélkül, hogy tudta volna mit vár és mire vár. A költözökös és azt megelőzőleg a nagy családi összeomlás, a szörnyű anyagi bajok, anyja emberfeletti küzdelme csak annyira hatottak rá, mint egy könyv, amelyet véletlenül a kezébe vesz és elolvass. Áloméletű annyira körülbástyázta a lelkét, hogy a való élet minden támada visszapatant róla... Tizenhatéves volt...

A «Dédike» ott ült az almafa alatt az öreg karosszékekben, amelyből utóbbi időben már csak akkor kelt föl, ha aludni vitték. Mert éjszaka ágyban aludt a Dédike, nappal pedig a karosszékekben és így valójában az élete már esztendőök óta álomban telt el... az öregség páncéliként vette körül fáradt lelkét, a valóság nem jutott el hozzá... Kilencvenéves volt...

Nana odaült a Dédike mellé és horgolni kezdte a csipkét, ameyt sehogy sem akart elkészülni. Nem is tudta tulajdonképpen, hogy mire készíti, egyáltalán a világ legértelmesebb foglalkozásának tartotta a horgolást. Sokkal szívesebben rajzolt, vagy festegetett volna, volt némi rajz tehetsége és ösztönserővel meglátta a festői témákat. Ha látott valami szép tájat, egy groteszk alakot, vagy valami kedves állatot legelezni a puha, hullámos zöld fűben, mindig arra gondolt, hogy miképpen festené meg ha történetesen esztéje, vászna és festéke volna... de neki csak horgolótűje volt és egy akkora gombolyag pamutja, hogy talán amikorra felhorgolja, már olyan öreg lesz, mint a Dédike.

Kedves Dédike... Olyan édesen mosolygódában és ha felébred, csodálkozva körülnéz nefejeitkék szemével, amely úgy hat ezerrésen arcán, mint egy otfelejtett virág, valami kiszáradt tarlón... Néha Nanára is rátéved a tekintete, de többnyire csak a lovaglóstorral játszik, ilyenkor motyog is valamit magában és egészen átszellemül az arca. Amennyire Nana vissza tud emlékezni, a dédmama mindig ezzel a lovaglóstorral játszott, valósággal hozzátartozott lényéhez, amely egy gyermek számára teljesen rejtélyes és megfoghatatlan volt. Nana egészen kicsiny korában félt a Dédikétől és egy ostoba dajka ijesztgetése folytán elhitte, hogy az ostar azért van a Dédike kezében, hogy megbüntesse őt, ha rossz lesz.

Csak nemrégiben tudta meg, hogy a lovaglóstor Dédike legszebb emléke. Annyit jelent számára, mint másnak egy csomó szerelmes levél, egy leprésselt, megfakult virág... első és egyetlen szerelmét jelentette.

Tizenhatéves volt ekkor Dédike és furcsa bár elképzelni, de akkor még senki sem hívta Dédikének... Ingeborg volt a neve és röviden csak Ingának hívták. A haja aranybarna volt, a szeme csodálatosan nagy és mélyszínes kék, a bőre fehér és átlátszó, az alakja karcsú és törékeny, mégis magas és büszke, mint a liliumok, amelyekkel azon a tavaszon tele

volt a kertjük. Ezeket a liliumokat és a többi illatos virágot mind ő gondozta és a falubeliek azt mondták, hogy áldott keze van, mert csodálatosan nő a keze alatt a virág. Egyik csodálatosan szép reggelen éppen a papucsvirágot öntözte a kerítés alján, amikor hirtelen lódobogást hallott és mire felnézett, már ott is volt előtte a lovas. Csillogó ruhát viselt és egészbenvéve olyan volt, mint a gyermekkori mesében a királyfiak. Amikor meglátta őt, megállította a lovat, tisztelettel köszönt és megkérdezte, hogy merre vezet a királyi vadászkastélyhoz az út. Miközben a feleletet várta, lenem vette szemét Ingáról és közben ezüstmarkolatú lovaglóbótjával a térdét ütögette apró mozdulatokkal.

Inga felelt és az idegen tiszt még más is kérdezett s Inga mindig szépen, kedves, szelid hangon felelt... Többek között azt is kérdezte az idegen, hogy szabad-e tiszteletét tennie Inga kedves szüleinél. Inga pirulva bólintott és a daliás testőrtiszt egyszerűen ott ült a bordó bársonnyal bevont kanapén, Uggláné asszony biláján és kedves történeteket mesélt el a királyi vadászatról, amelyekben mint öfelsége gárdatiszte minden alkalommal részt vett.

Svédország királya közel két hónapig tartózkodott kedvenc vadászkastélyában és a daliás gárdatiszt két hónapon át mondott szépeket Peter Uggla gazdálkodó leányának. Hosszú délutánokon át sétáltak úgy, hogy a tiszt kantarászaron vezette a lovat és Inga könnyű léptekkel aprózott mellette. A tiszt idegen városokról, csodálatos élményekről beszélt és a leány csillogó szemmel hallgatta. A saját jövőjéről is beszélt a férfi, amely-szerű lehetőségekről, a kastélyról, amelyet majd építtetni fog magának, az örökösök értékes bútorokról, képekről, szőnyegekről... a faragott baldachinos ágyról... és valakiről, aki majd ennek a kastélynak úrnője lesz.

Soha, egy szóval sem mondta, hogy ez az úrnő Inga lesz, de amikor beszélt róla, úgy nézett rá, hogy Inga szíve megdobbant és már látta magát égszínkék selyemruhában, amint fél s le sétál a kastélyban.

A két hónap tovaröppent, a gárdatiszt elbúcsúzott. Előbb csak a leány kezét csókolta meg nagy tisztelettel, aztán a karjára nyomott egy lehelletkőnnnyű csó-

kot, majd hirtelen fellobbanó vággyal magához ölelte és forrón megcsókolta a száját. Valami megzörrent a szomszéd szobában, valahonnét lépések zaja hallatszott... az ölelés félbeszakadt s idegenek léptek a szobába, még mielőtt elhangzott volna a várva-várt vallomás.

Mire Inga magáhozért, a gárdatiszt már nem volt a szobában és csak az ezüstmarkolatú lovaglóstor mutatta, hogy itt járt...

— Majd visszaküldöm neki... — gondolta Inga, de sehogy sem tudott megválni tőle. Meg-megcsókogatta az ezüstmarkolatot és kellemes érzés járta át, ha megfogta őt, ahol az ő erős keze szokta megfogni...

Rövid időre rá észrevette Inga, hogy feltűnően suttognak a szülők és egy olyan nagynéni kezd járni a házhoz, akit azelőtt csak minden esztendőben egyszer, dísznőtörök látott. Egyszer az anyja egy bajszos, szakállas férfi képet mutatva neki és megkérdezte, hogy tetszik-e. Nem nagyon várt feleletet, hanem hamar elmondta, hogy igen gazdag ember és nagyon jólelkű, a feleségének igen jó dolga lenne, nem egészen fiatal ember már, de az nem is hiba, a fiatal férfiak nagyon csapodárok és sohasem a külsőt, hanem mindig a lelket kell nézni... Inga csodálkozva bámult az anyjára és hirtelen világosság támadt az agyában: Ezt a bajszos, szakállas, jólelkű és nem egészen fiatal férfit neki szánják. Egy szót sem tudott szólni, mert zokogás szorongatta a torkát és ha előhozták, mindig csak sírni tudott.

Egy idő múlva már nem is hozták elő többé a tervet és engedték, hogy Inga nyugodtan éljen az álmának tovább. Inga álmodott és várt. Várta a postást, aki csak egyetlenségyszer hozott neki egy képeskártyát, rajta a névvel, amely számára a legdrágább volt és azóta is csak üzleti leveleket hozott Peter Uggla úrnak és rokoni üdvözlöketek Uggláné asszonynak.

— Biztosan nem mer írni... ismeri papa szigorú elveit... — vigasztalagta magát Inga és nem is sejtette, hogy a szerelmemmel teli, finom papírosra írt leveleket hétről-hétre az öreg kandalló nyeli magába...

A tél vége felé... vendégeket vártak. Távoli és közeli rokonok jeleztek jövetelüket és az emeleti nagyszobában huszonnégy személyre terítették meg az asztalt. Inga a konyhában sütötte az ünnepi tésztaát és csak akkor kapott magára egy jobb ruhát, amikor az első hintó már begördült az udvarra. Egy órán belül már együtt voltak a vendégek és az anyja érte szaladt a szobájába, hogy siessen hamar... már a tiszteletes úr is itt van.

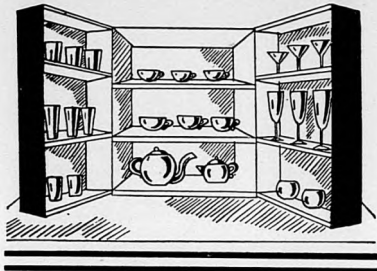
Inga csodálkozott az anyja izgalmán, meg sehogy sem ment a fejébe, hogyan kerül oda a tiszteletes úr, hiszen az utóbbi időben az apjával kissé feszült viszonyban voltak... Még mielőtt kérdészködhethet volna, az anyja eltűnt a szobából és egyik csitri kishúga szaladt be ünneplő rózsaszín ruhában... nevetve borult a nyakába és már húzta is őt maga után.

Végigmegtek a házon és üres és csendes volt minden, csak a szalónból hallatszott ki halk beszélgetés zaja...

— Olyan, mintha temetnének valakit... — gondolta Inga és valami furcsa szorongás markolta meg a szívet.

Végre odaért a küszöbhez és még mielőtt egy szót is szólhatott volna, egy köpcös, szakállas, mosolygós férfi lépett

melléje és tisztelettel kezét csókolt, majd karanfoga és vitte előre a szoba másik faláig, ahol, hogyan-hogyan nem, emelvény állt most és rajta bibliával a kezében a magas, szikártermetű és szigorú arcú tiszteletes.

Szertartás kezdődött... Inga úgy állt ott, mint a megbabonázott. Kialtani akart, de a tiszteletes úr szigorúan nézett rá és minden szem ellenségesen szegeződött rá... a kétségbeesett segélykiáltások a torkában maradtak és a szája gépiesen felelt a pap kérdéseire... Ugy érezte, hogy nem is ő, hanem egy idegen lény mondta el a holtomiglan-holtodiglan érvényes hűség-esküt... Így lett Ingeborg Uggla Olaf Sörensen felesége.

Messze vidékre költöztek... Szép házuk, nagy kertjük, sok-sok állatjuk volt. Más butort, kelengyét is Sörensen vett... Inga jóformán nem vitt magával más hazulról, csak az ezüstmarkolatú lovaglóstort.

Az első hetek, hónapok keservesek voltak, de Olaf Sörensen jó és megértő volt, figyelme és gyöngédsége nem ismer határt, s mire az első gyermek beköszöntött, Inga asszony már nyugodt és csaknem boldog volt...

Egyik gyerek jött a másik után, egyik öröm, egyik gond követte a másikat... a lovaglóstort ott hevert a fehérműszekrény mélyén és legfeljebb akkor simogatta meg gyengéden, ha egyszer egy hónapban fehérmű elrakás közben a kezébe akadt.

A gyerekek nőttek, fejlődtek... elérkezett a legnagyobb leány esküvője, a fiúk érettségije... már az egyik katona-évéit is kiszolgálta és egyszer csak ott volt az unoka... Sok-sok hétköznap és vasárnap múlt el, sok öröm és bánat érte, már az unoka is lakodalomra készült... Szegény Olaf ezt már nem érte meg és Inga nagymama elfogadta az unokája meghívását és odaköltözött hozzájuk. Nagy örömmel és szeretettel vezette a háztartást és hagyta, hogy élvezzék az életet a fiatalok. Sok-sok dolga volt és ha már az erejével nem győzte, az akarata segítette. Azután előtűnt az az idő, amikor már önszántából tette le a munkát és szívesebben ült az öreg karosszékben az almfa alatt. Már nem kívánta a főzést és a gazdaság sem érdekelté nagyon, legboldogabb volt, ha a homokban játszadozó kis dédunokát láthatta... Nandának hívták és olyan nefelejtésként szeme volt, mint neki valamikor... mint neki még most is a sok-sok ranc között, a petyhüdt szemhéj alatt...

Egyszer, vasárnap délután egyedül volt otthon és nyugodtan kötögetett a fák alatt, amikor hirtelen szorongás fogta el és egy emelvény jelent meg a szeme előtt... egy emelvény és rajta egy szigorú arcú pap állott, beszélt hozzá és ő kiáltani akart, de nem tudott és körü-

lötte is sok-sok ember állt és mindenki ellenségesen nézett feléje... egyszerű csak sötétség lett körülötte... és amikor újra kinyitotta a szemét, már nem a pap, hanem a leánya állt előtte és a falubeli doktor fogta a csuklóját...

— Rosszul voltál, Dédike... — mondta az unokája és Nana, a dédunokája ijedten nézett rá.

Inga asszony mondani akart valamit... de nagyon nehezen mozdult a nyelve, csak motyogott valamit és ahogy a doktort nézte, hirtelen megváltozott a férfi arca és egy csillogóruhás gárdatiszt lett belőle... Nem tudta, hogy most mi a való és mi az álom... már nem emlékezett Olafra és egész hosszú élete belesüllyedt a fekete semmibe. Napok múlva, amikor már járt tudott, egyenesen a fehérműszekrény felé botorkált, kidobált onnan reszkető kézzel mindent és diadalmas, furcsa, eszelős nevetéssel ragadta elő az ezüstmarkolatú lovaglóstort...

Azóta ott ült naphosszat az almfa alatt és télen a kandalló mellett az öreg karosszékben, hol alszik, hol ébren van... de mindig álmodik... kezében a lovaglóstort... és nincs Olaf, nincs gyermek, nincs unoka, dédunoka... csak egy nagy, forró, tiszta, ifjú szerelem maradt számára... egy halvány emlék, amely előtört a mult homályából és újból élni, ragogni kezdett, mint valami egyetlen, csodálatos lámpa, amely bevilágította alkonyba borult elméjét...

*

— Nana! Nana... gyere csak, csomagold be a ruháidat, a zöld kofferba tedd a fehérműdet és a kockásba a ruháidat... de a selyemruha ujjiába papírt tegyél ám... — kiáltotta Angersné és már szaladt is le a tornác lépcsőjén, hogy unokanővérét, a szomszéd városban lakó Gundenét üdvözölje. Karanfoga sétálgattak Dédikéig, aki szunyókált éppen szokása szerint, de azért Gundené odahajolt és kötelességszerűen megérintette vastag ajkával Dédike pergamenszerű homlokát.

Nana kezecskélt a rokon-néninek és készségesen szaladt a dolga után.

— Szép kisleány... úgy-e már ma-holnap tizennyolc éves? — kérdezte Gundené.

— Még csak jövő tavasszal lesz... de utóbbi időben olyan szépen fejlődött, hogy akár húsznak is nézné az ember... — jegyezte meg elégedetten az anya és maga is gyönyörködve nézett a leánya után.

Pár percig hallgattak, mert mind a ketten ugyanarra gondoltak, de hát nehéz volt beszélni róla.

Angersné arra gondolt, hogy milyen jól kirántant az egész családod, ha az a férfi tényleg elvonná Nanát. Igaz, hogy nem fiatal, de igen gazdag és a pénz sokmindent jóvá tesz, meg Gundené szerint nagyon jószívű ember és tenyérén hordaná Nanát...

Gundené pedig azt az összeget számolta magában, amit a vőlegény-előlt ígért neki, ha összehorondja a leánnyal. Már igen szerette volna nyílbéutni a dolgot, mert a csip-csup adósságok nagyon szorongatták. Nem is várt tovább a dologgal, hanem elővette sárga, óriási retiküljéből a férfi képét.

Kövér, holdvilágképű, bajuszos férfi volt, kalapot viselt, bizonyára azért, hogy elrejtse kopaszágát.

— Ez ő... — mondta tréfás hangszllyal Gundené és várakozásteljesen nézett a másik asszonyra...

Nana ezalatt csomagolt odafenn a to-

ronyszobában. Közben-közben többször abbahagyta a munkát és kihajolt az ablakon, a kanyargó fehér utat nézte, a messzire elnyúló zöld mezőt és az erdős hegyoldalt, aztán megint az út felé fordult, arra, amerre a város felé kanyarodik... várt valakit...

Odalenn az udvarban letelepedtek a padra az asszonyok... meghányták-vertették a dolgot és mind a ketten egészen pirosak voltak az izgalomtól.

— Mutassuk meg neki a képet... — ajánlotta Gundené.

— Nem, világért sem... a leányok boldondosak... nincs még bennük elég komolyság... meg aztán attól félek, hogy már tetszik is neki valaki... egy fiatal mérnök... szép fiú, de szegény éhenkórász, mit kezdenénk vele... Nem is szólok neki semmit róla, kész dolog elé állítjuk... minek az a nagy szerelem... majd megjön az is később és ha nem jön meg, az sem olyan nagy baj... majd jönnek a gyerekek és rendbe jön minden... Azt hiszem, őszre meg is tart-hatjuk az...

Nem tudta folytatni, mert egy kiáltást hallottak... a Dédike állt előttük, kinyújtott testtel, egyenesen, annyi év óta először... az arca piros volt, a szeme villogott... Angersné hirtelen nem tudta, hogy féljen-e vagy örüljön... támogatón kinyújtott karral közeledett feléje... de hirtelen visszahőkölt... Dédike ostora az arcába sújtott...

Rémülten nézett a két asszony egymásra, mindkettőjük agyán átsuhant a lovaglóstort szomorú legendája és valami szígyenkezesfélt éreztek.

Dédike pedig visszarsokadt az öreg karosszékbe, nefelejtésként szeme becsukódott, arcáról lassan tűnni kezdett a düh torz fintora, a következő percben már nyugodt és síma volt az öreg arc, csillogott rajta a túlvilág rejtelmes nyugalma...

Fordította: K. LÁNYI PIROSKA

ILYEN MA A TÜNDERMESÉ

A régi tündermese szegény, de erényes hősnőjének egyszerű volt a dolga. Addig ült a tűz mellett borsót hámozva, addig türte szólanul gonosz mostohája szeszélyeit, amíg egy szép napon — ó, váratlan szerencsére! — meg nem jelent az ifjú királyfi s feleségül nem vette a szegény leányzót.

Senki se kérdezte, mi oka volt erre. Senki se csodálkozott a királyfi választásán. Gyönyörű volt a vég, tökéletes a happy-end. Hősnő és olvasó egyaránt meg voltak vele elégedve.

*
Bezzeg nem tetszene ez a megoldás manapság, amikor a legábrándosabb, legcsodavároból fiatal nők is csak azt tartják kielégítő happy-endnek, amely megengedi, hogy saját erejükből lendítsenek sorsukon.

Ha ma mesét írnánk, így kellene a mesének végződnie:

... „Szegény mostohaleányka, felkeit zsörtölődő mostohája mellől. Kalapot csapott fejére és beszállt a ház előtt várakozó kis szürke Balillába, amelyet csak nemrég vásárolt megtakarított keresményén. Az első sarkon majdnem egy iker-Balillába ütközött. A kocsiút csinos fiatalember vezette. Őt meglátni és megszeretni egy pillanát műve volt. Két hét múlva már közös Stevr-kocsijukon vágattak nászútra a fiatalok s még ma is élnek, ha meg nem haltak.“

*
Igen, így szólna a mai mese, ha ugyan élne még ez az édes műfaj. De kihalófélben van. Oly ritka, hogy más művelői híján, maga az élet ír egy-egy mesét néha. Nagyon modernet, persze. Ravasz író! Mindig pontosan tudja, mi a divat.

*
Ime, egy ilyen mese. Igaz mese. Alig tíz éve kezdődött Párizsban.

Élt ekkor a Quartier Latinban, annak is legdüledezőbb házában, egy szegény kis hercegno. Ha akarod, nyájas olvasó, azt is mondhatom: elvarázsolt hercegno. Ahhoz képest, ahogy otthon festett Oroszországban, — prémekekben, bársonyban, vágató szánkón, — valóban elvarázsoltan nézett ki kopott ruhában a szőke Natasa Ivanovna, mesénk hősnője.

Ő maga nem vette tragikusan a ránehezülő gonosz varázst. Gyerek volt, amikor szülei elmenekültek Oroszországból. Az apja északra, a Wrangel-hadsereghez. Az anyja nyugatra, Párizsba, Natasával.

Párizsban eleinte szép nagy lakásban élt. Halkabban persze mint a kastélyban, otthon, de még mindig úri életmódon, a mama eladott ékszereiből. Egy este különös ember csengette be. Bekecselt visel, kucsmás! Nyakig sáros. Mégis a szalónba vezetik, manához. Natasa a szomszéd szobában játszik. De egyszerre véltöröző sikoly járja át a házat. Odabent a szalónban mély ájulásban fekszik a mama.

A kucsmás ember Wrangel hadseregének vereségéről s Natasa édesapjának haláláról hozott hírt.

Ezután gyorsan megy minden. Filmszerű gyorsan. Költőzködés kisbibi lakásba, még kisebbbe, végül düledező piszkos házba. Itt egy szobában hárman laknak. A nagybetű mama, Natasa és a hűségese öreg dada, — valaha a herceg, nemrég Natasa dajkája, aki velük menekült hazulról... Egy ködös napon mamát kiviszik a temetőbe. Natasa és a dada magukra maradnak. Van még egy utolsó, legutolsó picit gyémántjuk. Este, ha lehúzják a rongyos függönyt, előveszik a harmattiszta kis gyémánteseppet, nézegetik, forgatják. „Ez volt az, amelyet az édesapám a nagy körtealakúval együtt olyan szépen kigyógyított“ — szokta mondani a dada. „Méséld el, hogyan!“ — könyörgött Natasa, noha százszor hallotta, hogyan tüntette el édesapja a gyémántok foltjait, hogyan melegeitette, hűtötte, fűrészölte, gyógyította őket titokzatos módszerekkel, amelyet rajta kívül csak a dada ismert. Csak őt, a család legrégebbi cselédjét engedte a szobába a herceg, amikor játékból, időtöltésből gyöngyöket, gyémántokat kúrált.

A dada volt a famulusa, inasa. „Boszorkánymester!“ nevettek a barátok, akik futottak a hercegre segítségért, ha gyöngyeik elhalványodtak, vagy folt jelent meg valamely gyémántjuk ezer prizmaíni egyikén. „Csodálatos fényt nyertek édesapám kezében a gyöngyök“ — mondogatta a dada. „Mézben fűrészöltük őket negyvennyolc órát. Aztán két hét múlva újabb fürdő jött. Negyvenórás. Újabb két hét után harminchatórás. Így ment ez soká, majd másféle fürdők következtek s végül... emlékszem, nagy-nénéd. Irina hercegnő sirt örmében, mikor látta, milyen csodások lettek a gyöngyei, melyeket édesapáéhoz adott „kúrara“. Pedig de nem szívesen vállalta az ékszereket szegény drága.

— Mi lesz, ha baj éri őket kúra közben? — mondta. — Nálad, Ivan Ivanovics? — nevettek a hölgyek, a rokonok, az édesanyád barátai. — Varázsló vagy, ezermester!

S tényleg hittek is valamennyien apám „varázserejében“. Csak mi kellen tudtuk, hogy nem kell természetfölötti erő. Régi, örökölt recept szerinti gyógyítottuk a köveket. A „kúrától“ egyetlenegyszer foga-

dott el ajándékot egy Krózus-gazdag amerikai rőtől Ivan Ivanovics. Tízezer dollárt. Azt is elosztotta az utolsó fillérig a bérések közt, a muzsikuskok közt, köztünk... De jó ember volt, Isten nyugosztalja“...

Natasa tizenhetedik születésnapján zálogba vándorolt az utolsó picit gyémánt is. Ruhát kellett vásárolni. Natasa állást kapott. Egy jószívű szomszédasszony figyelmzettte, hogy a nagy áruház hirdetés útján eladónót keres. Harmine jelentkező közül Natasát választották.

Két évig dolgozott az áruházban a hercegnő. Közben mind karcsúbb lett, mind szőkebb. Egy napon meglátta az egyik világhírű ruhaszalon bevasárlója! „Nem jönne el hozzánk mannequinnek?“ kérdezte s Natasa egy hét múlva ott imbolygott a híres szabócég zöld és arany szalónjában.

Noha tízéves kora óta most volt rajta először rendes ruha, olyan gráciával viselte a hermelint, a bársonyt, mintha sose hordott volna egyebet.

A szalónban szerették. Jó reklám volt. Mély impressziót tett az amerikai vendékekre, ha ezt mondták: „Mrs. X-nek a hercegnő mutassa be a ruhákat!“

Az egyik dúsgazdag Mrs. X. valósággal beleszeretett Natasába. Gyakran elbeszélgetett vele. „Hogy tetszenek a gyöngyöim?“ kérdezte egy napon. „Gyönyörűek!“ felelte Natasa, „de nemrég beteg lehetett. Mrs. X. s a gyöngyökön, amelyet betegségében is viselt, ez még ma is meglátszik. Halványak.“

Mrs. X.-nek nyilva maradt a szája a csodálkozástól. „Hogyan? Maga ezt csak így egy tekintetre meglátja?“

„Meg“ nevetett Natasa. „Sőt, meg is tudnám gyógyítani a gyöngyöket.“

A gazdag hölgy lakásán másnap megjelent a dada, Natasa s — Natasa kívánságára — két detektív. (Mind a négyen bezárkoztak a konyhába. A detektívek fal felé fordították a székeket ültek, hogy ki ne lesék a gyöngyóra tiltkát.) Natasa és a dada tettek velük. Két óra múlva tökéletesen ragyogott kezükben a gyöngyszem, amelyet „próbakúrára“ vállaltak.

*
A „csoda“ híre hamar elterjedt Párizsban, ahol különben is mindig csodát várnak. Nem volt olyan rongyos kis barokkgyöngy, amelynek gazdája föl ne fedezett volna rajta valamilyen hibát. De Natasához vándoroltak a cseresznyenagysággal briliánsok is. Elegáns kis párizsi háza előtt féltucat autónál sose állt kevesebb. Két éve ment férjhez egy „kollégához“. A világ egyik leggazdagabb gyémántkereskedőjéhez. Nemrég láttam képüket egy illusztrált laphon. Saját yachtjukról integetnek.

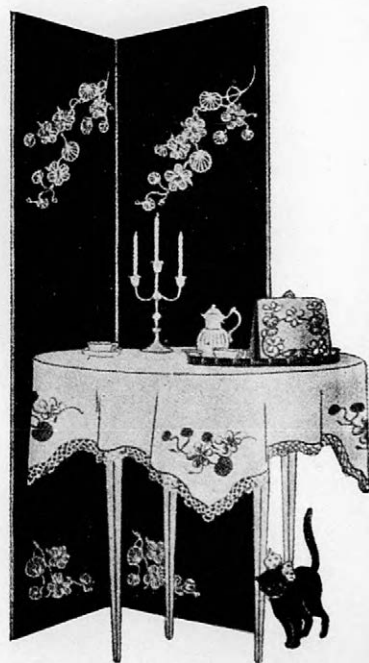
*
Szép mese, úgy-e, s az a legszebb benne, hogy igaz. **Bácskai Magda**

L é l e k é s f e s t í

Bármennyire is szeretné az új pszichológia a szellem kiválóságát a dekadens test függvényének betudni, a művelődéstörténelem mégis azt igazolja, hogy a kiváltságos szellemek csodálatos testi erő kifejtésére is képesek voltak. Már maguk a világhírű szobrászok és festők műalkotásai is jelentős testi erőt követelnek meg. Ennek dacára *Michelangelo*, aki nagyon vézna, sőt nyomorék emberke volt, még 86 éves korában is minden háromórás pihenés után három órát dolgozott, felváltva. *Rubens* pedig, még 57 éves korában is, a legnagyobb biztonsággal dolgozott szárny nélküli ecsettel. *Tizian* 100 esztendőskorában halt meg és még néhány nappal a halála előtt olyan tökéletes festményeket alkotott, amelyek csak a legnagyobb férfierő teljesítményei lehetnek. *Napoleon* pihenés nélkül végzett tizenhat-tizennyolc órai szellemi munkát, egyidejűleg pedig a legbámulatosabb testi tevékenységet fejtette ki. Még öreg korában is tizenkétórás lovaglásokot tett, 140 kilométer távolságot futott be paripájával és csodálatraméltó szellemi frisséggel rendelkezett. A miniszterei már nem bírtak vele lépést tartani és gyakran panaszkodtak a császár vasszervezete miatt. *Walter Scott*, az angol regényíró, sántasága dacára 50 kilométeres gyalogsétákat végzett és közben még ahhoz is kedve volt, hogy felmásszék egyik-másik fára. A kik látták, meg is állapították, hogy csonka lábát jobban tudja használni a fák megmászására, mint sok író a tollát. *Goethe* fáradhatatlanul korecsolyázott és még decemberben is a szabadban fürdött. *Humboldt*, a világhírű fizikus, tizenöt órát gyalogolt egy-folytában és még 60 éves korában is magas hegyek tetejére mászott. *Jenő herceg*, Turenne marsallja és *Washington* atletikában legtöbb katonáját felülmulta. *Franklin Benjámín* kitünő úszó volt. Egy alkalommal 6 és fél kilométert úszott a Themze-folyóban, de közben még bravúros mutatványokat végzett a víz alatt is. *Byron* 70 perc alatt átúszt a Hellespontust és szenvedélyesen boxolt. *Dickens* 20—30 kilométert futott mindennap, de minden különösebb fáradtság nélkül

futott 50 kilométert is. *Shaw* és *Tolstoj* kitünő úszók voltak. *Tolstoj* 66 éves korában tanult meg kerékpározni és pedig anélkül, hogy a kormányt fogta volna, 58 éves korában pedig Moszkvából Jasnajába gyalogolt. Ezt a 200 kilométeres utat három nap alatt tette meg. *Wagner Richard* kitünően tudott bukfencezni és magasat ugrani. Még 70 éves korában is szívesen üdvözölte látogatóit — tótágast állva, ami meglehetősen nagy csodálkozást váltott ki. *Erahms* pedig szenvedélyes turista volt. Mindebből megállapíthatjuk, hogy ezek a férfiak zseniális alkotásaikat nem csupán szellemüknek köszönhetik, hanem testük kivételes erejének is, aminek segítségével, izmaik ruganyosságával és szerveik pompás működésével szellemi téren is kivételes lények lettek. Mintha életükkel akarták volna igazolni ennek a megállapításnak az örök igazságát: — Ép testben ép lélek! —

Mosolyogjunk

A gazdag bankáréknál minden héten megjelent egy koldus, akinek a szobalány borítékban hozta ki a tekintélyes alamizsnát. A koldus pontosan megjelent legutóbb is a bankár lakásán, de a szobalány azzal jött ki, hogy a járandóságát beszüntették, mert a kisasszony férjhez ment és nagy hozományt kellett adni.

A koldus végighallgatta a szobalány magyarázatát, aztán hirtelen felfortyant:

— Tiszteltetem a méltóságos urat és mondja meg neki, hogy máskor a saját pénzéből és ne az enyémből adja férjhez a lányát.

A fiatal színész újra bútoroztatta az egész lakását és a lakásszentelőre meghívta legjobb barátait. A hölgyek megcsodáltak minden darabot, végre a színész elvezette a látogatókat a lakása legszebb részébe, a fürdőszobába, amelyet valóban csodálatos luxussal rendeztek be. Rózsaszín márványból faragták a hatalmas, beépített kádat, a csapok veretei valódi ezüsthől voltak, a tükör hatalmas lapját Velencében csiszolták mesterien, úgyhogy a barátok szóhoz sem tudtak jutni a meglepetéstől.

Különösen a vendéglátó szubrett két fiatal barátjára tett meglepő hatást a színész új lakása. Amikor lefelé mentek a lépcsőn, az egyik sápadtan az irigységtől, kérdezte:

— Na, mit szólsz ehhez a pompához? Láttad, az ezüsttartón nyolc főkefeje van.

A másik kis színész gondolkodott, aztán kissé csípősen válaszolta:

— Igen, minden fogára egy.

A közismert bankvezérnek öt éves kislánya van, akit Béluskának hívnak. Béluska a napokban az édesanyjának panaszkodott:

— Anyukám, borzasztóan fáj a gyomrom.

A gondos mama, aki tudta, hogy a kislánynak semmi baja nincs, csak éhes, gyorsan megnyugtatta.

— Nem baj, kislány, a gyomrocskád csak azért fáj, mert üres, nemsokára ebédelünk.

A kislány megnyugvással vette tudomásul ezt a magyarázatot. Megébédelték és csakugyan nem fájt többé a gyomra. Este aztán vendégek jöttek a bankvezérhez. Mikor az egyik vendég,

ismert iparbáró, megérkezett, a kislány hallotta, amint így szól a mamájához:

— Méltóságos asszonyom, kérnék egy kis piramidont, mert rettenetesen fáj a fejem.

Béluska éppen ott tartózkodott. Az elősiető maráját visszatartotta, aztán meghúzta az iparbáró kabátját.

— Nem baj, bácsi kérem, csak azért fáj a fejem, mert üres.

Egy Oktogon-téri kávéházban a fiatal publicista vacsorázik. Laci, az irodalmi főpincér összeállítja a számlát.

— Leves harminc, libasült kettő negyven, tészta nyolcvan, meggy hatvan.

A fiatal publicista ránéz a számolóécudlára és csodálkozva kérdezi:

— Mondja kérem mi az a meggy? Tudtommal én semmiféle befőttet nem rendeltem.

— Bocsánat, — mondja udvarias mosollyal a főpincér, — ha nem meggy, kihúzó.

Molnár Ferenchez beállít egy kopott ruhás, savanyú arcú, torzonborz ember. Az író kedvesen fogadja. Az idegen bemutatkozik.

— Löbl vagyok...

— Nagyon örülök — válaszolja Molnár Ferenc —, minek köszönhetem a szerencsét?

— Kérem, mester — kezd panaszkodni Löbl úr, — én roppant nyomorban élek. Valamikor jobb napokat láttam, de hát a szörnyű dekonjunkcióra, a gazdasági válság elvitt mindent. Feleségem és két gyermekem van. Rongyokban járunk.

— Ne folytassa, kérem — vágta el a panaszkodásnak megszokott árját Molnár Ferenc, a zsebébe nyúlt és egy ropogós tízpengőt nyújtott át Löbl úrnak. Löbl úr, aki, ügylátszik, többre számított, megdöbbenve nyúlt a pénz után. Molnár Ferenc észrevette és érdeklődött:

— Mi az öregem, úgy látom, nincs megelégedve?

— Hm — mondta Löbl úr indignálódva —, csak ennyit ad egy Molnár?

A világhírű író, akit egyetlen pillanatra sem hagyott el fölényes nyugalma, szelid és barátságos hangon ezt felelte:

— Nem, öregem, csak ennyit kap egy Löbl...

Honnan veszem a témát?

Nehéz a válasz, asszonyom, szörnyű fejtörést okoz, hogy megmagyarázzam, amit kíván. Oh, nem azért nehéz, mintha valami metafizikai kérdést szögezne a mellemnek levelében. A válasz — kérem, már előre nevetel azon, amit most mondok, — azért olyan szörnyű nehéz, mert a maga kíváncsisága helyettelenül egyszerű dolgot kérdez tőlem. És ami egyszerű, azt a legnehezebb megmagyarázni, higgye el... Levele csupa álmélkodás, csupa drágadtatás. Olyan ez a levél, mint egy tágra nyitott, tiszta, nagy gyermeki szem. „Mondja meg, kérem, áruja el, honnan veszi azt a rengeteg, azt a töménytelen cikktémát, mondanivalót? Hogy győzi? Milyen lehetséges, hogy nem szikkad ki a szerkesztő agya, sohasem fogy el az író mondanivalója és nem apad el szavainak csillámló, zengő áradása? Hol az a titokzatos forrás?... Azután, — már bocssáson meg a kíváncsiságomért, — de azt is szeretném tudni: mikor gondolkodik maga? Éjjel, vagy nappal? Azt is megmondhatná, hogy van-e valami titokzatos »kabalája«, mint annak a híres német klasszikusnak volt a romlott alma, amit szorgalmazott, miattal írt... Biztos, hogy magának is van valami ilyesmi, szerkesztő úr, csak nem árulja el... De nekem, kivételesen megmondhatja, aranyos szerkesztő úr... Néma leszek, mint egy őtszáz éves várkapu. Nem áruolom el még a legbizalmasabb ellenségemnek sem...» Be kell látnia, nagyságos asszonyom, hogy erre a maga kérdés-tüzijátékára nehéz megfelelni. Mert vajjon el fogja-e hinni a szerkesztőnek, hogy mennyire nem komplikált, nem titokzatos a dolog és hogy egyáltalán nincsen — kabalám... Élek. Egyszerűen csak élek, mint más ember, járok-kelek, utcán, gyalog és autóbusszon, kora reggel és késő este. Bemegyek a vendéglőbe, a színházba, a hangversenyterembe, emberekkel találkozom, meg-megállók egy kirakat előtt, fölnezek a báránnyelűkre, megdöbbenve állok meg egy ellaposított rózsá előtt az út közepén, hallgatom az emberek beszélgetését, amit elmennek mellettem és a szavaiknak egy-egy kúsa, zavaros foszlánya eljut a fülemhez... Ennyi az egész. A forgalmas körúton ballagok és már messziről látom a vak embert, amint fehér botjával topatogóva imbolyog végig a széles aszfalton. Sötétség veszi körül, örök, kieltlen sötétség. Egy fiatalember, erőtlő duzzadó, gondtalan és elbizakodott, e percben fordult meg... egy szép kislány után. Mert ő lát. Látja a napsütést, az ifjú arcokat, a csókolózó galambokat az ereszen, ő mindent lát, ami szép az Isten világában és amit ez a szegény vak ember nem fog látni soha többé... A fiú megfordult, nem vette észre a vak embert és valósággal elgázolta. Szegény vak egy hatalmas rúgás erejétől esik össze. De a következő pillanatban hárman is odaugranak hozzá, fölsegítik, gyöngéd szóval kérdeztetik, nem esett-e baja? Es a vak, véresre sebzett arccal áll a napsütésben és már mosolyog. Azt mondja: „Köszönöm szépen... Milyen jók az emberek... És... milyen szép a világ...” Mert a vak, aki az Istennek ebből a szép világából semmit sem lát, a vak: optimista! Már nem sajnó a rúgás, amit kapott, nincs ellakodva, hogy elgázolták, csak a jószág érzi... No lássa, milyen gazdag téma... De elég nekem sokkal csekélyebb részlete is a zúgó, zakatoló életnek. Elég az a rongyos, megviselt arcú, szegény csavargó ott a virágos kirakat előtt, amint minden tagjában dideregve, chségtől kopogó szemmel tapad rá a párás üveglakra, és szenvedésektől faldult arca az öröm verőfényében furdik, és szinte megvilágítja maga körül az olmos, szürke téli reggelt,

amint nézi, nézi a virágokat odabent a kirakatban. Nem a henteskirakatot nézi, a jó enniválókka, hanem a virágot... Ügyebár, ez is téma, asszonyom... A kislány is téma, amint gügyögve barátkozik a villamos ezernyi gonddal terhelt, egymást ellenségesen méregető népével, ezzel a hemzsegő, szitkozódó, ideges ember-akváriummal. És milyen hallatlanul érdekes, amint átmegegyek az Andrásy-úton, túlkölnék körülöttem az autók és a fülem egyszerre kezd különbséget tenni a dudák között. Nini, milyen halk, fuvalomszerűen finom szava van ennek a kis kék kocsinak és milyen mérgesen recseg az a másik, az a zöld... A piros kocsi sűvít élesen, mint az emberi sikoly... A nagy teherautó höm-ből, bög, akár a Vezuv. És mind, mind másképp beszélnek, másképp recsegnek, ordítanak és dudálnak. Olyan egyéni hangjuk van, mint az embereknek... Ezeknek is van lelkiük? Ezeknek is van egyéniségük? Már emberi arcokat látok az autók helyén, már élnek, lihegnek és zihálnak, kiáltoznak egymás felé, veszekszenek, küzdenek, harcolnak... Ez is téma... Mi mindent lehet ebből kihozni, nagyságos asszonyom... Száz esztendőnek látszó anyóka szuszog lefelé a villamosról és a kalauz — izmos, zömök legény, — szolgálatkészen lesegíti, vigyáz rá, majd nem a tenyerén rakja le az utcára. A nénike visszafordul a villamoskocsi felé. Gyantás, vén szemé mérhetetlen hálával simogatja végig a fiút és azt mondja: „Köszönöm az emberségét...”

Itt nem a jelenet fogott meg, hanem ez a szó: „emberségét...” Milyen szép magyar szó, milyen izés... Emberség... Egész világ van benne. Emberség... Ebből is cikktéma lesz, akárki meglássa... Meg a karácsonyfából, amit ünnep múltán elnyűtt, szárandó állapotban látok a szemeteskosci tetjén... És abból a három tolokocsiból, amely végiggördül, panaszosan nyikorogva, estszürkületkor, a teli Dunaparton... Mikor nyüzsgött a dunaparti korzó, tavasszal és nyáron, mikor a székeken gyönyörű asszonyok, lányok mosolyogtak, akkor nem láttam itt ezt a három tolokocsit és benne a három, mérhetetlenül szomorú, fiatal férfiarcot... Bizonyára mind a három hadirokkant... Az élet szépségének száműzöttjei. Most már néptelen a korzó, most ök sétálnak itt magányosan, elműllt illatkor, színekre, elszállt kacajokra emlékezve... Jó a téma? Mondja?... Az éjszakai Dunán sötétlen húz el egy csónak, hallani az evezőcsapásokat és a halászkok furcsán elnyűtt kiáltásait... Valahonnan fény sugarasik a csónakra és látom, hogy fiatal lány ül a külfönös, ódon hárka orrában, bálum a fekete vízbe, időnként megmeríti benne a kezét és ujjai közül merengő mozdulattal hullatja le a vízcseppeket, vissza az örök Dunába, amely vízsi-vízsi a vízcseppek és hiába nyulna utána, nincsen többé, elzúgott messzire, mint a perc, amelyet nem tudunk visszahozni többé, ha elment... Téma, ez is téma... Száz meg száz veszi körül bennünket, zúg a fülünkbe, lobban a szemünkbe, táncol körülöttnk, egy végtelen Walpurgis-éj megitő, démonikus boszorkánytáncában. Csak észrevegyük őket... Csak szemünk legyen, hogy megtássa, fölünk, hogy meghallja. Lelkünk legyen hozzá... mert ez a forrás nem apad ki soha, mint ahogyan a hőmpolygó folyamok sem apadnak ki tizezer évek óta... Lássa, nagyságos asszony: így készül a téma! Ilyen egyszerűen, ilyen kevesen vannak, akik észreveszik, föl-emelik, a tenyerükön tartják és megsimogatják, mint valami ékszer: az élet ékszerét... Befejezésül boldog karácsonyt kíván: **a szerkesztő.**

Irtá: Thaddea Gidlevszka

Fordította: Erdődy Elek

Csoda..!

1.

— Édes kicsi madárkám!... Aranyos kis bimbóm!... Gyönyörű virágszálam!...

A csöppség csengőn, ujjongva fölkapog, amikor édesapja a magasba emeli és ide-oda lóbázza a feje körül. Aztán visszateszi a föbe, ahol a kislíú eddig a virágokkal játszadozott.

— Végigjáróm a töltést, Mari!... A gyorsot a felső jelző-készüléknél várom be...

Thill, a pályaoőr, ezt a kis ház felé kiáltja, ahol a felesége a mosóteknő mellett áll és serényen dolgozik. Mégegyszer megcsokolja a kislíút, aki majdnem elvész a magas föben, aztán fölmege a pályatestre. Lassan ballag végig a pályán, nehéz kalapácsával megkopogtatja a nagy sín-csavarokat, amik a vasat a talpfával összetartják. Aztán eltűnik a kanyarodónál, ami éppen az őrház felső végénél kezdődik.

Csillogó napfényben fürdik a kis ház.

Négy fal csupán az egész, a falak között kis kamrácskák és végtelen egyszerűség. De minden csöppnyi sarokban csodálatos nyugalom szunnyad: békés összhang ebben a gondterhes életben.

Thill, pályaoőr és élete párja akkor lett a legnagyobb boldogság birtokosa, amikor egy szép napon megérkezett a csöppség. Vidámsága és nevetése fölveri a kis házat, jövőt, célt és reménységet jelent ebben az isten-hátamögötti magányosságban.

— Ó lesz a mi büszkeségünk, Mari!... És szülei úgy óvják a kislíút, mint valami drága ékszert.

Mulnak a napok, az évek.

És most már majd négy esztendeje annak, hogy itt van a kislíú!...

2.

— Maradj a kertben. Janika!... Ne menj ki a kertből!... Az anya kiszalad az ajtóba és ott látja fiacskáját a kis kertben. Megnyugszik: a kislíú csöndesen üldögél a föben.

Visszamege a munkájához, hiszen még rengeteg a dolga. Végezni akar mindennel, hogy holnapra a kis ház rendben legyen és a sok fehérnemű a szekrényben csillogjon.

Thill, pályaoőr, elért az „ő” töltése végéig. Mindent a legnagyobb rendben talált.

Napjában négyszer vizsgálja végig a töltést. Minden síndarabot, minden csavart jól szemügyre vesz... Bizony nem kis felelősség nyomja a vállát! Hiszen több mint hatvan vonat megy erre naponként. Köztük hat gyorsvonat, amik vadul dübörögnek végig, hogy az egész föld megremeg bele. Aztán a végtelen hosszú tehervonatok, amiknek pöfögő mozdonyai az egész környéket befűstölnek. Megnézi az óráját.

Jó lesz kilépnie, ha a gyorsvonat érkezésekor a jelzőkészülék mellett akar állni! Mindig így cselekedett, bár a szolgálati szabályzat ezt nem követelte meg.

3.

Janika megáll a kerítés mellett.

Az ajtó csukva. A kilécs felé kapkod, amint édesapjától látta. Egész arca boldog mosolygás: az ajtó kinyílik.

És lassan, megfontoltan, ez a parányi embergomba felfedezőútra indul a csodálatos, új, nagyvilágba, amit egyáltalán nem ismer azonkíül, ha apja, vagy anyja a karja közt ide-oda cipelgette. De akkor mindig kacagnia kellett...

Janika ezen az idegen, nagy réten megsímogatja a virágokat, amelyek sokkal csillogóbbnak tünnek föl előtte.

És most egy nagy-nagy hegy következik, ami közvetlenül előtte van! Édesapja mindig erre a hegyre szokott felmenni... Ott fönn dübörögnek el a vonatok, amiket ő mindig csak messziről csodálhatott...

Tulajdonképpen ő még nem tudja egész pontosan, hogy mik ezek és mire valók... Talán épp ezért csodálja annyira ezeket a kolosszusokat... És micsoda lármát csinálnak!... Milyen pompás lesz: most mindezt a közelből nézni és megfejtieni a titkot!...

Janika fölkapaszodik a töltésre. A kezeit is munkába állítja, mert bizony, a töltés nagyon meredek. Lábcskái még nem elegendőek az ilyen kísérletezésre, aztán meg nem is éri el még a szükséges, óriási, valóságos hegymagasságot. Négykézláb azonban sikerül. Felér a magas töltésre...

4.

Thill pályaoőr mégegyszer megnézi az óráját.

Néhány perc és itt a gyors! A jelzőkészülék automatikusan „szabad!”-ra van állítva. A pályaoőr lassan megy feléje. Ezt a jelzőkészüléket a szomszédos őrházból irányítják.

Thill megszokta már, hogy a vonat robogása közben mégegyszer végig-fusson tekintete a pályatesten. Csak így lesz egészen nyugodt.

És onnan visszanyúl a saját házikójára.

Ezt soha nem mulasztja el. Elfelejtja a szürke hétköznapiakat, ha látja a napfényben fürdő házikót... Szegényes élete boldogságát, ami ugyan

nagyon jelentéktelen, de számára mégis az egész világot jelenti!... Istenem, milyen jó boldognak lenni!...

5.

Janika fönn van már a töltésen.

Mindenekelőtt megcsodálja a hatalmas vasrészeket... Megtapogatja, vizsgálgatja... Egészen új dolog ez az ő számára!... Nem is hitte volna, hogy a töltésen olyan titkok vannak, amiket eddig teljesen elzártak előle... És azok a nagy kövek, a sínek között!

Janika leül a sínpár közepébe és nem tud hová lenni a csodálkozástól... Nagy köveket vesz parányi kezébe, aztán lejejt azokat... Másokat vesz fel és bámulja...

Tompa dübörgés közeledik...

Kissé megremeg a föld...

A dübörgés egyre erősebb lesz, mintha vihar zúdulna le a fenyegető magasságú hegycsúcsok közül...

6.

Mari is hallja ezt, az őrházban, a mosóteknő mellett. Gépiesen felemeli fejét... figyel... az ajtóba megy... kinéz...

— Janika!...

Kutató pillantása bejárja a kis kertet: a kislíú nincs ott.

— Janika!...

Élesen csattan a kiáltása.

Az anyja ott áll a kertben és körülnéz. Izgalma fokozódik. Hol a kislíú?... Hol a fiacskája, a mindene?...

Tekintete végigjárja köröskörül az egész mezőt. Ott sincs! A mezőt lekaszálták már és azonnal meg kellene látnia...

Véletlenül — még csak gondolni se mert volna erre: — fölnéz a töltésre.

Ott... ott látszik szőke fejceskéje!...

Az egész föld remeg a lefelé rohanó gyorsvonat dübörgése alatt. Még a szívverése is megáll...

Aztán fut... fut... a töltés felé...

7.

Thill, a pályaoőr, a kanyarodóban van és elérte a jelzőkészüléket. Minden „szabad!”-ra van beállítva.

A gyors már egész közel dübörög. Még néhány pillanat... a gyors elrohan... és ő visszamegy a kis kertbe, hogy újra megcsókolja fiacskáját... és hogy együtt szedjék össze a kis kert legszebb virágait...

Visszafelé végignézi a pályatesten... szőke fejceske... a sínek között... amin nyugodtan játszadozik...

Halottfehér lesz az arca.

A gyorsvonat már jön... a vonat elé dobja magát?... Már késő...

A jelzőkészülékhez erős drótok vezetnek, pusztán kézzel eltépni képtelenség!...

— Jóságos Isten! Könyörülj!...

8.

Az anya már a töltés mellett van. A domb következik... Föl nem mehet... az idő kevés... a gyors addig elrohan... és az ő fiacskája — — —

— Janika!... Janika!...

Halálos félelem sikong ebben a kiáltásban, amit megremegtet az, hogy segíteni képtelen... Térdre hull... és mindkét kezét a szívére nyomja...

Mintha szavak reszketnének az ajkán... imádkozik?... Hangtalanul... de egész szívvel... egész lelkével...

9.

Milyen szép nagy kövek!... Milyen jó velük játszani!... Janika kacag... ujjong...

Dehogy hallja a vonat dübörgését... dehogy hallja édesanyja sikoltozását... csak nézi-nézi a csodálatos köveket... a csodálatos síneket...

Thill, a pályaoőr, meredten áll, mint egy márványoszlop.

Még néhány pillanat...

...itt a gyors...

...félelmetesen dübörög...

...mint a fenyegető végzet...

...a borzalom, amit megállítani nem lehet...

...a könyörtelen halál, amely életet követel...

...a legdrágábbat: az ő kisfia életét...

...szentséges Atyám! nem lehet megállítani...

...rohan a vasszekér: ez a fekete rém...

...most jön az utolsó kanyarodó...

...most — — —

...zizegés hallatszik, mintha valamit eltéptek volna...

A pályaoőr nem hallja ezt...

A vonat már mellette van — a mozdonyvezető ránéz a jelzőkészülékre — visszaugrik — — — most... most dübörög el a vonat — — — most gázolja halálra az ő kisfiát — — —

...a vészfék nyikorog... úgy füttyül, mintha

korbcásütések paskolnák a levegőt és — — —

...és a gyorsvonat hirtelen megáll...

— Édes jó Istenem!... Szentséges Atyám!

10.

Janika fölnéz és ártatlan arca mosolyog.

Nem szól semmit, csak néz... néz...

Kis szeme csodálkozóan tágra nyílik, hiszen közvetlenül előtte áll a vasszörnyeteg, amit eddig csak messziről volt szabad bámulnia...

Közvetlenül előtte áll a gyorsvonat mozdonya!... Amit annyiszor bámult, de csak messziről... A közelébe nem mehetett... És most... most itt áll a mozdony... pár lépésnyire tőle... olyan közel, hogy szinte meg is tapogathatja...

A gyorsvonat hatalmas mozdonya és ő, a kisfiú, aki nem fél ettől a vasóriástól...

11.

A mozdonyvezető leugrik... a gyermekhez szalad és ölbeveszi... Aztán leviszi a töltésen és térdeplő anyjának karja közé teszi. — Három méter hiányzott még, — mondja.

Visszamegy a helyére, elindítja a mozdonyt... és a vonat folytatja útját... Lassan, méltóságtejes pöffögéssel elindul a mozdony!...

12.

A lefolytatott hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a jelzőkészülék dróthuzalja elszakadt és ennek következtében a «szabad!» jelzés helyett «tilos!»-t mutatott. Az utolsó pillanatban...

Amikor már csupán három méter hiányzott...

A szőkehajú Janika életben maradt...

Csoda történt? Vagy csak szerencsés véletlen?...

Ezt a lefolytatott vizsgálat már nem tudta kideríteni...

Thill pályaoőr és felesége a legközelebbi vasárnap lement a kis falu templomába és ott rebegett hálaimát az Úrnak...

Ott térdepeltek mind a ketten a hideg, kemény kövöken, összekulcsolták kezeiket és könnyes szemüket az Ég felé fordították...

Az Ég felé... a jó Isten felé...

A Mindenható felé, aki szentséges akaratával megmentette Janika életét...

— Aki csodát tett értük...

— Mert a jó Isten akkor van legközelebb, amikor a legnagyobb a veszély...

amikor már csak a csoda segíthet, —

mondta Thill, a pályaoőr, amikor hazamentek az Isten házából.

Kacagó miniatűrök

Az elefánt.

Őt nemzet őt íróját felszólították, hogy írjanak egy-egy kis cikket az elefántról. A beküldött dolgozatok címei ezek voltak:

Az angol: „Amikor én elfogtam egy elefántot.”

Az amerikai: „Amikor én a világ legnagyobb elefántját elfogtam.”

A francia: „Az elefánt szerelmi élete.”

A német: „Az elefánt fejlődéstörténete a történelemeióttí időkől napjainkig.”

Az osztrák: „Egy öreg elefánt emlékezései a bécsi Burgtheaterről.”

Női kérdések.

A 20 éves nő ezt kérdezi:

— Milyen?

A 30 esztendő:

— Mi a foglalkozása?

A 40 éves nő pedig:

— Hol van?!...

Nyaralási levél.

A kis Annuska először töltötte falun a nyarat és szorgalmasan írt levelet szüleinek. Az egyik levélben erről számolt be:

— ... A paraszt bácsi tegnap bevitt a tehénistállóba, hogy megtanulják fejni. De én nagyon megijedtem és féltem a nagy tehéntől. Kinevettek ezért. Elhatároztam, hogy meg fogom ma este kérni, engedje meg nekem, hogy a fejést először a kis borjúcskánál kezdjem megtanulni.”

A jeggyűrű.

A férj elveszítette a jeggyűrűjét.

— Hallatlan! — táma@ nekí a felesége. — Ezt igazán nem lehet megbocsátani! De hát hogy történt?! Hogy lehet egy jeggyűrűt elveszíteni?!

— Bocsánat, — szólal meg a férj, — egyedül te vagy a hibás.

— Hallatlan! Én? És miért?!

— Hányszor kértelek már téged, hogy varrd össze a mel-lényzsembem lévő lyukat?!...

A recept.

A szakácsnő így szól a házikisasszonyhoz:

— Elza kisasszony, a nagyságos asszony meghagyta nekem, hogy írjak le egy receptet eből a szakácskönyvből... Tessék megmondani, szabad azt írnom, hogy „végy három kávéskanál cukrot”, vagy pedig úgy írjam: „tessék venni három kávéskanál cukrot”?...

Egy asszony levele

Kedvesem,

most, hogy messze vagyok Tőled és ez a távolság felszínre hozta mindazt, ami a szívemben van: írásban beszámolok arról, amit előszóval soha nem bírtam volna elmondani. Így talán, írásban, sikerülni fog...

Az életűn huszonöt évig mentünk együtt, egymás mellett, minden örömet és fájdalmat megosztva sírígtartó hűségben egymáshoz láncolva...

Mindez olyan régimódi volt, egész házasságunk korszerűtlen, mint valami ichtyosaurus.

É: most... mindennek vége... Boldogságunk cserépdarabkái halálra sebeztek a szívemet. Tudom, hogy amit cselekedtél, azt minden férfi, vagy legalább is nagyon sok férfi megteszi. Ismerem a férfiak „polygám” természetéről szóló magyarázatot. Mit jelent az a férfiak szemében, ha egy hívó és bizó asszonyt — megcsalnak?! Az üzleti korrektség kötelező, de a feleséggel szemben?!... Ó, az asszonnal szemben minden hazugság, becsapás és csalás a — jómodorhoz tartozik! A férj eljárhat mindenhová és egyenesen „mondaine”-dolog, ha szép, fiatal, divatos nőcske oldalán látható. Az az ostoba liba pedig otthon ügyis elhisz mindent!

Benézek a tükrömbe: igazad van! Nem az vagyok, aki valamikor voltam. De Te csak azt szeretted bennem, amit a tükröm mutat? Mást nem?... Pedig nem is olyan régen, még azt mondtad nekem: „Az én szerelmem irántad olyan végtelen, hogy minden perc üres, amit nem tölthetek veled!”...

Igen... ezt mondtad nekem... Ezt...

És mégis mi történt?...

Gondolj vissza arra a szép japán vázára, amit összetörtél és ami darabokban hevert a földön... Összeragasztották ugyan és most is ott áll a régi helyén, — de virágot tenni nem lehet beléje, mert a víz kiszívárog a láthatatlan nyílásokon és a virág elhervad... Látod: ez történt a mi házasságunkkal is... Apró hasadások... többé már nem egész — — vége! Huszonöt évig építettem, vigyáztam reá, — Te pedig egyetlen pillanat alatt összetörted...

Te talán azt hiszed, hogy ez így is mehet tovább... hogy tovább üzheted kisdéd játékaiddat, én pedig ezalatt otthon fogok búslakodni... és várni Téged... várni, mint valami vendéget... Hogy Te mindig el fogsz tűnni mellőlem, én pedig szótlannul vállalom a szerencsétlen Pillangókisasszony szerepét... Azt gondolod, hogy az úgynevezett modern házasságok lélektelen közösségét el bírom viselni?

Nem, ez lehetetlen! A hajamat levágathatom, mai ruhát is vehetek magamra, — de a lelkem a régi asszonyok lelke marad. Az érzelmes, — Te azt mondanád: szentimentális — a hű, az odaadó, az önfeláldozó, akinek minden érzését betölti az a férfi, akit szeret. Kompromisszumokról beszélni sem lehet. Vagy egészen az enyém leszel, vagy —

Mínt hogy pedig végtelenül szeretlek Téged, nincs más választásom, mint hogy elhagyalak... Örökre... Nem kérek Tőled egyebet: add vissza a szabadságomat, ami tulajdonképpen a Te szabadságodat jelenti. Igen, a Te szabadságodat, hogy repülj a vágyaidd után...

Amik többet jelentenek neked, mint én. Most már tudom: többet.

Ne várj vissza

engem...

Eltűnök az

életedből...

Szabad

vagy!...

Sok-sok

boldogságot

kívánok

Neked én,

akiről

valamikor azt

mondtad,

hogy a

„Te

boldogságod.”

A virágok lélekzése

A történelem bizonyítja, hogy minden nép már nagyon régen felismerte a virágok illatának jelentőségét, ami nem csupán kellemes érzést kelt, hanem az emberek egymásközi viszonyában sokszor rendkívül erős, rejtélyes és döntő jelentőségű szerepet játszik. Éppen ezért, minden időben igyekeztek a növényekből és a virágokból kivonni ezt az illatot és — hogy úgy mondjuk — művészi úton előállítani. Nagyon jól tudták, hogy bizonyos illatok, mint például a Napkelet legrégebbi illata: a liliom, a lélek hangulatát is befolyásolni képes és föl is használták ilyen célokra.

Angliai Erzsébet udvarába az elegáns *Earl of Oxford* hozott elsőnek illatosított kesztyűket. Olaszországi útrjáról érkezett ezzel a drága ajándékkal, amit a királynőnek ajándékozott. Ezzel aztán udvarképes lett az illatosított kesztyű. Rendkívül sokra értékelték, amit igazol *Sir Nicolas Troghmorton*-nak a spanyol követhöz intézett levele, amelyben arra kéri, hogy szerezzen neki két pár ilyen kesztyűt, akármibe is kerül, a saját és a felesége számára. Az egyik jázmin-illatú, a másik pedig narancsvirág-illatú legyen. A renaissance-időkben az illatot méreggel kombinálták, aminek következtében ezek az ajándékok sokszor tragikus következményekkel jártak. Azok a szekfűk, amiket a tragikus sorsú *Marie Antoinette* förtelmes börtönébe, a *Conciergerie*be hajítottak be, a napsugarat jelentették számukra. Visszavarázolták lelki szemei elé a schönbrunni és versaillesi kerteket, egyúttal azonban írásos üzenetet és levélkéket is tartalmaztak, amikre azután gombostű-írással válaszolhattak. Ezek a szekfűk voltak a kapcsolat a szabadság és a fogság, a remény és a halál között.

Eleonora Duse, a nagy olasz tragika, sokszor jelentette ki, hogy számára a legnagyobb gyönyörűség egy szép könyv és egy szép, illatos virág. De még maga a szétdúlt lelkű *Strindberg* is nagyon szerette a gyermeket és a virágokat, különösen a mályvacskót.

Egy szürke novemberi reggel a földalatti villamos egyik kocsiába beszállt egy fiatalember, akinek nagy, illatos menyasszonyi virágcsokor volt a kezében. Vigyázott, hogy a tolongó embertömeg szét ne nyomja a csokrot. És ekkor érdekes dolog történt. A mindennapi unalmas munkába igyekvő, rosszkedvű, mogorva emberarcok egyszeribe megváltoztak az ünnepi csokor hatására. A szemek szinte boldog, szeretetteljes fényben csillogtak. Mintha valamennyien visszaemlékeztek volna életük legboldogabb napjára... Vagy mintha ott csillogott volna a szemekben a boldog várakozás arra a napra, amikor egy ilyen menyasszonyi csokor szerepet fog játszani az életükben...

A virággillat elsöpörte néhány pillanatra a bús, szomorú hétköznapot.

A virágok élnek és lélekeznek...

A virágok lélekzete:

az illat,

A virágok illata

sokszor

többet jelent,

mint a napsugár mosolygása.

Makiek jazzbandje

(L. Wood rajza 'The Sketch'-ből)

Történelmi érdekességek

Az **aranyós haj** legendája, amely szerint a római nők drága pénzen megvásárolták ezt, hogy saját fekete hajukat ezzel pótolják; még ma is életben van. Irodalmi bizonyítéka azonban nincs ennek. Ellenkezőleg: az egész ókori irodalom a fekete haját isteníti és lebecsüli a vörös haját, meg a szőket. Annyi azonban bizonyos, hogy az előkelő római nők arannyal hintették be hajukat.

*

A **püder** — akármilyen furesán is hangzik — színpadi tárlálmány. Első ízben a régi olasz commedia de l' arte színészei használták, ha komikus szerepet kellett játszaniuk. Abban az időben a benuderezett arcnak komikus hatása volt. Amikor aztán Franciaországban a haj püderozása lett a divat, XIV. Lajos, a «napkirály», megtiltotta ezt az udvari méltóságoknak, minthogy használatát a tréfacsinálótól származott. Csak utódja, XV. Lajos idejében lett általános a püder használata, mivel a szőke parókák jött divatba és nem bírtak elegendő szőke haját szerezni a divatos parókák gyártásához. Richelieu herceg, a nagy «asszonybarát», használta először rendszeresen és mai használatának megfelelően a püdert.

*

A **haj kopaszra nyírása**, amely még ma is szokásos a foglyoknál, nem egészségügyi okoknak köszönheti megszületését, hanem Nagy Karoly parancsának. A hosszú haj ugyanis a középkorban a szabad és kiváló emberek ismeretőjele és díze volt. (Igy keletkezett például a «Kopasz Henrik» elnevezés, amelyben ennek az uralkodónak politikai léttele is bemutatólaltatik.) Nagy Károly azért becsütötte ki ezt a rendeletét, hogy a kopasz fej hosszú ideig taró bélyeget nyomjon az elítélte.

*

A **férfihaj rövidre nyírása** a 18. század végén kezdődik. A francia forradalom hadseregének katonái vágatták le először félrövidre a hajukat, hogy tisztábban tarthassák a fejüket és kényelmesebben érezzék magukat. Ez a szokás aztán hamarosan divatba jött London városában, később pedig az egész világban. 1800-ban újabb újítás történt: az úgynevezett választék. Eddig ugyanis a haját egyszerűen rövidre vágatták mint korábban a parókák alatt. Ennek dacára évtizedeken keresztül fo'vt a hanc a férfiak rövid hajviselése és a hosszú hajviselés között. Sőt a 19. század közepén új erőre kapott a hosszú haj, hogy aztán végleg átadja helyét a férfias rövid hajviseletnek.

A TÁRSASÁGBÓL

Kedves hölgyeim,

mindenekelőtt engedjék meg nekem, az önök hűséges krónikásának, hogy most, amikor ebben az esztendőben utoljára teszem tiszteletemet önök előtt, a legkellemesebb és legboldogabb, a legszebb és igazán karácsonyi hangulatú ünnepeket kívánjak. Most pedig gyorsan hadd mondjam el egyik kedves, de két-ballabos színészünk tragikomikus esetét, akin most a főváros jobb- és balpartja, de még a környéke is jóízűen kacag. Ezt a kitűnő színészt pályatársai maguk között a «sodródás világ-bajnokának» nevezik, mert nincs olyan társaság és alkalom, ahová ő ne igyekeznék meghívni magát. A napokban is egy lipótvárosi bankarisztokrata estélyén vett részt, ahol bizony, nagyon kevés ismerőse akadt. Minthogy azonban jó táncos volt és szeretett is táncolni, egymásután kérte fel a jelenlévő hölgyeket. Ebből ugyan még nem származott volna különösebb baj, ha kitűnő barátunknak nem jár állandóan a szája és nem igyekszik úgy viselkedni, mintha régen otthonos volna ebben az illusztris társaságban. Így történt, hogy az egyik táncosnőnek, egy szép fiatal lánynak kénytelen volt szomorúan elpanaszolni:

— Képzelmé, kisasszony, milyen kínos helyzetbe kerültem!... Azt mondtam annak a buta alaknak az előbb, hogy a háziasszony olyan esetlen, mint egy liba... És kiderült, hogy az a buta alak a háziasszony férje!... — No és mit mondott a papám? — kérdezte a kisasszony.

A Kormányzó Úr

Öfőméltósága Benel Antal, a belügyminisztériumba beosztott főszoftalbrónak nyugalmavonulása alkalmából a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta. — Dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök egyházmegyei főtanfelügyelőnek dr. Becker Vendel kormányfőtanácsos, c. főigazgatót nevezte ki. — A lengyel köztársasági elnök a Polonia Restituta-rendjelvt adományozta Lukinich Imrének és Olchváry Odónnek, a Magyar-Lengyel Társaság vezetőinek. — Kitűnően sikerült a premontrei öregdiákok táncestélye, amelyen a régi premontrei diákokon és családjaikon kívül a budapesti és gödöllői rendházak vezetői, valamint a pesti előkelő társaság színe-jáva jelent meg. — Fényes közönség jelenlétében és kitűnő hangulatban zajlott le a Budapesti Ref. Diákszövetség és a Rákóczi Öregcserekész Klub Rákóczi-teaestélye a Britannia-szálló termeiben. — A legelőkelőbb társaság ad egymásnak találkozót a Magyar Atlétikai Club minden hétfőn, a Pannonia-szállóban rendezett táncestélyein, a Balatoni Yacht Clubnak a Britannia-szálló termeiben rendezett táncestéin és a Hunnia-teákon. — Esterházy Pál herceg vadászterületén nagy vadászatot rendeztek, amelyen a házigaзда tisztét, a herceg megbízásából, Rimler főerdőtanácsos töltötte be. — A Protestáns Bál rendezőbizottsága Radvánszky Antal báró bálelnökkel az élén megtartotta első teaestjét, amelyen a nagy és előkelő közönség

pompás hangulatban az éjfélutáni órákig maradt együtt. — A Luther Szövetség védnöksége alatt álló háztartási továbbképző tanfolyam teaestélyén Raffay Sándor püspök neje is megjelent. — A hangverseny-szezon kimagasló eseményei közül megemlítjük a Bécsi Filharmónia december 17-i hangversenyét, Furtwängler vezényletével. — Megalakult a Magyar Racionalizációs Bizottság háztartás-gazdasági szakosztálya, amelynek elnökéül gróf Andrássy Mihálytél szül. Károlyi Gabriella grófnőt kérték fel.

Hímen-hírek

Antalfy-Zsíross Judith és dr. Taubinger László örök hűséget esküdött a belvárosi plébánia-templomban. — Felsőkubini Koroda Miklós és dr. Rózsa Miklós leánya, Lucy, házasságot kötött. — Dr. Szentiványi Béla kir. közjegyző leányát, Katát eljegyezte Homoródy Béla. — Acsády Erzsébet és dr. Takács Imre min. fogalmazó házasságot kötött. — Fáy Katalin és Szabó Andor örök hűséget esküdött a Batthyány-téri Szent Annateplomban. — Kovács Edith és dr. Radics Miklós kir. járásbíró házasságot kötött. — Dobrowszky József és neje, hevesi Bornemissza Anna családi körben ünnepelték házasságuk 50 éves évfordulóját. — A jegyes- és házaspároknak, valamint az aranylakodalmas házaspárnak szívóhívjöv, őszinte szerencsekívánatainkat küldjük.

Falusi párbeszéd hajnalban

János gazda nagyon szereti az italt és rendes szokásához híven tökrészen meggy haza. Ahelyett, hogy a kapuja előtti hídon menne keresztül, belegázol a patakba és nyakig vízesen állít be a lakásba.

— Hé — kiált rá a felesége —, hát nincs ott a híd?!... Muszáj volt neked bele-mászni?!

— Mindegy — dadogja János gazda —, úgyis beleestem volna...

Kottákról, könyvekről

Felhívjuk a figyelmet Tiboldi József «Népdalok» című kötetére, amely 100 új magyar nótát tartalmaz. A dalok szövegei Petőfi és a legújabb magyar költőgeneráció reprezentánsainak alkotásai, amikhez valóban stílusos és művészi értékű muzsikát komponált a kitűnő zeneszerző. Külön érdekesége a vastag füzetnek a székely- és gyermek-dalcsokor, amely művészettörténeti és pedagógiai szempontból is figyelemreméltó. — Bokor Imre, a Magyar Külföldi Sajtószindikátus tagja, a Magyar Goethe-Társaság elnöki tanácstagja és a La Fontaine Irodalmi Társaság igazgatója «München és Bajorország» címen számol be másfélszentesi utazása eredményeiről. Nem csupán érdekes és szórakoztató olvasmányt nyújt, hanem «Magyar emlékek» című fejezetében a magyar kultúra és a müncheni művészet kapcsolatairól számol be. — «Könnyű nekünk...» címen, Rankay Gyula szerkesztésében jelent meg a debreceni humoristák kis albuma, amelyben valóban vidám és nevetető versek és jóízű elbeszélések vannak.

Két kíméletes kritika

a dilettáns királyról és a „tehetséges” kezdőről

1. Talán soha, az egész történelem folyamán, nem került olyan kétségbeejtő helyzetbe egyetlen kritikus sem, mint az alábbi történetnek a hőse. Sajnos, ha olyanvalaki művéről kell bírálatot mondani, aki nagyon-nagyon fölöttünk áll, aki hatalmi ostorával visszautthat a kritikánk szelíd gúnyja miatt, a legbátrabb lélekből is elszáll a bátorság és a szolgai hízelgés bársonytakarójával leplezi el őszinte véleményét.

Ebben az esetben azonban mégsem ez történt. A kényelmetlen helyzetbe került kritikus segítségére jött a szellemesség, amely minden kellemetlenségtől és veszedelemtől megmentette szerencsésen.

Nicolas Boileau, a költő és kritikus, rendkívül kényelmetlen helyzetbe került, amikor a Napkirály: XIV. Lajos felfedezte önmagában a költői vénát és egy verses előjátékot írt, amit Boileauknak nyújtott át hogy őszintén bírálatot mondjon róla. Ráadásul a Napkirály maga olvasta fel a verses előjátékot. Szegény Boileau kétségbeesve hallgatta a sántikáló, szürke és unalmas verssorokat. Azon törte a fejét, hogyan mondja meg az igazságot a királynak?

A Napkirálynak, akinek mindenki hízelgett és udvarolt, akít körülrajongtak és szinte földi istenként tiszteltek! Súlyos veszedelmet zúdíthat a tulajdon zűdjére, ha bírálatával megsebzí a Napkirály hiúságát.

Viszont azonban méltatlannak érezte volna sajátmagához, ha hazudik és hízelg. A kongó bombasztok felolvasása még egyre tartott és szinte véget sem akart érni.

Végre mégis mentőgondolata támadt Boileauknak és arca szelíden elmosolyodott.

Amikor a Napkirály végre elhallgatott és büszke öntudattal várta a nagy költő és kritikus bírálatát, Boileau mélyen meghajolt és udvariasan így szólt:

— Felsőged számára nincsen lehetetlen!... Kétségtelennek látszik, hogy meg akarta alkotni a rossz és unalmas vers tökéletes példáját és ez felsőgednek csodálatraméltóan sikerült is...
2.

A híres szigorú magyar kritikus egy napon fölkereste egy reményteljes fiatalember — ezidőszert is még csak reményteljes, mert semmire sem vitte! — rendkívül öntudatosan és magabizóan lépett eléje, aztán kijelentette, hogy manapság a színpadi szerzőnek elsősorban természetesen tehetséggel, másodsorban és legfőképpen a szükséges szemtelenséggel kell rendelkeznie. Ezek után pedig az összes színpadi szerzőt lecseplőtte a sárga földig, hogy ily módon adja tanujelét nem hiányzó talentumának.

A kritikus szó nélkül végighallgatta az előadást és a többi író lebecsülését, aztán szeretetreméltóan így szólt:

— Fiam, barátom, önnek feltétlenül igaz van...
— Úgy-e, kedves mester! — kérdezte ujjongva a fiatalember.

A kritikus arcára szelíd, de ravasz mosoly rajzolódott, levette a szemüvegét és a padlóra nézett. Aztán újra a látogatójához fordult és így folytatta:

— Úgy van, fiatal barátom, önnek teljesen igaz van... A színpadi sikernek két kelléke: a tehetség és a szemtelenség... Sajnos, önből hiányzik az egyik... Remélem azonban, hogy egyedül a másikkal is teljes és tökéletes sikert fog elérni...

A HÁRMAS JEGYÉBEN

P. WILD

8.

REGÉNY

Az óriashajó orra lassan felfelé fordult és tótágast állt az ég felé. Ez már a haláltánc volt. Emberárnyak kapaszkodtak görcsösen a korlátba, mintha még végső csodát remélnének. Imák, sírások, sikoltások értelmetlen hörgésekbe fulladtak. A hajó — mintha gigantikus polipkarok ragadták volna meg — bezuhant hullámsírijába. Szörnyű örvény tölcserre zúgott felette... roncok, törmelékek lebegtek a víz színén

A pompás hajó nyomtalanul eltűnt. Hideg verejték gyöngyözött a megmentettek homlokán.

Az egyik mentőbárkában mozdulatlanul feküdt Allanné. Feje hátrahanyatlott és nyaka körül néhány rongydarabbal volt bekötve. A kötélen átszivárgott a vér. A kapitány lövése a szerencsétlen asszonyt találta. Tragikus véletlen!

De a sápadt arcon békeesség tükröződött. Az a leírhatatlan szépség ömlött el rajta, az a mindennel megbékült haldoklók arcán látható néha. Csak a tágranyílt, merev szemek hatottak ijesztően, melyek élettelenül bámultak a levegőbe és nem láttak semmit.

Végre... gyengén megmozdult, ajka megremegett.

— Víz!

A környéklet már ismét visszazárlt az emberekbe. A víztartályból néhány csepp vizet öntöttek egy csajkába és a haldoklónak nyujtották.

Dideregve, a borzalomtól dermedten ültek a halálra fáradt boldogtalan emberek a hideg hajnali szélben. Kínzottan hallgatták a súlyosan sebesült hörgését. Gabriella óvatosan tartotta a sebesült fejét az ölén.

Úgy látszott, sohasem lesz már vége szenvedésüknek. De ahogyan a nap emelkedni kezdett, a szél ereje egyre jobban csökkent, a hullámok elsímulnak. Némelyek tudta, hogy hol vannak és merre tartanak.

A messze távolban könnyű füstfelhő karikázott. Egy hajó körvonala bontakoztak ki.

— Segítség! Megmenekülünk!

Reménység éledt a nyomorultakban, tele tüdővel ordítottak a hajó felé.

De csalóka remény volt. A füst elszállt, a hajó eltűnt. Nem vette észre őket.

A nap teljes királyi pompájával ragyogott, aranyat szórt a megbékült hullámokra. De a bárkában ülők tekintetében sötét és reménytelen szomorúság ült.

Órák multak. Összetörve, érzéketlen kábulatban ültek a hajótörtek. Az evezők ütemesen verték a vizet.

Gabriella mélyen elgondolkozva és megrendülve törölte meg időnkint Allanné homlokát, igyekezett a vérzést elállítani.

— Gabriella!

Még fülében csengett a sikoltás, amellyel Allanné föléje hajolt és karjába ragadta. Ez a hang régi emlékeket viharoztatott fel benne.

Órjögő kiáltás hasított ismét a levegőbe.

— Hajó!

A legénységben új erő éledt, az evezők megfeszültek. Vészjeleket adtak.

Feszült, idégtépő várakozás: észreveszik-e őket?

Végre! A hajó felől válasz búgott. Meglátták a hajótörötteket. Megmenekültek!

A nagy feszültség engedett. Könnyekbe törtek ki a szerencsétlenek. Férfiak és nők hangosan zokogtak. A hajó az életet hozta!

Oh, milyen fenséges, megbecsülhetetlen ajándék!

Vajjon órák, napok vagy hetek multak el?... A vánkospo eszméletlenül fekvő sebesültek minderről fogalma sem volt. Senki sem tudta, mi történt körülötte.

Mikor visszatért öntudattal először nyitotta ki szemét, egy árnyék hajlott föléje. Egy elmosódott, bizonytalan körvonala arcoeska. Egy lágy hang szólította. Nem értette, hogy mit mond, de élvezte a szavak simogató, kellemes zenéjét. Nagy izgalommal próbálta emlékébe idézni, hol látta már ezt az arcot? És akkor az még mélyebben hajlott föléje... Egy gyen-

géd kéz a vánkossal együtt följebb emelte a fejét. Ajkát valami kemény tárgy érintette.

— Igyon!

Ivott és közben szemét merőn a titokzatos arcra függesztette. Nagy erőlködés volt ez! Szeme megint lezárult és hosszú ideig feküdt így kábultan, az álom és ébrenlét mesgyéjén.

És hirtelen minden megvilágosodott benne. Heves indulat rázta meg gyenge testét.

— Gabriella!

Kiáltása csak halk suttogás volt, de azért benne remegett egész lelke. Megpróbált fölemelkedni. Égő fájdalom nyíltat lejtébe és karjába. Mi történt a karjával?

Tehetetlenül roskadt vissza ismét fekvőhelyére.

De úgylátszik, mégis meghallották kiáltását. Az arc megint föléje hajolt, aggódo szeretettel vizsgálta és azután érezte, amint homlokát hűsítő kezek simogatják végig. Egy pillanatig leírhatatlanul boldog volt, mintha minden fájdalma egyszerre megszűnt volna.

Hát nem álom volt, hanem valóság! De mégsem lehetséges! Lázás látományok játszanak vele. Hiszen az ő gyermeke meghalt. És mégis?...

Megható emlékek ködlötték fel benne. Fiatal anyja volt! Egy székes férfféle hajolt a kezére és megalhatva mondotta:

— Anyuska lettél! Gabriellának fogjuk nevezni az anyád és nagyanyád neve után!

Arára boldog mosoly szökött és új, mély álomba merült.

*

Virágok köszöntöttek feléje és az ablakon kacagó napsugár mosolygott be. Allanné tekintete már sokkal élénkebb volt, már a látása is javult és hosszan, kutatva nézte a fiatal lány arcát. Milyen ismerősök voltak és mégis mennyire idegenek!

Mozdulatlan maradt, mert kímélnie kellett erőit. Érezte, hogy napjai már meg vannak számlálva és a még rendelkezésére álló rövid időt nagyon ki kellett használnia.

Hipnotikus ereje volt a pillantásának? A könyvet olvasó leány megérezte és hozzá lépett.

— Hol vagyok? — kérdezte Allanné.

— Biztonságban és a legjobb helyen. Ne izgassa magát és ne nyugtalanodjon, asszonyom!

Ezek a szavak megdöbbenették és keserű csalódással töltötték el. De azért a mosolyt tovább erőltette ajkára. Könnyű nyugalomság remegett benne. Istenem, annyi elintéznivalója volt még!

— Jöjj közelebb!

Szemében és hangjában a tehetetlenek megalható könyörgése volt. A fiatal lány megijedt. Attól tartott, hogy a beteg új idegrohamot kap. Habozás nélkül az ágyhoz sietett, Aggódo nézte betegét, mintha azt vizsgálná, hogy nem kell-e újabb lázrohamtól tartani. De a beteg tekintete tiszta és értelmes volt. Kérése határozottan, majdnem parancsolóan hangzott.

— Megtennél egy nagy szívességet?

— Szívesen, ha módomban áll.

— Beszélj el élettörténeted.

A fiatal lány meghökken. Különös kérelem. Mi célja lehet?

Mintha csak lelkebe látott volna, Allanné sietett bátorítani.

— Mesélj, fel fog üdíteni a beszéled. De mindenekelőtt mond meg a teljes neved!

— Kratopka Gabriella.

— Tudtam — mormogta a beteg —, Gabriella!

Az a másik név sem volt előtte ismeretlen. Gyakran hallotta ama titokteljes történet kapcsán, amely élete múltját jelentette. Újjai olyan erősen szorították a lány kezét, hogy az néhány pillanatig meglepetten nézett rá és csak akkor kezdett újra beszélni, amikor Allanné szorítása megenyhült.

— Az édesatyám...

Váratlanul közbeszólt a beteg:

— Kratopkának hívták édesatyádat?... Kratopkának hívták?...

Csodálkozva nézett a fiatal lány és tagadóan rázta fejét:
 — Nem, ő csak a nevelőatyám volt, aki örökre fogadott.
 — Hol van? Él még?
 — Igen. Megszöktem tőle.
 — És mi volt eredetileg a családi neved?
 — Deutz Gabriella! — válaszolta hirtelen, mintha csak elszólta volna magát.
 — Ki az édesanyád?
 — Lieven Anna!
 A beteg csak nagynehezen tudta legyőzni óriási izgalmát. De uralkodott magán. Nem szabad addig összetörnie, ameddig mindent nem tudott meg.
 — Vízet! — mondta halkan.

Felüldült és már megint volt annyi ereje, hogy a lányra figyeljen.
 — Beszélj tovább, kedvesem!
 — Félék, úgy látom, igaztja még a beszéd.
 — Tudnom kell mindent! — mondotta a beteg és szemében olyan halálös ijedség és könyörgés volt, hogy a leány nem tudott ellenállni.

— A gyermekkorom... olyan távolinak tűnik fel, hogy az emlékeim már sokszor álomnak tűnnek fel és magam sem tudom, hogy mennyi belőlük az álom és mennyi a valóság. Atyám magas, szőke férfi volt, nyírott bajusza volt és kék szeme. A lénye nyers volt, de engem nagyon szeretett.

Allanné épenmaradt kezét az arca elé tette, nem akarta elárulni, hogy micsoda indulatok viharoznak benne.
 — Sohasem fogom elfelejteni utolsó találkozásunkat. Ez 1914-ben történt. Akkor lettem hatéves. Hirtelen nehézkes léptekkel a szobába lépett, csizmáján sarkantyú pengett. Csukaszürke egyenruhát viselt, melyet azelőtt sohasem láttam rajta. Mennyire megbámultam! Nem csak a ruháját, hanem főleg a kardját, csákóját, revolverét. Egészen más volt, mint egyébkor. Úgy tűnt fel, mintha az idegen ruhával egyéniségét is kicsérélte volna. Sohasem volt még hozzám annyira gyengéd, mint akkor. Hevesen a keblére ölelt, össze-vissza csókolt. Akkor a szobába lépett az édesanyám.

— Az édesanyád — hallatszott a beteg lehetetszerű suttogása — emlékszel még rá?
 — Igen... nagyon szép asszony volt. Gyakran megcsodáltam, mikor estéknént, mielőtt lefeküdt volna, kis ágyam mellé állt. Sötét haját görögös kontyba csavarva hordta, ami nagyon illett egyéniségéhez. De nem akarok erre kitérni. Anyám zokogva vetette magát apám karjaiba és sírva búcsúzott a háborúba indulótól. Azelőtt sohasem láttam sírni az anyámat, mindig tudott uralkodni magán. Talán éppen ezért emlékszem olyan jól erre a jelenetre.

Ha tudta volna a fiatal lány, hogy kinek meséli el mindezt, talán óvatossabb lett volna. De így gyanútlanul beszélt tovább:
 — Szinte úgy tűnt fel, mintha anyám szemrehányásokat tett volna atyámnak, amiért elhagyja. Azután különböző dolgokról beszéltek, melyeket én nem értettem meg. Anyám megígérte, hogy vigyázni fog rám. Egyébként nem túlságosan sokat foglalkozott velem, hiszen kisasszonyom volt és angol nevelőnőm, akit éppen úgy hívtak, mint önt: Miss Allannak szólítottuk!

— Az én nevem! — suttogta a beteg és titokzatos mosoly szállt sápadt arcára.

— Az ajtón hevesen kopogtak és egy másik katona lépett a szobába, akin éppen olyan egyenruha volt, mint az édesapámon. Mikor jobban megnéztem, Keleмент ismertem fel, régi szolgáinkat, az én jó barátomat. Feszés vigyázállásban állt és tisztelgett, amit nagyon furcsának találtam. Kemény szavakkal mondta:
 — Százados úr, jelentem alásan, a lovak már nyergelve vannak!

— És azután? — kérdezte mohó kíváncsisággal a beteg.

— Ami még sohasem történt, atyám édesanyámat mások jelenlétében megcsókolta. Válnunk kell, szívem! — mondotta. — Anyám zokogva az asztalhoz rohant, felkapott egy ollót és egy hajfűrőt vágott le homlokáról. Megcsókolta és érthetetlen szavakat mormolva, átnyújtotta atyámnak. Kelement meg sem mozdult. Úgy állt, mint a cövek. Úgy látszott, mintha engem észre sem vett volna, ami nagyon szomorított. Hirtelen arra gondoltam, hogy talán Kelementnek is dolga van azzal a háborúval és ő is el fog hagyni bennünket. Meg is kérdeztem: Apus, Kelement is elviszed a háborúba? Apa nem hallotta a kérdést, Kelement pedig tovább is mozdulatlan maradt, csak a szemével pislogott felém, így jelezte, hogy hallja, amit mondom. Gyorsan a szobámba siettem, ahonnan egy csodálatos ajándékalmat tértem vissza. Magam is aznap kaptam valakitől. Egy elhasznált zsebvillanylámpa volt. Azt odaadtam Kelementnek. Vidd magaddal, mondtam, talán jó lesz éjszaka a háborúban. Kelement meg sem mozdult, de láttam, hogy szeméből kibuggyant a könny és végigfolyt becsületos ábrázatán.

Apa végre feléje fordult és azt mondta: Búcsúzz el a kicsitől, Kelement! Erre Kelement hozzáim sietett, elvette a zseblámpát, zsebébe csúsztatta, engem pedig magához emelt és egy csatánós csókot nyomott az arcomra. Azután óvatosan visszatett a földre és megint visszadermedt előbbi feszés állásába.

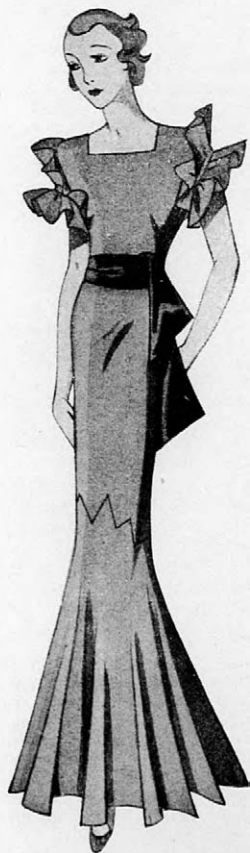
— Készen vagy, Kelement?
 — Parancsára kapitány úr!
 — Lent vannak a többiek is?
 — Igenis kapitány úr!
 — Mehetsz! Azonnal jövök én is!

Kelement szabályszerűen összecsapta bokáját, megfordult és hangos sarkantyúpengetéssel távozott a szobából. Még egy rövid, szívélyes búcsúzkodás. Néhány percelt több a kis csapat elvonult az udvarról. És soha többé nem láttam édesanyámat! — fejezte be megremegő szájjal.

— Hogyan folyt későbbi életed? — faggatta a beteg.
 — Ami azután történt, olyan zavaros, elmosódott, annyira gyermek voltam még... talán nem is emlékszem jól az eseményekre. Összezevarom a valóságot a képzelődéssel.
 — Mindegy. Mondd el úgy, ahogyan emlékszel rájuk!
 — Új intézőt kaptunk. Szép, előkelő megjelenésű úr volt, Hardernek hívták. De nekem nem tetszett. Volt valami ijesztő, barátságtalan a tekintetében. Pedig hozzám túlzottan kedves volt. De hát a gyermekeknek sajátágos megérző ösztönük van. Gyakran láttam anyámmal sétálni. Talán féltékeny voltam rá. Anyi bizonyos, hogy gyűlöltem és bántott, ha együtt koncerteztek vagy olvastak a kis szalóiban. Úgy éreztem, hogy elhanyagolnak és talán nem is volt alaptalan ez a titkos szemrehányás, amelyet anyámmal szemben éreztem.

Anyi bizonyos, hogy a jövevény jól értette, hogyan kell magát anyámmal nélkülözhetlenné tenni. Anyám kezdett feltűnően csinosan öltözködni, nyilván az ő kedvéért és noha kis gyermek voltam, mégis csak megérteltem egyet-mást a cselelétség suttogásából. Egy napon hallottam, amikor a szakácsnő arról suttogott a kocsisal, hogy Harder kém. Ez határtalanul érdekelt engem. Minthogy a szakácsnővel nem volt alkalom bővebb beszélgetésbe bocsátkozni, viszont nagyon furdalt a kíváncsiság, vacsoránál egyenesen Harder úrhoz fordultam és megkérdeztem tőle, hogy mit jelent az: kém?

Úglátszik, lavinát indítottam meg kérdésemmel. Sohasem felejttem el azt a gyilkos és meglepett arcot, melyet Harder kérdésemre vágott. Úgy villogott a szeme, mintha rám akarná vetni magát, hogy torkomba

fojtja a szót. Anyus azonban édesen felkacagott, amitől úgy-látszik, kissé kijózanodott:

— És kitől szedted ezt a tudományt, ki beszélt neked kékekről? De én láttam, hogy dühös és ösztönösen hallgattam. Nem szolgáltattam ki a kocsiszt és a szakácsnét. Ügylátszik, hogy az angol nevelőnőre gyanakodott, mert Allan kisasszonynak másnap felmondta. Anyám visszatartotta okmányait. Azt mondta, hogy majd csak akkor adja ki azokat, ha új állásban leszel.

A következő éjszaka kozákok törtek be községünkbe. Mint egy rossz álomra, úgy emlékszem ezekre az eseményekre. Álomból ébresztettek fel és ragadtak ki az ágyamból. Az utcáról vad lövöldözés hallatszott. Azután az egyik csűr lángolni kezdett. Villámgyorsan felöltöztek. A kert alatt nyergelt lovak vártak ránk. A jószággazgató éppen fölségítette anyát az egyik lóra, ő maga a másikra pattant. Ránkiáltott, hogy siessünk.

Az inas főlemelt és anyám fell nyugított, hogy a nyergébe emeljen, de ugyanakkor lövések hallatszottak és golyók fűtyültek el a fülünk mellett. Eszreveték bennünket. Az inas elvágódott, golyó érte. A lovak megvadtak és elrohantak. En megboltottam és elestem. Anyám vissza akarta fordítani a lovát, de az intző vasmarokkal megragadta lova zablját és kényserítette, hogy vele nyargaljon.

— Gabriella! — hangzott a távolból és én utójára hallottam hangját.

Megérkeztek a kozákok. Egy mocskos siheder emelt fel. Felrántott magához a nyeregbe és tovább vágatott. Napokig rohantunk így, mindig ellenkező irányban, mint amerre anyámat láttam eltűnni. Rettentően rosszul éreztem magamat, folyton sírtam, sohasem fogom elfelejteni ezt a tébolyult, szörnyű lovaglást...

Kis szünetet tartott, az emlékek láthatóan felizgatták. De a beteg sürgette:

— Tovább... csak tovább!

— Végre egy kis orosz faluban pihentünk meg. Az első hetekre nem emlékszem. Az úti fáradságok túlságosan megviseltek, beteg voltam. Bizony, nem sokat törődtek velem, mégis meggyógyultam.

Egy orosz paraszt házába kerültem és nem is hallottam többé más szót, csak oroszot. Ettől kezdve lettem Kratopka Gabriella. Egy napon azután megjelent Kratopka személyesen is. Kiderült, hogy az a fiatal orosz, aki annakidején elrabolt. Mondhatom, alaposan megváltozott, mióta utójára láttam. Csinosan kiöltözött és meg volt borotválva. Tudtomra adta, hogy ezentúl ő lesz az apám. Nemsokára egy kis városkába költöztünk. Hamarosan úgy beszéltem oroszul, mint akár németül. Beiratott az iskolába és azontúl hol jól, hol rosszul ment a sorom, aszerint, hogy éppen milyen volt a hangulata.

Sekkal később tudtam csak meg a szülői házban töltött utolsó végzetes éjszakának történetét, melyet Kratopka mesélt el nekem. Ő mesélte, hogy a menekülés alkalmával édesanyámat lelőtték és meghalt...

A beteg megrezgett.

— Atyám elesett a harcmezőn és birtokainkat teljesen feldúlták, felégették. Hálásnak kellett lennem, hogy Kratopka magához vett és gondoskodott rólam. Ezt hangoztatta gyakran.

Kratopka nőlen volt, egy szörnyű néber vezette a háztartását. Ha elverte az asszonyt, akkor ennek én ittam meg a levét, mert a kapott ütlegeket nekem továbbította titokban, amit persze nem mertem Kratopkának megmondani. A forradalom után kicsérrelte az asszonyt, később azután ezzel is szakított és megint egy boszorkányt hozott a nyakamra, aki gyűlölt engem és akinek sok keserű órát köszönhettem. De hagyjuk ezt, nem szívesen emlékszem vissza ezekre az esztendőkre.

— Szegény gyermek! — sóhajtotta a beteg és kimondhatatlan gyengédséggel simogatta meg a leány kezét.

— Valamiért mégis hálával tartozom Kratopkának. Megengedte, hogy kedvem szerint tanuljak és mikor fölserdültem, nem akadályozta meg, hogy magam keressem meg a kenyeremet. Tetszett neki, hogy művelt vagyok és a francia, angol, német és orosz nyelvet beszélem.

Kratopka a forradalom óta jól keresett. Hogy mivel? ezt sohasem sikerült megtudnom. Azt hiszem, meglehetősen gyanús forrásokból származott a jövedelme. Egy napon azzal lepett meg, hogy remek állást talált a számomra. Egy mulatóba akart szerződnie, amelynek neve igen előkelően csengett és kifelé csupa pompa és ragogás volt, de valójában egy bűnbarlangot takart, melynek hírhedt dolgairól már magam is sokat hallottam. Fogalmam sem volt, hogy miért akart nevelőatyám éppen ott elhelyezni, hiszen tudnia kellett, hogy ez erkölcsi halálommat jelenti. De később, mikor sokat gondolkoztam ezen, gyanítani kezdtem, hogy éppen ez volt a cél. Valami titkokat okból el akartak engem pusztítani. Nem maradt más hátra, mint a szökés! Pénzem nem volt. A keresetemet nevelőatyám mindig elszedte,

azzal a kijelentéssel, hogy összegyűjti számomra. Megfigyeltem, hogy nem szerette, ha pénzem volt.

Megszöktek. Kemény idők következtek. Szerencsére más szökevényekkel is találkoztam, akikhez csatlakoztam. Így kerülünk Kínába. Sajnos, ott akkoriban nagyon zavaros volt a helyzet, lehetetlen volt ott maradnom. Újonnan szerzett barátain segítségével sikerült hamis útlevelet szereznem, melynek segítségével elhagyhattam Kínát és egy Brazília felé induló hajóra szálltam. Útelvelem már Kratopka Gabriella névre szólt. Egész vagyonom néhány rubelből állt. A hajón, mint komorna vállaltam állást, felügyeltem a női személyzetre és rendelkezésére álltam a hölgyutasoknak. Afféle női steward lettem, így utaztam végig az amerikai partokat és így kerültem Európába is, Southamptonba, ahol a szerencsétlenül járt hajóra kaptam szerződést. A második osztály hölgyutasaihoz osztottak be. Most majd gondolkozom, hogy micsoda új állást vállaljak. Szeretnék új életet kezdeni...

— Sohasem hallottál többé hírt anyadról?

— Nem. Azt sem tudom, hogy hol van a sirja!

— Kratopkától hallottad, hogy atyád elesett?

— Igen. Ő mindig mindenről értesülve volt.

A beteg mozdulatlanul fekiúdt, arcán nagy benső küzdelem látszott. Megmondja az igazat? Remélhet bocsánatot? Elfojtott sírás csuklott ki belőle.

— Az Istenért, mi baja van? Mi történt?

Őszinte részvét cseengt ki a lágyan simogató szavakból. Lassan, minden szót külön hangsúlyozva válaszolta a beteg:

— A te édesanyád... nem halt meg! Él... itt van a közeledben!... Én vagyok az!

Megette a drámai vallomást.

Őszinteszéru remület fogta el a fiatal lányt. Arra gondolt, hogy a szerencsétlen betegnek agyára ment a láz és megőrült. Önkéntelenül kivonta kezét a sovány ujjak közül és egy lépést hátrált.

Emlékek cikáztak át agyán: az ő édesanyjának barna haja volt és nem szöke.

Remegve hangzott a beteg szava:

— Kételkedel? Nem hiszed el, amit mondtam?

Szemében határtalan remület látszott.

Gabriella megzavarodva próbálta megnyugtatni:

— Az édesanyámnak gesztenyebarna haja volt! — mondotta. És nyomban érezte, hogy ez a válasz kissé ügyefogyott és gyermekes volt. De hirtelenében nem jutott jobb az eszébe.

A beteg egyetlen gondolatra is volt, hogy a maga egészében feltárja az igazságot. Arcára halvány pir szállt: a láza emelkedett.

— Befestettem a hajamat! — vallotta be.

— Ön angol nő!

— Nem!

— Hogyan, hát nem Allannénak hívják?

— Nem. Deutzné, született Lieven Anna vagyok... az édesanyád!

— Anyám!

Vajjon fájdalom, vagy túlságos öröm volt-e, amely betöltötte szívét és szinte kicsordult onnan? ... A gyermeke a karjában fekiúdt, érezte áldott közelségét. Bármilyen gyorsan közelgett a vég, e pillanatok gyönyörűsége nem volt drágán megfizetve, még a halállal sem! Ebben az ölekezésben feloldattak bűnei és megtisztult a lelke! Némán múltak a percek. Hosszan, imádatlalt nézte megtalált gyermekét és megsimogatta lányt firtjét. Úgy érezte, mintha megszabadult volna minden testiségétől és végtelen könnyűnek érezte magát.

— Mondd még egyszer azt a drága szót!

Gabriella megértte:

— Anyám! Édes jó kis anyám!

Ezek az édes szavak elringatták, lassan, mosolyogva aludt el. Szeme néha még megrebrent, mintha azt nézné hogy ott van-e még gyermeke? Azután oldalra billent a feje és csendesen, mélyen elaludt.

Boldog és nyugodt álom szállt megkínzott lelke...

(Folytatjuk)

Modern hieroglifák

Higyjétek el, azért fáradunk ki túlságosan hamar, mert rengeteg erőt pocskolunk jelentéktelen dolgokra.

★

Azt mondjátok, hogy a madarat a tolláról lehet megismerni? De hát akkor a finom, puha, pelyhes toll alapján hogy is gondolhatnánk a nehezkes libára?!

★

Cselekedeteitek vezérelve ez legyen: vigyázzatok, hogy a gyermeket ki ne öntsétek a fürdővízzel együtt!

★

A hadvezér igazi nagysága csak az elvesztett csata után mutatkozik meg.

★

A gondolatok röplését csak nehezen bírják követni a szavak.

★

A tehetség felfokozott képesség, a lángész pedig felfokozott emberiség.

★

Aki egyszernél többször be engedni csapni magát, megérdemli sorsát.

★

Az átlagembert az élet gömbölyűre formálja, ezért lesz olyan mint a labda: gurul, de sem saját sorsára, sem a másokéra nincs befolyással.

★

Gondoljatok mindig arra, hogy az üres dióhéj, ha leesik, nagyobb zajt csap, mint az egészséges.

III.

Hajnala már új szencziója volt a városnak. A földrengés veszedelme elmúlt, a rémület órái után kiderült, hogy a kár sokkal kisebb, mint amilyennek a pánik perceiben vélték. Csak két ház omlott össze és vagy tíznek a falai repedeztek meg. Sajnos, nyolc emberi élet elpusztult. A fürdőtelep azonban teljesen ép maradt. A Palace-szálloda sérülései jelentékteleneknek bizonyultak.

A halálrémült lakosság lassan magához tért, az emberek visszazállingóztak a városba, a kereskedők kinyitották üzleteiket és a kofák kirakodtak a piacon. Mindenki sopánkodott, jajgatott, versenyeztek, hogy ki tud hajmeresztőbb részleteket elmondani...

Aztán egyszerre valami zavaros, érdekes pletyka kezdett terjengeni, nem lehetett tudni, hogy ki indította el, a város legkülönbözőbb részein ütötte fel váratlanul a fejét.

Arról volt szó, hogy különös dolgok történtek az éjszaka. Még délután történt, mikor mindenki félőrülten futkosott az utcákon, hogy Brankó Iván lejtött az erdőből, erővel kinyitatta Gyorgyics Daniló üzletét és női ruhákat vásárolt. Gyorgyics azt hitte, hogy Brankó megalondult, de nem mert ellenkezni a nagy úrral. A ruhákat kosárba rakták és azokat Brankó a szürszabó lányával elküldte a vadász kunyhójába.

— Haj, haj!... Mit gondoltok, kinek küldte? Képzéjétek, asszonyt tartogatott az erdészlakban! Mila maga mesélte. Medvebőrben járkált az asszony, de azután felvette a Brankó ruháit és bejött a városba. Mila ismeri. Párizsi hölgy. Kacér. Püderes. Fürdővendég...

— Nohát! — csapták össze kezüket megbotránkozva a lányos mamák — ki gondolja volna! Hát ilyen kétszínű farizeus ez a Brankó! Esztendőök óta mosolyognak rá a város legszebb, leggazdagabb lányai, rájuk sem néz. És kiderül, hogy titokban asszonyokat őriz az erdőben. Hiába, nagy selma volt már az öregapja is...

— De hát ez még semmi! Alig jött be a nő a városba, Brankó egyszerre abba hagyta a mentési munkákat, a leány szoknyája mellé szegődött és nem tágitott többé mellőle. Hajnalban búcsúzott tőle a Palace-szálloda kapujában. És mit gondoltok, talán hazament ezután? Nem bizony, ottmaradt a parkban, leült a ciprusfák alá, talán még most is ott van és a francia hölgy léleketét lesi az ablaka alatt!...

Az emberek fejüket csóválták, megbotránkoztak, szörnyűködtek. Nem tudták, hogy az emberi léleknek is lehet földrengése, mindent felborító és lángbaborító rázkódtatása, amelytől összedől mindaz, ami addig épült benne és új hegyek, vulkánok támadnak a mélyben.

Ez történt Brankóval is.

A szörnyű éjszakán, miközben holtakat húztak ki a romok alól és a sebesülteket kötözték, egyszerre megvilágosodott előtte élete céltalansága. Milliókat halmozott fel, kémlelten, vad hajszával habzsolta az üzleteket. Az aranyesimálás forró kábulatában sohasem vetette fel a kérdést, hogy: mindez miért? Minek kell még több millió, még több hajó, ház, birtok? Nem gondolt az életre és nem gondolt a halálra. Örökké lihegő mozdony volt, amelynek öncélja a rohanás. De az éjszaka túlságosan közel állt a halálhoz, érezte fekete szárnyának érintését, riadtan és megdöbbenve eszmélt az eliramlott évek szürke egyformaságára és arra, hogy egyetlen pillanat mindent megsemmisíthet: pénzt, vagyon, élet!

Az apjának, nagyapjának volt igaza? Akik ráeszméltek a gazdagság hiábavalóságára és az asszonyi simogatáshoz menekültek?

Milyen különös véletlen, hogy éppen ezen a válságos éjszakán találkozott Rivers Lilivel!

A fátum, vagy ahogyan a keletiek mondják: a „kizmet!“ Az elkerülhetetlen végzet, melynek későn fogalmazó csírát még ősapáink küldték vérünkbe.

— Én sem lehetek más, mint az őseim, én rám is az ő sorsuk vár! — villant át Brankón.

De ez a felismerés nem rémitette meg. Ellenkezőleg, szinte derűs megnyugvás fogta el. Régi tapasztalat, hogy a legtöbb embert csak addig nyugtalanítja a veszély, amíg szembe nem kerül vele. Ameddig csak elképzei. Brankó szinte szégyenkezett és haragudott magára. Ettől a találkozástól félt eddig?

Ostobaság!

És reggelre óriási virágcsokrot küldött Lilinek.

Lili későn ébredt. A telefon bősülten csengetett.

— Ki az? — kérdezte mérgesen, de ki nem mozdult volna az ágyból.

— A portás nagyon alázatosan bocsánatot kér... — hallotta a reszkető hangot.

HUMOR

A csodanő

— Az én feleségem éjfél után behúnyt szemmel meg tudja mondani, hány óra van.

— Ugyan! És hogy csinálja ezt?

— Ugy, hogy engem kelt fel, nézzem meg, hogy hány óra van.

★

Az iskolában

— Na, Salamon, te egy jólnevelt gyermek vagy, mond meg szépen, mit csinálsz akkor, ha a vicinálison utazol például Csepelre és egy idős néni száll be a kocsiba, akinek már nem jutott ülőhely?

— Kérem, tanító úr, tettetem magamat, mintha aludnék.

★

Az új falusi rendőrnek egy foglyot kell a legközelebbi városba kísérnie. Mennek az országúton, egyszerre csak a szél lefújta a fogoly kalapját.

— A kalopot! — kiabálta a fogoly, — engedje meg, hogy utána fussak.

— Hogyne, te gazember — szólt a rendőr —, utána szaladni és aztán nem visszajönni... Itt maradsz szépen és én futok a kalap után.

★

Hangversenyen.

Egy úr: Mit szól, nagyságos asszonyom, az az ember ott a dobogón azzal a tojásfejjel ide mer állani a közönség elé énekelni.

Egy hölgy: De kérem, uram, hiszen az az én férjem!

Egy úr: És milyen jól áll neki az a tojásfej.

★

A villamoson

Egy úr felszáll a villamosra, odaad a kalauznak egy ötpengóst és szakaszjegyet kér.

— Kérnék aprót, — mondja a kalauz. — Nincs, — feleli az utas.

— Magának kell, hogy aprópénze legyen, — replikázik a kalauz.

— Engem ne magázzon, — ordít erre az utas.

— Jó — mondja a kalauz —, hát neked kell, hogy apród legyen.

★

A makacs író

— Mit akar ezzel a novellával? Hiszen már a multkor megmondtam, hogy nem jó.

— Azt gondoltam, szerkesztő úr, hogy azóta talán megjavult az ízlése.

★

— Azt szeretném, szívecském, ha csak mi ketten volnánk a világon.

— Annyira nem érdekel más?

— Dehogy, hanem akkor senkire vonatna felelősségre, ha agyonütnélek.

— Megőrült? Hajnalban zavar, mikor tudja, milyen későn feküdtem le?

— Bocsánat, déli tizenkét óra van... Egy úr akar sürgősen beszélni a kisasszonnyal...

— Nem érdekel! Senki számára nem vagyok itthon...

De e pillanatban valaki elkapta a portástól a kagylót és egy jól ismert hang viharzott a telefonba:

— Lilikém... drágaságom... én vagyok! Elsz még? Jaj, majdnem meghaltam rémületben!

— Max! — kiáltotta Lili. — Azonnal gyere fel!

— Na látja! — mondotta a fiatalember diadalmasan az elámult portásnak. — Önagysága felkérte.

És rohant a lifthez.

Lili magára kapkodta ruháját. Túláradó örömmel nyitott ajtót és nyakába borult az izgékony, széles mozdulatokkal gesztikuláló, szinte röpülni látszó, Menjou-bajuszú, feltűnően elegáns külsejű látogatójának.

— Maxikám! Hogyan kerültél ide? Hiszen még nem kaphattad meg a leveletem?

— A délutáni lapokban olvastam a földregésről. Képzelheted rémületemet...

Azt hittem, szörnyet halok. Rohantam a telefonhoz. Raguza el volt vágya a világtól. Sem telefonálni, sem táviratozni nem lehetett. A földregés magnetikus zavarai miatt rádiózni sem lehetett. A földregésről lekéstem. Órákig tartott, amíg végre egy külön masinát tudtam bérelni. Végre itt vagyok. Hát nem történt semmi bajod...

— Hm... őszinte legyek? Azt hiszem, igen!

— Szent Isten! Ne ijeszteges! Hol sérültél meg? Kezeden, lábodon?

— Azt hiszem, még rejtettebb helyen. Az agyamon!

— Ugratsz?

— Eszemben sincs!

— Micsoda tréfa ez?

— A legkomolyabb dolog, barátom. Azt hiszem, pályát változtatok...

A mozgékony, vékony emberke pulykavörös lett. Úgy látszott, mintha menten meg akarná ütni a guta, vagy azon habozik, hogy megverje Lilit.

— Mit akarsz csinálni? Pályát változtatasz? Óriási! Hát ülj le szépen, szívecském. Mert én most olyan fogok mondani, amiktől menten a földre szédülsz! Tudod-e, micsoda ujságot hozok? Nagyobbat, szenzációsabbat, mint a földregés. Ide nézz! — kiáltotta drámai hangon és egy papírlapot húzott ki zsebtárcájából.

— Tudod, mi ez? A siker! A legnagyobb siker!

— A szerződés? — mozdult meg élénken Lili.

— Igenis, a szerződés! Heti ezeröttszáz dollár a Star Corporationtól. Indulás már jövő héten New-Yorkba... A trükk remekül sikerült! Tudtam én, hogyan kell ezekkel bánni! Remek ötlet volt, hogy ide rejtettelek Raguzába, ahol senkisémet kerestek. Mulattal volna, micsoda hajtóvadászatot rendeztek utánad. Mindenáron ragaszkodtak a személyes tárgyaláshoz. Persze, veled könnyű szerződni. Téged egykettőre levehetnek a lábáról. De én annál keményebben dió vagyok. Majdnem megpukkadtak mérgekben, mikor megmondtam, hogy ismeretlen helyre utaztál üdülni és kizárólag én vagyok meghatalmazva, hogy nevedben tárgyaljak és szerződést kössék. Három hétig verekedtünk. Tegnap délbent irtuk alá a szerződést!

Lili nevetett.

— Szóval, nem is annyira miattam aggódtál, mint inkább a jutalékodat féltetted?

— A kettő elválaszthatatlan. Remélem, meg vagy elégedve velem. A lapok hasábotkát írnak amerikai szerződéséről. Yvonne epegőrcsöket kapott, hogy nem őt szerződtették, hanem téged.

— Sajnálom, Max... nem fogadom el a szerződést!

— A kis ember csak hebegni tudott.

— Nem fogadod el? Heti ezeröttszáz dollárt?!

— Lehetetlen, barátom!

Max ismét elvörösödött.

— De hát hogyan képzeled ezt? Nekem meghatalmazásom volt aláírni a szerződést. Ezért felelni fogsz!... A társaság fekete listára téteti a nevedet. Sehol a világon nem kapsz többé szerződést. És természetesen én sem hagyom a jogaimat. Nem örültem meg, ingyen dolgozni hetekig. És nemcsak a pénzről van szó. De az üzleti hírnevem! Az egész világ rajtam nevetne, ha kiderülne, hogy nem tudom szállítani a lekötött művésznőt. Soha többé nem áll velem szóba egyetlen direktor sem... Lili hanyagul rágyújtott egy cigarettára, mint akit egy betű sem érdekel a szóáradatból és csak mikor Max elfulladt a mérctől és egy kis levegő után kapkodott, hogy új rohamra induljon, jegyezte meg fölényesen:

— Minden károdat meg fogom fizetni!

Max haragja a tetőfokra viharzott.

— Megfizeted? — mondotta gúnyos kacajjal — Hát ez óriási! Szeretném tudni, hogy miből? Ha nem csalódom, e pillanatban is az én pénzemert költöd, én tömtem

beléd az ezresek az jövődöbeli üzlet reményében. És most itt a fényes szerződés, te pedig sztrájkba lépsz. Beszélj őszintén, mint jelent ez? Zsarolni akarsz?

— Pfüj, Max! Nem szégyenled magad? Ilyennek ismersz?

— Akkor hát mi történt veled? Csak nem...

Hirtelen megállt, arcán leírhatatlan megdöbbenés látszott. A toroka kiszáradt az izgalomtól.

— Szerelmes vagy! — kiáltotta kétségbeesetten.

Lili hangosan felkacagott.

— Tévedsz, Max. Olyan férfi még nem született, akibe én belészeretnék! De azért majdnem eltaláld az igazat. Férfi van a dologban. Férjhez megyek.

— Ki az az ember?... Mutasd meg!... Hol van?... Beszélni akarok vele...

uralkodó? Egy új Adonis? Szépségkirály? Boxbajnok?

— Csizmás paraszt! Ötvenesztendő... No, azért ne vágódj hanyatt, Dalmácia leg-

gazdagabb embere...

— És ha Dárius kincse az övé? Érdemes feláldozni a karrieredet? Minek néked még több pénz? Három autót tarthatsz, márványpalotában élhatsz, tele aggathatod magad briliánsokkal! És ha férfi kell, csak szét kell nézned a kollégáid között.

Minden filmprimadonna világhírű férfi-sztárhoz megy feleségül. Kikeresed a legszebb mosolyú, legvilágóbb fogú partnereidet és ahhoz mégy feleségül. Néhány hónap múlva már el is válhatsz tőle egy kis finom botrány közepette, ami a legjobb reklám. És ha már olyan nagyon benne vagy a férjhezmenésben, hát legfeljebb egy újabb partnert választasz. Esetleg a Chevaliert. Vagy a Douglas Fairbanks-et. Mit mondasz? Hogy Douglas már nő? Nem baj. Addigra biztosan elváltak. De hogy egy

paraszthoz menj feleségül? Ne tréfáld, Lili, ne tréfáld, mert szávamra, kiugrom a bőrömből!

— Nyugalom, Max! Parancsolsz egy kis konyakot?

— Ne gyötörj, Lili! Mondd meg végre, hogy miről van szó?

— Már régen megmondtam volna, ha szőhoz engednél jutni.

Max olyan mozdulattal vetette magát egy karosszékre, mint egy halálrészegzett gladiátor. Szíve mélyéből utálta e pillanatban a világ összes primadonnáit, akik csak azért születnek, hogy a szegény impresszáriók idegeit tönkretegyék. Megadással várta, hogy miféle borzalmakat fog hallani.

— Nézd, Max. — mondotta Lili — tudom, hogy csak az üzlethez értesz és egyébként ostoba ember vagy...

— No... no! — nyögött erőltlenül a megkínzott ember és egy gyenge tiltakozó mozdulatot tett.

— De azért — folytatta zavartalanul Lili — megpróbálom megmagyarázni a helyzetet. Egy kis csömört kaptam az élettől. Huszonhétvége vagyok, huszonötöt szoktam bevallani, de tudom, hogy nem látszom többnek huszonkettőnél. Hét esztendő óta filmezek. Hét esztendő óta komédiázom a szerelmet ibolyaszínű reflektorok fényében, a rendező ordítózása közepette. Hét éve nem adhatok másképpen csókot, csak ahogyan a rendező előírja. Pontosan megszabják, milyen szőgben hajlítam a derekam, hogyan csucsorítsam a számat, hogyan kell tartanom tenyerem között a férfi fejét, hányszor szabad lélekzenem a szenvedélyes csók pillanatában és hogyan kell aléltan kiforgatnom a szemem. Engem egész életemre megmérgezték, mert én már nem is tudom másnak elképzelni a szerelmet, mint komédiának. Ha egy férfi udvarol, mindig azt várom, hogy kigyulladnak a reflektorok, előbujik valahonnan a rendező és ránk kiált: előlről kérem, nem jó az egész! Hát most végre akadt egy férfi, aki nem ismert fel, aki nem is sejt, hogy ki vagyok. Képzeld, azt mondta, hogy nem jár moziba. Jó gondolat volt, hogy nem a művészi-, hanem a leánynevem alatt laktam a szállodában. Senkisémet ismert rám. Egyedül a főpincér jegyezte meg, hogy feltűnően emlékeztetek kedvenc moziprimadonnájára, Constance Glorieuse-re. Nagyon élveztem. Végre magánéletem volt. És gondolkozni kezdtem...

— Ez a baj! — kiáltotta elkeseredve Max. — Asszony ne gondolkozz! És főleg akkor ne, ha színésznő. Minek néki az eredeti gondolat? Hiszen a szerepeiben kézen kapja a legragyogóbb elméségeket.

— Csak hogy én nem akarok többé szerepet játszani. Szedd össze az eszedet, Max és próbáld megérteni. Azt gondoltam, ha már komédiázom az érzéseimmel, úgy sokkal szilárdabb alapokra is fektethetem az üzletemet, mint amilyen a mostani. Mert azt csak belátod, hogy nincs ingatagabb és veszélyesebb pálya a színésznél. Megbetegszem, elvesztem a hangomat, megváltozik az ízlés, sikerült cselszövényeket hurkolnak körém... és senkisémet vagyok.

— Rémlátások!

— Hát mondjuk, hogy igazad van. Hogy szerencsésen úszok meg minden veszedelmet. Még mindig marad egy, amely ellen nincsen védekezés. És ez az öregség. Egy nap okvetlenül bekopogtat az ajtómon. És mi lesz akkor? Tudod, hogy nem értek a takarékosághoz. Hogy az ujjaim között szőtfolyik a pénz. Kolduljak? Az elmult dicsőségről álmodozom? Eh, ennél már ezerszerre okosabb a gazdag házasság.

Max a kezét tördelte.

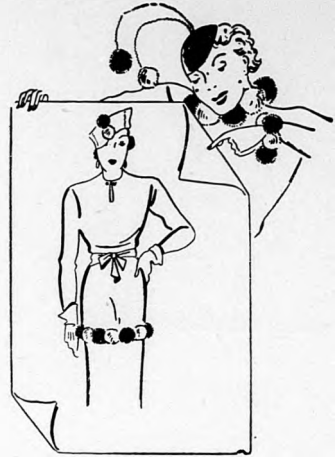
— És ezért jöttem repülőgépen Raguzába? Hogy ezeket az örültségeket hallgassam végig! Elég volt, Lili. Filmrendező koromban már megvertem két nőt. Félek, hogy te leszel a harmadik!

Felugrott és dühösen szaladt fel és alá a szobában.

— Téboly! Téboly! — mormogta ökölbeszorított kézzel.

Azután hirtelen megállt Lili előtt, a szeme fenyegetően villogott.

— Ki az a gazember!? — ordította Max. — Megölm! Gróf? Herceg? Száműzőt

Nőkről — nőknek

Legtöbbször a fiatal asszony követ el öreg hibákat.

★

A leányszemérem hasonló a nyílt vírághoz: ha egy levele letörik, a többi önként utána hull.

★

Ha két asszony összevész, az első dolguk, hogy kibéküljenek egy harmadikkal.

★

A nőt az első ősz hajszálra sohasem a tükör teszi figyelmessé, hanem mindig egy jó barátjaé.

★

Ha szép asszony van a házban, vége a nyugalomnak. (Mexikói közmondás.)

★

A szép asszony sohase szegény. (Spanyol közmondás.)

★

A szép asszony a ház szemefénye. (Magyar közmondás.)

★

A rózsza és a leány közt az a különbség, hogy a rózsza nem tudja szépségét, a leány mindig tesz még hozzá.

★

A jó asszony olyan a háznál, mint a napsugár, semmit sem hoz és mégis minden gyarapodik alatta.

★

Amit egy nő még akar tudni, azt kívéni vagy sírással, vagy kéréssel, esetleg csókkal.

★

A csók a szerelem uszoraamatja.

★

A mindentudás lehet férfierély, de a nőnél szerencsétlenség. Minden nőnek szüksége van bizonyos tudatlanságra, hogy fel ne támadjon a természet ellen azért, hogy az emberi hivatás terheit oly egyenlőtlenül osztotta fel.

Márvány- mondások kommentárral

Ne fuss — ötletek után! Ha jók: úgyis eszedbe jutnak újra.

(Magyarul: ne hidd, hogy minden gondolatod zseniális. Sőt: ezer gondolat közül legfeljebb — egy. De az a gondolat, amely ezerszer eszedbe jut, az az ötlet, amely ezerszer megvillan agyadban: az feltétlenül zseniális. Vagy legalább is — használható.)

★

A halottakkal szemben egyetlen kegyelet igaz és őszinte, az, amelyik olyan tiszteletben tartja őket, mintha — eleveken volnának.

(Magyarul: ha kedves halottunkat azért becsüljük sokra, mert nyugodtak vagyunk, hogy soha többé nem kérheti számon tőlünk érzéseinket és cselekedeteinket, — akkor nem szerettük igazán és nem tiszteljük őszintén az emlékéit. De ha úgy érezzük, hogy halála után is velünk van, mellettünk ül, hozzánk beszél és mi is hozzá beszélünk: akkor kegyeletünk emberhez méltó lesz. Hozzánk, akik élünk és hozzá, aki meghalt, de a mi szívünkben tovább él.)

★

Az ember — jó, de az emberek — rosszak.

(Magyarul: én jó vagyok, de te és ő — rosszak. Minthogy pedig minden ember a maga szemében «én», — tehát minden ember jó. Ebből természetesen következik, hogy mivel a többi ember az én szememben «te», vagy «ő» — minden többi ember rossz. Ezért van az, hogy mindig a többi embertől várjuk, hogy jó legyen, míg magunknak hajlandóak vagyunk megbocsátani a legnagyobb gazemberséget is.)

★

A házasság: két ellenséges front barátságos és állandó fegyverszünete. (Magyarul: azt hisszük, ehhez nem kell kommentár. Minden házastárs érzi, tudja és látja. Csak éppen — követni nem akarja.)

Az ajtón hevesen kopogtak. Olyan vad erővel, hogy a férfi azonnal elhallgatott.

— Tessék! — mondotta Lili.

Az ajtó kinyílt. A küszöbön Brankó állt. Lili alig ismert rá. A hatalmas szál ember arca valósággal eltorzult. Zavar, lámpaláz és féltékenység tükröződött rajta.

— Bocsánat — mondotta rekedten, — aggódtam önért. Tudni akartam, hogyan töltötte az éjszakát?

A pillantása nyugtalanul nyargalt körül a szobában. Ellenségesen szegeződött Maxra. Majdnem átfúrta tekintetével.

— Bocsánat, úgy látom, nincsen egyedül!

Lili mosolygott.

— Ezt ön nagyon jól tudta már akkor, mikor ide bekopogott. Sőt éppen ezért sietett megzavarni az együttest. Ez az úr Leroux Max, legkedvesebb párizsi barátom és üzleti ügyeim kezelője. Repülőgépen jött, mert tudni akarta, nem történt-e bajom a földregésem!

Az impresszárió felé fordult:

— Bemutatom magának Brankó Iván urat, életem megmentőjét!

— Uram — hajolt meg Max, — el vagyok ragadtatva! Mindig ilyennek képzeltem a tengeri kalózok utódait...

Brankó megdöbbenve nézett az izgága, vörvörös emberkére, aki magából kikelve hadonászott az orra előtt. Fogalma sem volt, hogy ezt mi lette?

— Aki csak azért ment meg valakit, hogy elrabolja, az nem lehet tisztességes ember. Érti? És én ezt nem tűröm! — toporzékolt Max.

Brankó elképedt.

— A vőlegénye önnek ez az úr? — fordult Lili felé.

— Nem! Ah, dehogyt!

Max bővebb magyarázatokkal akart szolgálni, de már erre nem volt ideje. Egy rettenetes kéz ragadta meg a gallérjánál és a levegőbe emelte. A többire már nem emlékezett tisztán. Kissé soká tartott, amíg magához tért a lépcső alján. Megsemmisülve ment a parkba, ahol szemlét tartott maga fölött. A nadrágja kirepedt, a kabátja is elszakadt. És több ruhát nem hozott magával. Még jó, hogy a felöltőjét a portásfülkében hagyta, azt legalább magára húzhatja harminc fok melegben! Nyilván örültek fogják nézni. Ezért még számolni fog Brankó úr. De Lili is. Sok pénzükbe fog kerülni a mulatság.

Mikor Brankó kettesben maradt Lilivel, mentegetődzve fordult a lány felé:

— Bocsásson meg, végtelenül sajnálom ezt a kínos dolgot!

— Oh, nem történt semmi! — nevetett Lili. — Megesett már ilyesmi máskor is ezzel az úrral. De azért ne haragudjék rá. Nagyon aranyos, jó fiú. Csak nem tudja fékezni a temperamentumát.

A férfi arca lassan felderült.

— Köszönöm! — mondotta, de elfelejtette megmagyarázni, hogy minek örül és mit köszön meg? Lili azonban értelmes nő volt. Megértette így is.

— Annak örül, hogy nem fűznek komolyabb érzelmi szálak Leroux úrhoz? És ha nem így volna? Miért bánatná ez magát? — kérdezte kacéran. Lili szeretett kíméletlenül támadni. A férfi érezte a lány hangjából kicsengő fölényt, amelyhez nem volt hozzászokva. Vele csak levett kalappal, meggörnyedt háttal szoktak beszélni. Szinte villámsapásszerűen érezte meg, hogy ebben a viszonyban mindig ő lesz a rabszolga, a megalázott, a könyörgő fél.

A szerelem törvényei azonban kiszámíthatatlanok és titokzatosak. Ahelyett, hogy felháborította és józanságra intette volna e felismerés, forró vérhullám futott végig erein. Ragyogó, királyi célnak látta Lilit, akit az elérhetetlenség ezer akadályá hátyáz körül.

— Sohasem fog szeretni! — villant át agyán. — De én imádom és nem tudok élni nélküle!

Pillanatok alatt felértékelte magát, emberi értékét, képességeit, vagyonát, öregségét. És a mérleg másik serpenyőjében Lili ült sugárzó szökecskéjében, diadalmas és halálos szépségében, szívtelenül és megközelíthetetlenül.

Üzleti lángész volt, akin a legravaszabb görög kereskedők sem tudtak kifogni. De most szemben állt a nagy ismeretlennel, a nővel! Eddig menekült előlük, de mindig tudta, várta, hogy egyszer eljön a nagy találkozás!

— Kérni szerettem volna valamire! — mondotta s a hangja remegett, mint egy drukkoló diáké. — Tegnap olyan borzalmas napokat élt át... úgy gondoltam, ma kárpótolni kell valamivel. Befűtettem a yachtomat. Szeretném, ha kirándulna velem Cattaróba. Európa egyik legszebb tengeri öble. Hegyek közé van rejtve, mint északon a fjordok. A tenger olyan szelíd és síma, mint egy nagy tó. Onnan háromórás autó-út vezet sziklákon keresztül, vakmerően emelkedő serpentineken át, a Lovcenen Montenegróig... Megnézzük Cetinjét, ezt a bizarr érdekességű kis várost...

— És miért akar odavinni?

— Szeretném, ha megismerné azt a világot, amelyben élek. A furcsa hegylakókat. A lelkiük szelíd, mint a sziklaormok, melyek között élnek... Akkor... azokon keresztül... talán megismer engem is.

Lili némán hallgatta a vergődő óriást. Hagyta, hadd kiplódjai ki a szavakat. Két kis pohárba konyakot töltött és az egyiket átnyújtotta Brankónak.

— A szép reggelre, a napsugárra és a virágokra, Iván!

— A választ kérem, Rivers kisasszony!

— Az életre, a fiatalságra és a jókedvre kocintottam. Ehhez nem kellene fekete

hegyek és elrejtett tengeröblök. Jöjjön, menjünk a tengerpartra sétálni. Van itt egy hely... abba szerelmes vagyok. Szinte félelmetesen szép kilátás nyílik onnan! Szelíd kézmozdulattal az erkélyre tessékelt Brankót.

— Várja meg itt, amíg rendesen felöltözködöm!

Brankó elnézett a tenger felé. A távolban két hajóját látta horgonyozni. Munkások nyüzsgöttek a hidján és szakokban hordták a gabonát, melyet Olaszországban vásárolt. A város szélén magas gyárkémények füstölögtek. Az ő szeszgyárában készül a legfinomabb alkohol, a Brankó-likőrök, melyeket még Angliába is exportálnak. A hegyek közül néha elmosódott, hosszúra nyújtott havasi kürtöző hangzik. Az ő nyájjait őrzik a pásztorok.

De most ez mind nem érdekli. Egy lányért reszket, akinek szőke haja kedvesebb neki, mint a Brankó-bank páncélszekrényeiben őrzött aranytömbök.

A háta mögött könnyű, surranó lépések. Az orrát finom parfüm illata csapja meg.

— Milyen szép! — mondta naiv bámulattal a férfit.

Lili mulatott.

— Csak nem gondolta, hogy mindig olyan lehetetlenül nézek ki, mint tegnap?

— Nékem akkor is tetszett!

Végimentek a parkon és nekivágtak a tengerpartnak. A part itt sziklás, a bársonyos, lágy fővény alig arasznyi széles és mögötte éles szökkenéssel ugranak fel a gránit-tömbök. Sírályok keringtek fölöttük, a víz valószínűtlenül kék volt, mint egy napfényben szikrázó zafrin.

Lili megállt, két karját kitartha és belenyújtózott a napsugárba.

— Látja, itt szeretnék élni!

A férfi szemében lázas tűz csillant, a hangja forrón süttött, mint a sirocó.

— Ha velem maradna... ha a feleségem lenne, a világ legszebb palotáját építtetném ide. Carrarából és Naxosból hozatnám márványát, Arábiából a szőnyegeit, Perziából a selymeit. Párizsból hozatnám a leghíresebb építőmestereket... kerteket robbantanék a sziklakba és ahol most állunk, szökőkútak locsolnák a szmaragdzöld pázsitot. Virágzó paradicsommá változtatnám a sziklát, futó rózsák szöknének fel a falaira, pálmák, ciprusok és narancsfák szegélyeznék az útjait...

Lili ránézett a megmámorosodott emberre:

— Így!... Így akarom! Így álmodtam ezt egyszer! Mert értse meg, nekem férfi nem adhat mást, csak hatalmat... és királyi kertet! Az én szívem holtan született, Iván, mint ez a szikla... de azzal nem ismételteti meg azt a csodát, melyről az imént beszélt. Ebben ne reménykedjen. Mégis meg akarja építeni az álmok villáját?

— Igen! Akarom! A templom lesz, melyben imádni fogom!

A rajongás, elragadtatás izzó lávája buggyant ki tekintetéből, ahogyan meglődült keze, mintha kincseket akarna szórni Lili lába elé.

A lányt is elragadta a nagyszerű szédület és egy pillanatra meghatódott. Iván mint egy lehelletet érezte arcán a váratlan csókot.

— Az alapkövetétel! — mosolygott Lili.

De hirtelen fájdalmas kiáltással ugrott hátra. Egy meglazult hatalmas kődarab éppen a lábához hullott és megsebezte. Brankó elsápadt.

— Rossz jel! — mondotta és megborzongott. De ugyanakkor dacosan kapta fel fejét.

— Ostobaság! — mondotta. — A hegy megérezte végétét. Haragszik rám, mert fel fogom robbantani! De én senkitől és semmitől sem félek!... Szeretem!... Nagyon szeretem...

És újra megragadta Lili kezét, aki azt erőltlenül engedte át.

(Folytatjuk.)

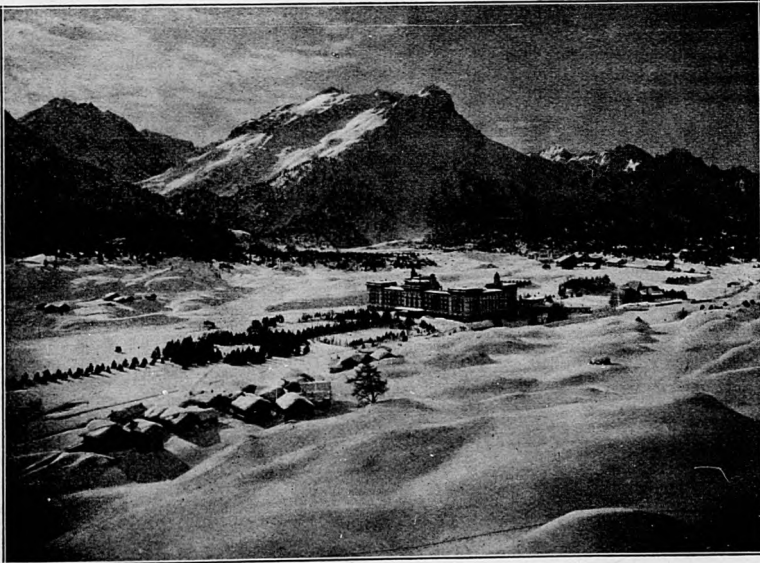
Az orvos mint tanácsadó

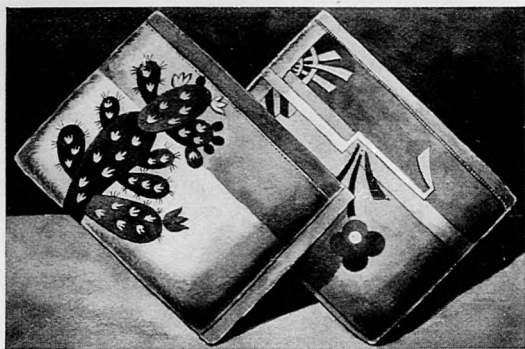
Örömmel állapítjuk meg, hogy a közönség legszélesebb rétegeiben szinte szabályszerű szokás lett a fogaknak bizonyos időszakokban való orvosi megvizsgáltatása, aminek következtében az esetleges megbetegedések idejekorán felismerhetők és megelőzhetők. Csodálatosképpen azonban ugyanazok, akik nagy súlyt helyeznek a fogbetegségek preventív kezelésére, testük többi részével egyáltalán nem törődnek.

Minden betegség gyógyításánál pedig nagyon fontos szerepet játszik a betegség megelőzése. A leghigiénikusabb, legegészségesebb életmód esetében is önmagunkkal szemben kötelességünk, hogy bizonyos időközönként megvizsgáltassuk magunkat és kikérjük az orvos tanácsát. Különösen fontos ez a gyermek növesi és fejlődési korszakában. Az ilyenmódon való, permanens megvizsgálattal segítségével például úgyszólván teljesen mentesíthetjük magunkat az egyik leg súlyosabb kór: a rákbetegséggel szemben.

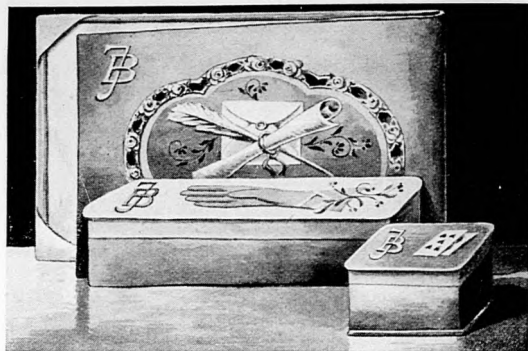
Ugyanilyen fontosságú a cukorbetegségnek időnkint való szabályszerű orvosi ellenőrzése. Sem az egyik, sem a másik betegség nem szedné oly mértékben áldozatait, ha az orvos tudására nem csupán akkor kerülne sor, amikor a betegség már teljesen kifejlődött, tehát amikor már csak gyöngye eredményre lehet — ha ugyan még lehet! — számítani, hanem ha az időnként történő teljes orvosi vizsgálattal módot nyújtanánk a betegség megelőzésére.

Az emberek legnagyobb része azonban nem akar belenyugodni abba, hogy olyankor is felkeresse az orvost, amikor még határozott fájdalomai nincsenek, szóval: amikor még konkrét megbetegedésről beszélni nem lehet. Pedig ezerszer könnyebb minden bajt megelőzni, mint gyógyítani. Senki nem veszi észre például sajátmagán, hogy szívdobogása erőtelenebb lett, hogy a vérnyomása fokozódott, hogy az ellenálló ereje csökkent, hogy a tüdejénél nincs minden rendben, szóval: nemsokára itt van a komoly betegség. Az időnként való orvosi ellenőrzés és vizsgálat éppen arra való, hogy ezeket, a páciens által észre nem vett tüneteket felismerje és ily módon megakadályozza a betegség kitörését. Erre a szerepre a legalkalmasabb a háziorvos, aki a család valamennyi tagját úgyszólván már esztendőök óta alaposan és tökéletesen ismeri.

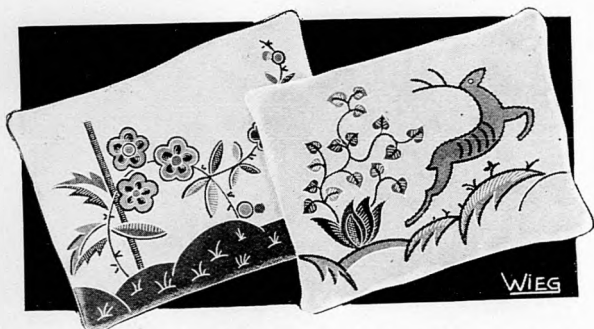

1. Modern posztópárnák. Az alap modern zöld, terrakotta, kék és drapp, rátétmunkával készítenő. Előrajzolja bármelyik darabja P 8.50. Teljesen készen P 18.

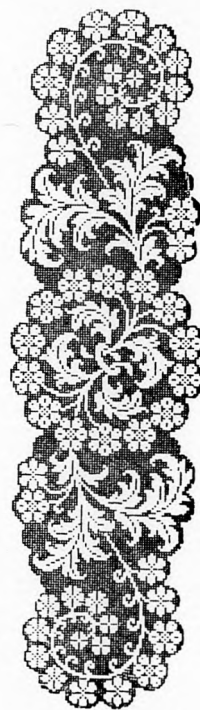
2. Ajándéktárgyak. Írómappa posztóból közepén gobelinnel és festve P 3. Kesztyű-doboz posztóból, vagy bársonyból gobelin fém-monogrammal teljesen készen P 32. A gobelin motív elő-felsőlappal és fém-monogrammal készen P 18. A gobelin fe'sőlappal festve P 2.40. Kártya-doboz készen P 8. Rendelés alkalmával kérjük a monogrammot közölni.

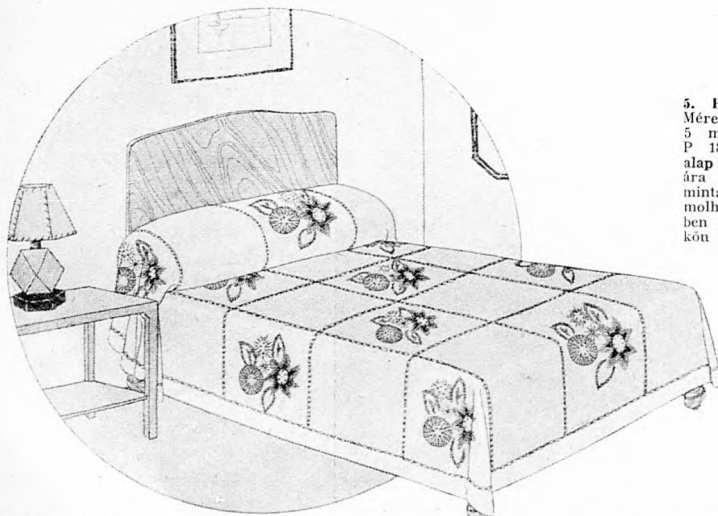
3. Posztópárnák világoskék, drapp, vagy világoszöld alapra előrajzolja P 8.50. Teljesen készen, kitöltve P 18.

4. MO. monogram asztalterítő és szalvéta jelzésére.

5. Recse, vagy horgolt futó. Mérete 50x150 cm. Készen, 5 mm-es kockával készítve P 18. Hozzávaló kész recse-alap és 15 deka gyöngyfonal ára P 9.50. Leszámolható mintalap ára P 3. Leszámolható mintáját jövő évben a kézimunkamellékletünkön hozzuk.

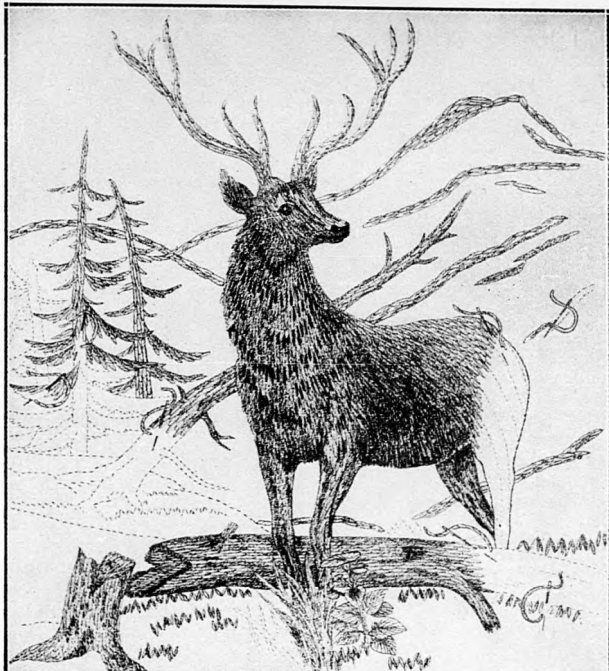

6. Szalontertítő. Az alapanyag ekrű vászon. Mérete 150x300 cm., előrajzolja P 20, 300x350 cm. méretben, közepén töltve P 45. A minta kivarrásához való színes volga-fonal motringja P 1.10. Szurtsablónja P 4. A levasható mintát jövő évi szűrt sablonmellékletünkön fogjuk hozni.

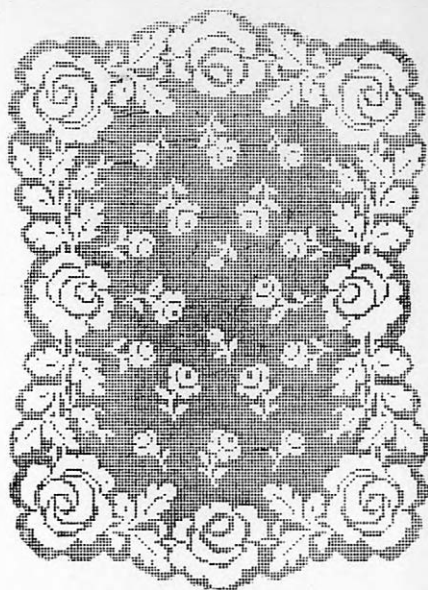

7. Madeira sarokminta zsebendő, gyerek fehérnemű díszítésére. Az anyagra másolópapírral átmasolando

FENTI KÉZIMUNKÁK A RAJZOKAT KÉSZÍTŐ KÉZIMUNKACÉGNEL RENDELHETŐK MEG. RENDELÉS ALKALMAVAL KÉRJÜK KÖZVETLENÜL AZ ILLETŐ CÉGHEZ FORDULNI. ERDEKLŐDÉS ESETÉN 20 FILLER, RENDELÉS ALKALMAVAL 50 FILLER PORTÓDÍJ KÜLDENDŐ. WIEG TESTVÉREK KÉZIMUNKÁHÁZ CÍME: BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENC-UTCA 19. SZÁM

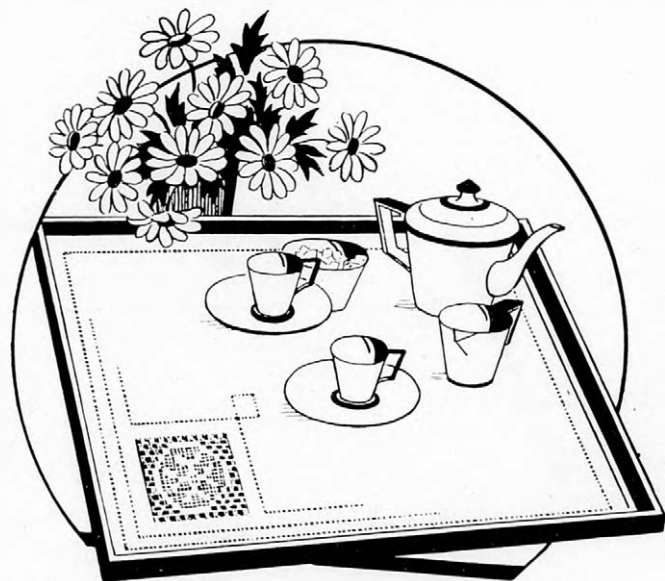

8. Falikép tüfetéssel. Világos szürkés zöld posztóalapon előrajzolva, megfelelő színű muliné anyaggal, tüfetéssel himzendő. Minden méretben megrendelhető, 40×50 cm. méretben hozzá való selyem- és gyapjúanyaggal együtt P 10. Gobelinképnek festve 40×50 cm. méretben P 6. Hozzávaló muliné motringja 16 fillér.

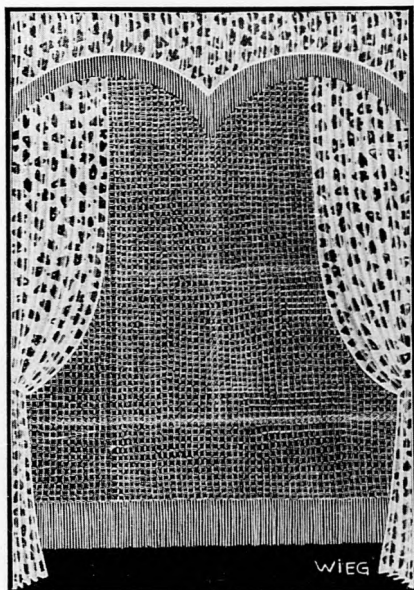

9. Gyermekkosci takaró recével, vagy horgolva készíthető. 70×100 cm. méretben 5 cm-es kockával készítve P 22. A hozzávaló kész recعالap és 10 deka vékony gyöngyfonál ára P 7.90. Horgolásához 12-es számú gyöngyperléből kell kb. 10 deka, ára P 2.80. Leszámolható mintalap ára P 3. Nagytott mintáját jövő évi kézimunkakellékletünkön hozzuk.

KELLEMESES ÜNNEPEKET!

10. Táleakendő. Szálhuzalos aszúrral és rece, vagy horgoltmóttóval díszítendő. Előrajzolva 40×50 cm. méretben P 1.20. Szűrtisablonja 50 fillér. Minden méretben megrendelhető.

11. Gittertüll és színes grenadin szárnyfüggöny drapériával. 150×320 cm. méretben a szűr és szárnyak drapériával együtt P 47. Grenadin különféle szép színekben, gittertüll és rojt nagy választékban legelőssőbb áron kapható.

FENTI KÉZIMUNKÁK A RAJZOKAT KÉSZÍTŐ KÉZIMUNKACÉGNEEL RENDELHETŐK MEG. RENDELÉS ALKALMAVAL KÉRJÜK KOZVETLENÜL AZ ILLETO CÉGHEZ FORDULNI. ÉRDEKLŐDÉS ESETÉN 20 FILLÉR, RENDELÉS ALKALMAVAL 50 FILLÉR PORTÓDIJ KÜLDENDŐ. WIEG TESTVÉREK KÉZIMUNKAHÁZ CÍME: BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENC-UTCA 19. SZÁM

Házi kozmetika

Mit nyújt a kozmetika?

Írta: Dr. FOLDES MIKLÓSNE

A kozmetika, illetőleg a szépségápolás oly régi, mint maga az emberiség. A régi assyrok, kaldeusok és zsidók orvosai írtak elő bizonyos fűrdőket és mosakodásokat, melyek vallási ceremóniális jelentőségük mellett a szépségápolást is szolgálták. A szent Nilusban való fűrdésnek pedig kimondottan fiatalító hatást tulajdonítottak.

A történelem további folyamán bevonul a kultúrnépek szépségápolási fegyvertárába a szépítő kenőcsök, krémek és púderek nagy serege.

A középkor aszkétizmusa nem kedvez a kozmetikának, mert elnyomja a testkultuszt.

Az újkorban azonban újult erővel lobban fel a szépség forrásának a keresése és ezzel együtt a szépítőszerkészítése. Egyesek konzervatív felfogása a szépségápolásban valami szegyelínivalót, valami olyasfélért képzelt, ami talán ellenkezik a polgári erkölccsel. Holott a modern kozmetika semmi mást nem hirdet, csupán azt, hogy a higiénia, amelyet minden kultúrember nyújt a testének, nyújtjuk a test takarójának és védőszerkezetének, a bőrnek, speciálisan az arcnak is.

A szépséghibákat, melyeket elmult korok krémekkel és szépségápolószerekkel lepleztek, modern eljárásokkal igyekszünk napjainkban végleg kiküszöbölni. A kozmetika oly esetekben, mikor arra szükség van, a sebészi kozmetikát hívja segítségül, nagyobb szépséghibák tökéletes megszüntetésére. A kozmochémia lázasan kutatja az anyagokat, amelyekből arcápolószereket készítve a teintét üdvé és hamvasá tegye. Az orvosi kutatás bevilágít az összefüggésbe, amely a belső elválasztó mirigyek működése és a szervezet öregedése között fennáll. A különféle sugaras kezelések, köztük a mesterséges napfény, a kvarc, zimankós téli napokon a nyári napűtés barnaságát varázsolja az arcra.

Mindezek a vívmányok nem képezik ma már lukszus tárgyát. Az a törekvés, mely a technika vívmányait a nagy tömegek közkincsévé akarja tenni, a kozmetika terén sem hátrált meg.

Torokör

az új gyógycukorka Réthy-gyártmány

Kozmetikai üzenetek:

«Erdélyi előfizető.» A pattanásos arcot csak rendszeres gőzöléssel kombinált kinyomkodással és szárító kozmetikumok használatával lehet rendbehozni.

«Fiatal asszony.» A szemöldököt rendszeresen csipesszel szabályozzák vékonyra. Ebből semmi hátrány nem származik, rakoncátlan szálakat tessék egy kis zsíros krémmel kenni és akkor jól fognak fekdüni. Beretválni nem szabad, sem túlzásba vinni a vékonyítást.

az ablakrésre,
s nem gondol a hideg szélre

Cello-fix

HIGIENIA Celluloidipar

Budapest, V., Hold-utca 5. Telefon: 15-9-16

MIT FŐZZEK?

December 21. Péntek: Savanyú tojásleves, túróscsusza, gyümölcs. **Vacsora:** Csuka fűszeresen, gyümölcs.

December 22. Szombat: Káposztaleves, sonkás metélt, gyümölcs. **Vacsora:** Pirított borjúmáj burgonyakörítéssel, uborkával, gyümölcs.

December 23. Vasárnap. Pulykaaprólék-leves sült borsóakkal, pulykasült pirossal sült kifliburgonyával, vegyes salátával, faagrtorta, narancs. **Vacsora:** Hideg sült vegyes kompóttal, apró sütemények, gesztenyekrém.

December 24. Hétfő: Burgonyaleves, mákosmetélt. **Vacsora:** Borleves pirított zsemlyével, hal rántva cellersalátával, diós- és mákospatkó, tea, apró sütemények, gyümölcs.

December 25. Keddi: Tyúklevés finom tésztával, főtt hús a levesben, kacsasült piros káposztával, kompóttal, Pali-torta, gyümölcs. **Vacsora:** Kacsasült hidegen rizskörítéssel, uborkával, kompóttal, apró sütemények, gyümölcs.

December 26. Szerda: Húsleves csigatésztával, főtt hús almamártással, nyúl vadasan makarónikörítéssel, áfonyával, diós- és mákospatkó, gyümölcs. **Vacsora:** Kocsonya majonézzel, vegyes sütemények, gyümölcs.

December 27. Csütörtök: Káposztaleves kolbászal, friss kolbász, májas sütte uborkával, csöröge. **Vacsora:** Friss borsos pecsénye uborkával, tea, apró sütemények, gyümölcs.

December 28. Péntek: Burgonyaleves, lekváros gombóc, gyümölcs. **Vacsora:** Tojásrántotta uborkával, gyümölcs.

December 29. Szombat: Karfiollevés daragalkával, vadalékpecsenye párolt sárgarépafélékkel, töpörtyűs pogácsa. **Vacsora:** Borjúvesés egészben sütte sült burgonyakörítéssel, uborkával, gyümölcs.

December 30. Vasárnap: Paradicsomleves rizzsel, fogoly gombával, maraszkinó krémtorta, gyümölcs. **Vacsora:** Finom kocsonya ecettel, torta, gyümölcs.

December 31. Hétfő: Karfiollevés, rántott harcsa citrommal, töltött alma. **Vacsora:** Kecsege főve tartárral, vaddisznópecsenye csipkefizzel, sült püré burgonya- és madársalátakörítéssel, uborkával, apró sütemények, gyümölcs.

December 25. Keddi: Libaapróléklevés daragombóccal, libaaprólék rizzsel, sült liba vegyes kompóttal, diókrémtorta, gyümölcs. **Vacsora:** Hideg sült délről kompóttal, torta, gyümölcs.

December 26. Szerda: Almaleves tejfölösen, töltött káposzta, friss kolbász sütte uborkával, gyümölcs. **Vacsora:** Főtt kolbász tormával, apró sütemények, gyümölcs.

December 27. Csütörtök: Áttört hablevés füstölthússal, natúrselet burgonyával, csöröge. **Vacsora:** Párolt máj burgonyakörítéssel, gyümölcs.

Savoly

CASANOVA

KÖLNIVIZ

előkelő, finom, individuális hatású

Kapható minden szaküzletben, de ragaszkodjék az eredeti csomagoláshoz: 50 gr., 100 gr., ¼, ½, 1 literes üvegekben

December 28. Péntek: Köménymaglevés pirított zsemlyekockával, gyümölcsös rizs. **Vacsora:** Kávét főtt kifliburgonya vajjal, gyümölcs.

December 29. Szombat: Lencseleves sertéscsülökkel, tarkedli ízzel, gyümölcs. **Vacsora:** Hagymatökény tejföllel, gyümölcs.

December 30. Vasárnap: Húsleves kockatésztával, főtt hús uborkamártással, füstölt oldalas savanyú káposztakörítéssel, gesztenyes kifli, gyümölcs. **Vacsora:** Délről sült káposztakörítéssel, tészta, gyümölcs.

December 31. Hétfő: Káposztaleves kolbászal, túróscsusza, gyümölcs. **Vacsora:** Hallevés, nyúl vadasan makarónikörítéssel, csipkefizzel, apró sütemények, gyümölcs.

Egyszerű étlap

December 21. Péntek: Burgonyaleves, mákos metélt. **Vacsora:** Töltött tojás, gyümölcs.

December 22. Szombat: Hagymaleves tojással, paprikás borjúselet tejföllel, diós palacsinta. **Vacsora:** Sült burgonya vajjal, sajt rettekkel, gyümölcs.

December 23. Vasárnap: Gombaleves, töltött borjúmell burgonyapürékörítéssel, püspökkenyér, gyümölcs. **Vacsora:** Kocsonya ecettel, gyümölcs.

December 24. Hétfő: Paradicsomleves rizzsel, lekváros metélt. **Vacsora:** Kirántott hal cellersalátával, töltött káposzta, diós- és mákospatkó, tea, apró sütemények, gyümölcs.

Schüller és Társa v. t.

VII., Róna-utca 95. sz.

a következő gyapju kézimunka fonalakat gyártja:

TÜRKENWOLLE zefir fonalat

ESKIMO férfi- és nőipullover részére

GRÜNADLER kesztyűfonalat

PF AU sportfonalat

SCHMETTERLING Ia gyöngy zefirt

GELBADLER Ia 4-ágú gyapjúfonalat

HÁZTARTÁS

Barnaleves tyúkhúsból. Egy kanál zsírban egy evőkanál cukrot pirosrá pörkölünk. Egy sárgarépát, egy petrezselymet, fél cellert, fél hagymát karikára vágva, kanál sőt, egy cikk kelkáposztát metéltre vágva beletesszük és egy tyúkot felszeletelve ebben a keverékben megsütünk. Azután annyi vizet öntünk rá, amennyi levesre szükségünk van. A tyúkot puhára főzzük és tálalás előtt lisztgáluskát főzünk bele.

Rizs sonkával (előétel). ¼ kg rizst megfőzünk, 8 deka vaját megforrósítunk, tesszünk bele két késhegynyi finomra vágott zöldpetrezselymet és a rizst összekeverjük a vajjal. 15 deka főtt sonkát apróra vágdalunk, belekeverjük a rizs közé és reszelt pármezánsajttal meghintve tálaljuk.

Paradiesomos tojástokány. A keményre főtt tojásokat karikára vágjuk. Egy fej hagymát vékonyra szeletelve, kevés zsírban sárgára megpírtunk, beletesszük a tojást, a tojások mennyisége szerint néhány kanál savanyú tejfelt és sőt, meghintjük kevés liszttel és ha átmelegedett, le vesszük. Előzetesen zsírban párolunk 16 deka rizst és paradicsomlével feltöltjük, hogy piros legyen. A tojástokányt a tál közepére halmozzuk, a rizst köréje tesszük, reszelt pármai sajttal meghintjük és forrón adjuk fel. Előételnek és vacsorának is tálalható.

Burgonya-pudding. 30 deka főtt, átpaszírozott burgonyát két kanál liszttel, 2 deci tejjel, ízlés szerint sóval jól összekeverünk. Tíz deka vaját habosra kavaránk, adunk hozzá két egész tojást és 20 deka főtt, finomra darált sonkát. hozzákeverjük a burgonyához és végül három tojás fehérjéből keményre vert habot keverünk hozzá. Formát jól kikentünk és gőzben egy óráig főzzük. A formából kiborítva, reszelt pármezánsajttal meghintjük és olvasztott vajjal

leöntjük. Forrón tálaljuk. Külön adunk hozzá olvasztott vaját.

Rántott sonka. Vékony sonkaszeleteket tojásban és kiliimorzskában meghempergetünk és forró zsírban kisütjük. Áttört borsó, lencse, vagy babfőzelékhez adjuk feltétnek.

Kürítés rántott csirke mellé. Két csirkemáját és zúzat apróra összevágunk. Egy negyed hagymát zsírban megpírtunk és ebben a hagymás zsírban pároljuk a zúzat és májat. Tejben áztatott kiflit apróra vágdalunk, sőt, borsot és petrezselyemzöldet apróra vágdalva hozzákeverünk, vékonyra szelt pírított zsemlyékét megkenünk vele és a csirke mellé adjuk.

Malac. A megtisztított malacot belülről megsózzuk és két órát állni hagyjuk, azután ruhával a bőrét egész szárazra törüljük, tepsiben pálcikákra helyezzük. Mikor sülni kezd, a füleket és farkát papírra burkoljuk, hogy ne égjen meg. A malac bőrét finom táblaolajjal egy kis ecset segítségével kenjük meg s ezt a sülés alatt kétszer, háromszor ismételljük. A tepsibe öntsünk vizet, ami ha elfőtt, pótoljuk frissel, de vigyázzunk, hogy a malac felületét ne érje víz, mert ettől megpuhul a bőre. Így kitűnő, ropogós malacpecsenyét kapunk. **Burgonyasalátát és szilvabefőttet** adunk hozzá. **Böhmer Alexanderné, Münsterberg Velencei marhahús.** Egy hagymát apróra vágdalunk, egy fél kávéskanálnyi zöldpetrezselymet, egy kisebb sárgarépát és egy gombát. Hat deka vajal egy kanál liszttel eldörzsölünk, serpenyőbe tesszük. a vagdálékat belekeverjük, kissé megpörköljük, cresszük fel egy pohár fehér borral, adunk bele füszeres füveket, szegfűszeget, mogoróhagymát. Háromnegyed óráig forraljuk, vegyük ki a füszeres fűsömöt, öntsük rá a mártást a főtt és szeletekre vágott marhahúsra, melyet előbb egy kivajazott tálra raktunk, tegyük sütőbe, hogy jól átmelegedjen. Vigyázzunk azonban hogy meg ne száradjon a hús.

Libamáj gőben. 25 deka szalonná szletekre vágunk s egy akkora lábást, amelybe a máj éppen elfér, a szalonnaszeletekkel kibéleljük, a májat ráhelyezzük, kissé megsózzuk. A lábást beleállítjuk egy nagyobb lábás fővödvibe, letakarjuk és másfél órán át gőzöljük, vigyázza, hogy a víz bele ne folyjon a májra. Azután hideg helyre tesszük és hidegen adjuk fel.

Őzshúsból szeletek. Egy kg őzcombból vagy lapockarészből szeleteket vágunk,

A tűzhelyről egyenesen az asztalra.

A főzőedény egyben tálalóedény is — csak a

JENAⁱ ÜVEG

ilyen praktikus

A tűzálló Jenaⁱ üveg, minden jobb háztartási üzletben gazdag formaválasztékban kapható. Nyomatványokkal 230 és mindenféle felvilágosítással díjmentesen szolgál. **Engel Armin, Budapest, Zichy Jenő u. 38** vagy a JENA® GLASWERK SCHOTT & GEN., JENA

kiverjük és forró zsírban megsütjük és vizet, vagy húslevet töltve alá, megpároljuk. Ezalatt megvagdalkunk két-három szardellát, amit előbb szálkájától megtisztítottunk és hagymát finomra vágunk. A húsokat kiszedjük a levéből, a vagdálékat beletesszük, kevés liszttel meghintjük, jól elkeverjük, a tálra rakott szeletekre szítan átszűrjük és forrón tálaljuk. Kürítésnek zöldpetrezselymes burgonyát aduk.

Keppanszelet. Egy szép húsos kappan

„Takarékos háziasszony gázzal főz“

Nappal fotel

Modern „Schöberl“ fotelágyak

Ejtel ágy

Schöberl Róbertnél, IV, Haris-köz 4

combját levágjuk, a csontot kivesszük belőle s kiverjük. Ugyszintén levágjuk a felsőszárnyával a mellét is és azt is pirosra kiverjük. Megsózzuk, megmártjuk felvert tojásában és zsemlyemorzsa-ban, forró zsírban kisütjük. A túl közepébe burgonyapépet halmozunk fel és a kisült szeleteket a szélén körül helyez-zük el.

Finom borecet. Legegyszerűbb mód-nak készíthetjük a maradék és elromlott bo-rok felhasználásával. A maradék boro-kat üvegbe töltögetjük, adunk hozzá egy marék lencsét, pár darab karikára vá-gott kukoricacsutkát, 2-3 kockacukrot. Az üveget csak háromnegyedréssz töltjük meg, meleg helyen tartjuk, hetenként há-morszor felrázzuk, az üveg nyakát tüllel lekötjük, hogy szellőzhessen. Három-né-gy hét alatt kész a finom borecet, mikor is ecetet leszűrjük és használhatjuk. A sürfi alja ecetágy, melyet újra felönthetünk a már félretett maradék borral. Így nem vesszük kárba a megmaradt borból egy csepp sem. *Böhmer Alexanderné, Münsterberg*

Receptek

Fánk. Hogy pántlikás fánkot kapjunk, első feltétel, hogy minden hozzávaló anyagot, lisztet, tojást, stb. langyosítsunk meg. Négy deka élesztőt egy kanál cu-ckorral és kevés liszttel, 4 kanál langyos tejfel elkeverünk kovásznak. A túl közepére tesszük a kovászt, köréje a 38 deka lisztet, melyből elvettünk a kovász-nak. Takarjuk be és tegyük langyos helyre. Mikor a kovász megkelt, 5 tojás sárgáját csipet sóval elkeverjük és a liszthez öntjük, továbbá adunk még hozzá 7 deka frissen olvasztott vaját s 4-5 kanál forralt és kihűlt tejet. Nagyon jól eldolgozzuk, míg hólyagos lesz és a ka-nállal elválik. Letakarjuk és meleg he-lyen kelni hagyjuk. Ha megkelt, liszte-zett deszkára borítjuk, ujnyai vastagra nyújtjuk és rendes fánkvággóval kivá-gjuk, letakarjuk, kelni hagyjuk, de nem szabad túlságosan elkelesztetni. Bő zsír-ban, de nem nagyon forróban sütjük. Az-al a részével tesszük a zsírba, amelyk a kelés alatt fölül volt. Befődjük, míg az alsórése megpirul, ekkor megfordít-juk, de nem fődjük többé be. Egyszer csak annyit szabad a zsírba tenni, hogy bőséges hely maradjon a fánkok ré-szére. Sztírára szedjük, melyre előbb tiszta papírt helyeztünk, azután látra tesszük, forrón megcukrozzuk és lekvárt adunk mellé.

Böhmer Alexanderné, Münsterberg
Foszlós kalács. Egy kiló liszthez 16 deka vaját, egy tojást, 2 deka élesztőt és íz-les szerint sőt vesszünk. Az élesztőt cukros, langyos tejben feloldjuk és liszttel könnyű kovászt készítsünk és kelni hagyjuk. Mi-kor megkelt, megfelelő táiban a liszttel, cukorral, tojással, sózott langyos tejjel jól eldolgozzuk és legutoljára dolgozzuk a kalácsba a megforrósított vaját, nyitott ujjakkal úgy, mintha kulcsot csavarnánk a zárba. Az ilyen bedolgozástól lesz fosz-lós a kalács.

Böhmer Alexanderné, Münsterberg
Rizs narancsal. 25 deka rizst vízben megfőzzük, adunk hozzá kevés vajat. Mikor a rizs kellőképpen megpuhult, ad-juk hozzá egy-két narancs lereszelt hé-

ját és kinyomott levét, három tojás sár-gáját és cukrot ízles szerint. Kavarjuk el és legalább 10 percig főzzük. Azután kihűtjük, keverjük bele három tojás kemény habját. Tálalásnál díszítsük na-rancsikkal, vagy befőtellel.

Szigethy Mancsi
Anizsos íveskék. 3 tojás nehézségű cu-krót habzásig keverünk, 3 tojás sárgájá-val, beleteszünk 2 tojás nehézségű finom lisztet és utoljára a tojásfehérje kemény habját. Viasszal megkent pléhbe egy-egy evőkanálnyit teszünk, egymástól jó tá-vol, meghintjük anizzsal, lassú tűznél halványra sütjük és még melegen rá-nyomjuk a nyújtófára, hogy gömbölyű ív formája legyen.

Inecs Károlyné
Mandulortata. 28 deka mandulát meghá-mozva apróra vagdalunk és tészaszűrőn átszítaljuk, 4 deka cukrozott narancs-héjat és 4 deka citromadót apróra va-gdalunk. 11 tojás fehérjéből jó kemény habot verünk, belekeverünk 28 deka cukrot, a mandulát, narancshéjat és cit-ronadót, kikent és lisztezett tortafor-mába öntjük és jó tűznél egy óráig süt-jük.

Dr. Czibalmos Józsefné
Marina-torta. 10 tojás fehérjéből vert ke-mény habot 25 deka cukorral, 25 deka héjastól megdarált mandulával összeke-verünk, adunk hozzá két szelet csokoládét és megsütjük. Ha kihűlt, mázzal bevon-juk. Máz: egy kis csésze feketekávé 21 deka cukorral, 3 szelet csokoládéval sü-rűre főzzük s ha kihűlt, 5 deka vajat ke-verünk bele. Ezzel a tortát bevonjuk.

Dr. Czibalmos Józsefné
Mogyorótorta. 7 tojás keményre vert habjába 25 deka pörkölt, darált mogyo-rót és 25 deka cukrot keverünk. Két tortaformában kisütjük. **Töltelék:** 3 szelet csokoládét megreszelve, kevés tej-színrel vagy feketekávéval péppé főzzük, ízles szerint cukrozzuk. Ha kihűlt, 3 to-jás sárgáját teszünk bele s ezzel sürűre főzzük. A tűzről levéve, 12 deka vajat keverünk hozzá, símára keverjük, s ha kihűlt, megtöltjük vele a lapokat s a te-jét is bevonjuk. *Szebeni Viktorné*

KÖLÉCSOKOLÁDÉ
Fáradtság ellen Kobona
GYÖGYSZERLEGBEN DÖBÖZ 7 148

Szultán-keksz. Egy mély tábla teszünk 28 deka lisztet, 14 deka vajat és kézzel jól összemorzsoljuk. Belekeverünk 14 deka cukrot, egy kávéskanál sütőport, 2 tojás sárgáját, elverjük két kanál tejjel és a liszthez vegyítjük. Azután tesszük bele a 2 tojás kemény habját, 7 deka méltélre vágott, cukrozott narancshéjat, 14 deka mazsolát és 1 citrom héjat. Egy mázos, kerek, mély formát kikénünk vajjal és a masszát meglehetősen vastagon beleteszünk, másfél óráig lassú tűznél sütjük, azután a formából szítára borít-juk, míg kihűl. Sokáig eltartható tea-sütemény.

Dr. Iványi Károlyné
Császárkenyér. 25 deka cukrot 5 tojással habosra keverünk, ekkor hozzáadjuk a 25 deka darabosra tört diét, egy vani-liás sütőport és 25 deka lisztet. Keskeny hosszú pléhen, lassú tűznél sütjük.

Boér Lászlóné
Élesztős vajasztésza. Tojásnagyságú va-jat habosra keverünk, 2 tojás sárgáját ütünk hozzá, azután 80 deka lisztet, 3

deka tejben áztatott élesztőt, ízles szerint porcukrot és langyos tejjel jól összedol-gozzuk, kelni hagyjuk. Ha megkelt, desz-kán fél kiló vajat dolgozunk bele, keves-tel pihenni hagyjuk, azután kinyújtjuk, négysszögletes darabokra vágjuk, meg-töltjük ízles szerint ízzel, kiskifliket for-málunk, tojás sárgájával megkenjük és megsütjük. *Süle Lászlóné*

Tanácsot kérnek

Kérem kedves olvasótársnőmet, ki tudna tanácsot adni influenzából kifolyólag kapott nagyfokú idegesség ellen. Állandó iz-galomban vannak az idegeim és legtöbbször olyan fáradt és kimerült vagyok, ami miatt igen sokat szenvedek. Éltvágyam ki-tűnő, aludni is elég jól tudok. Rengeteg orvosságot elfogyasztottam, de eddig javu-lást még nem éreztem. Nagyon hálás volnék, ha tanácsukkal segítségemre len-nének. Szíves válaszukat «Reménykedő» jelígre kérem.

Kedves olvasótársnőim közül ki tudna Németországban vagy Ausztriában olyan intelligens úricsaládót, ahol okleveles tanító-nő fogomtat, mint nevelőnő elhelyez-hetném s ott egyúttal tökéletesen elsajá-títhatná a német nyelvet. Szíves értesítést «Margit» jelígre kérek.

Üzenetek

A TIZENEGYEDIK KARÁCSOYT ün-neplni a Magyar Uriasszonyok Lapja és olvasótáborja és az újból reánk bo-ruló magasztos ünnep csillagos estjén a Magyar Uriasszonyok Lapja szerkesztő-sége és kiadóhivatala legjobb kívánságai-val köszönti minden olvasóját. Az elmúlt tizenegy év letörhetetlen reménye-séggel forrasztotta egyetlen akarattal törekvé-süinket: olyan tökéletesség és gyönyörűvé fejleszteni a Magyar Uriasszonyok Lapját, mint amilyenél lehetséges a mai viszony-ok mellett. Boldog, nevető gyermek-arcok mosolyában, ezekben az édes, em-lapunkat díszítő, egyetlen és legizgalmas boldogságot jelentő gyermekszerepben jut legvilágosabban kifejezésre a Magyar Uriasszonyok Lapja szelleme. Érettük dobog a szívünk, bennük látjuk az élet elérhető ideális valóságát. Ezek a csöppnyi gyermekkezek a felkínkre fonták kötelességünk lefejtethetlen páncélját s elvezették a családi élet oltárához, hogy meggyújtuk rajta az örökmező lángját. Csak egy parányi mécsláng a ma sütet éjszakájában, de fénye áttör rajta s jelzi az utat, mely útja a Magyar Uriasszo-nyok Lapjának és útja mindenkinek, aki a szívűbe fogadja a gyermekek kacagás-át. Ez az út a gondé és küzdelemé, de áldás és boldogság virul ki rajta. Es ju-talom is nekünk azoktól, akik nem megszokásból szeretik a Magyar Uriasszo-nyok Lapját. Szívünk halk dobogását viszhangozza minden szó, ami e pillan-tásban ajkunkról leperog és oda tesz-szük a karácsonyfa árnyékába. Ez a mi ajándékunk. A legszebbet, a legtöbbször adtuk, amit a szívünk adni tud. Kérjük kedves olvasóinkat, hallgassák meg, amit a Magyar Uriasszonyok Lapja izeb-eben a karácsonyi számban. Hallgassák

Lohr Mária (Kronfusz)

Vegytisztító-kelmejestő
Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross-utca 85. szám

meg kérésünket is és minden cikkét, novelláját, regényét, külön-külön bírálják meg. Emlékezzenek az év folyamán kapott dívat, kézimunka, színes kézimunka és szürtsablón mellékletekre s ha ezek együtt a családfélt nélkülözhetetlenjévé emelkedtek, szeretettel kérjük, ajándékozni meg kedves előfizetőink is a legtöbbször, amit kapni szeretnénk, ami legszebb karácsonyi ajándékunk volna: továbbra is pártfogásukkal és ajánlják ismerőseiknek lapunkat. Küldjék meg azoknak a címét, akik az új év első napján a Magyar Uriasszonyok Lapja érkezésének örülnének. Karácsonyi szeretettel köszöntjük kedves előfizetőink és olvasóinkat.

A MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA szerkesztősége és kiadóhivatala.

Jucika. *Hogy is szól csak, kedves, a Magácska panaszos levele? „Bácsi, kérem, mit szól hozzá, míg beteg voltam, az én drága szüleimtől minden héten tíz pengő zsebpénzt kaptam. Hála Istennek, meggyógyultam s mit gondol, mi történt? Azt hinné az ember, (oh, én naiv), hogy ennek örömeire a zsebpénzemet felelmi az én egyetlen, drága jó apukám. Nem, nem ez történt. Ellentétben a felgyógyulásom feletti örömmel, a zsebpénzem csökkent, még pedig a felére. Pedig az én aranyos apuskám jövedelmé, hála Istennek, nem csökkent és mégis ilyen elviselhetetlen mulót ért engem. Mondja, kedves bácsi, hát igazság ez? Őt pengőt kapok s ebből fedezem az összes születésnap, nénnapi és ünnepi ajándékokat. Tessék kiszámítani, mi marad belőle nekem. Hűszéves vagyok. Társadalmi életet élek. Mit kezdjek ezzel a felére zsugorodott összeggel?” Édes fiam, ne zúgolódjon, ne renitenskedjen, hanem egy napsütéses délben karoljon bele az édesapja karjába s vigye sétálni a Svábhegy aszfaltjára és ott rukkoljon elő panaszával. Mondja meg, hogy Maga még nem olyan egészséges, hogy egyszerre ötven szálalékkal lehessen redukálni a zsebpénzét. Tulajdonképpen most van szüksége a teljes zsebpénzre, mert míg beteg volt, nem volt szüksége semmire, de most, hogy „kezd” kissé egészséges lenni, vannak olyan aprócsképrő kiadásai, amiket a zsebpénzéből kellene fedezzen, de a legnagyobb dilemmában van, mert a leszállított zsebpénzből semmire nem telik. Nem kételkedem, hogy érvelése meghatja édesapját s megölti, eláll a redukálástól. Amit kívánok is Magának. Szívből üdv. a Szerk. bácsi.*

Balaton. Versi elárulják, hogy kezdő a versírás terén. Nines egyetlen költői sora sem. Aki ma ilyet mer írni, az nem olvasott igazi költeményeket, s ezért különbséget sem tud tenni. Jóakarattal ajánljuk, hogy ne ambicionálja a versírás.
Szív. üdv. Szerk.

Reumában szenvedőnek ajánlom a vadgesztenyének első virágzásában levő virágot leszedését, amit apróra vagdalva üvegbe kell tenni és 90 százalékos borseszó önteni rá. Jól ledugaszolva 2–3 hétig ablakban tartjuk, azután a folyadékok egy másik üvegbe átöntjük és különleg bedörzsölésre használjuk. R. J.-né

Aggódó anyja. Az én unokám is kis növésű volt hasonló korban. Ismerősöm tanácsára, kinek fiánál szintén hasonló eset állott fent, ajtó közé erősített szoba-nyújtót vettem, melyen a gyerek naponta löbbször föl-le húzódott s nyújtott karral csüngött, löbázva magát. Egy év óta bámulatos nagyot nőtt, mondják az ismerősök is, a mi legnagyobb örömrünk.

Üdv. F. Kálmáné

Helyreigazításul közöljük, hogy a nov. 20. számban a „Receptek” között megjelent *puncstorta* szövegbe hiba csúszott be, amennyiben a 12. sor közepén olvasható „tetszés szerinti cukrot” helyett *tetszés szerinti rumot* adunk hozzá.

„F. Jánosné”-nak üzenem, hogy a kifejlesztett férfiruhát alapos gőzöléssel lehet fényteleníteni. A férfiruhát egészen vizes ruhával letakarjuk és forró vasalóval könnyedén átühizgáljuk, míg megszárad. A gőz fényteleníti a kifejlesztett felületet. Habfehér lesz a fehérmeműje, ha a ruhát mosás előtt való este gyengén szalmiákszeses langyos vízbe jól beszappanozva beáztatjuk. Másnap reggel az egész vizet le kell önteni a ruháról s jó forró vízben kétszer átmosni. Utána főni teszi, a főzéshez Radion mosóport használjon, ami előbb hideg vízben feloldandó és minden fazék ruha közé vágjon bele egy citromot héjastól. Nem szabad felsóká főzni a ruhát, mert akkor nem ki, hanem bele fő a sárgaság. Főzés után újra jól át kell mosni a ruhát (a fővő vízbe hideget öntve) és kétszer öblíteni. Azután kékíteni és keményíteni. Így szép hófehér ruhája lesz.

Üdv. H. F.-né

Kichler szücs

megbízható szaküzlet

Kichler

IV. Párisi utca 4. szám

Telefon: 87-375

Luther Szövetség háztartási és továbbképző egyesület tanfolyamán kívül rendez rövidabb időtartamú főző és külön varró és szabászi tanfolyamot is. Négy polgárit végzett növendékeket vesznek fel. Jelentkezés személyesen IV. Veres Pálné utca 36. Irásban való jelentkezésnél válasszéklyeg küldendő. Telefon: 8—41—31.

Dr. R. L.-né. A nov. 20. számunkhoz mellékelte szürtsablón karácsonyi asztalka terítőjét olyképpen díszítjük, hogy a minta baloldali részén látható és 1. számmal jelzett nagyobb fenyőág a terítő egyik sarkába nyomandó elő abban az alakban, amint a mintán elő van szúrva. A 2, 3, 4, 5, 6 számmal jelölt minták szétosztóva nyomtatandók elő a terítőre, előbb a három sarkokba egy-egy fenyőág, azután a sarkok közötti üres oldalrésze 2—2 különböző mintájú és végül a kö-

zére néhány ágacska. A terítő széle zöldszínű anyaggal pikóhorgolással fejeződik be. Nagyon kedves karácsonyi hangulatú terítőt készíthetünk e mintával, amit a karácsonyfa alá is használhatunk. A színezés a minta szerint történik és pedig a fenyőág megfelelő zöldel, a szalag arannyal vagy ezüsttel, a csillagocskák arannyal, az angyal ruhája kézzel, szárnyai ezüsttel, keze, lába, arca testszínnel, haja arannyal. A szív pirrossal, a hármagbőcske fehérral. A gyertyák színessel, lángjuk sárgával. A harangocskák ezüsttel. A zöld ágakon csüngő díszek élénk színnel hangsúlyozandók ki. A fenyőágak egyetlen hosszú láncolással készíthetők, a többi szárítottal. Két délutáni munkával okvetlenül kész lehet a terítő. Szív. üdv. Szerk.

Földesné JUNO kozmetikai intézete új helyiségeiben, IV., Károly-körút 24. szám alatt lapunk minden előfizetője egy díjtalan arcápolásban és kozmetikai szaktanácsban részesül. Az intézet lapunk kozmetikai rovata vezetőjének felügyelete alatt áll és a fejlett kozmetika minden vívmányával fel van szerelve. Ezen ajándék-akciók folyó évi december hó végéig tart.

Kőrösi lány. Tanácsot kérés csak a „Tanácsot kérnek” rovatban közölhető. Előfizetőink ebben a rovatban díjmentesen kérhetnek tanácsot. Választ az „Üzenetek” rovatban kaphat. Az is díjtalan.

Szív. üdv. Szerk.

Tanárstalan. Megvallom, engem is gondolkodásba ejtett az ominózus levél. Amit nem vett észre a beszélgetésük alatt, az olyan félreérthetetlenül és világosan állt előtte, mintha tükör vetítené vissza eddig nem ismert szellemi hiányosságait. Mindenesetre súlyos figyelmeztetést kapott, amin nem teheti túl magát és ennek tudatában most már nem is szabad tovább vinni a dolgot addig, amíg rokona útján nem szerez teljesen megbízható információt az illetőről. Bizonyára találunk közös ismerőst, aki informálni tudja róla, esetleg vagyoni viszonyairól is. Az a pár napos, futólagos ismeretség nem elegendő, hogy megfontolt választ adhasson rohamszerű hódító tervére. Mindaddig, míg megfelelő helyről teljesen megnyugtató értesítést nem kap, csak udvariassági levelezésbe bocsátkozzék, nehogy kellemetlen tényekről értesüljön és önmagát kelljen hibáztatnia, hogy nem tartotta be a szükséges óvatosságát. Távól áll tőlem, hogy egy ismeretlen valakit meggyanúsítsak, de egy fiatal leány érdekében legmeghatározottan szükséges tartom a lengedezemben óvatosságot. Sőt, ha a rokona volnék, személyesen járnék utána a tudnivalóknak. Természetesen tartom, hogy nyugtalanítja az az untelegesség levélfotográfia, ami nemcsak szépségébe, hanem fokmérője szellemi képzettségének is. Ettől függetlenül lehet ugyan valaki nagyon derék, becsületes és kifogástalan úriember, de ilyen félremagyarázatlan bizonyítványt nem volna szabad kiállítani önmagáról. Aki nem ismeri őt személyesen, de ha egy ilyen levél valaki idegen kezébe kerül, nem alkothat más véleményt róla, mint amit Maga alkotott, nagyon helyesen, sőt tárgyilagosan, kedves kislány. Megértsem édesapját, aki elég magas korára való tekintettel, kislányát megbízható férj védelmében szeretné tudni. Minden szülő aggódva gondol leánygyermekéi jövőjére, mert ha kikerülnek az

**„Szönyegeget Kovácsévictől!
IV. Városház u. 1.**

élet viharába, nem lehet tudni, merre, hova sodorja gyöngye kis lényüket. Az az impresszió, amit rövid ismeretségük alatt személyesen szerzett az illetőről, eléggé biztató és értékelendő, ha nem kiszámított. Továbbiakban a beszerzendő információktól tegye függővé, hogy fogadják látogatását, vagy végleg megszokta minden ismeretséget vele. *Szív. üdv. Szerk.*

Aggódo anyja. Kisebbségi fiam szintén visszamaradt a fejlődésben. Több orvossal megvizsgáltattam a mindenki azzal vizsgált, hogy majd megnő, mert szerkezetiileg egészséges. A fiam 15 éves korában dadogni kezdett. Ekkor egy idegyógyászhoz (gyermekpszichiáter) fordultam tanácsért. Alapos vizsgálat után úgy a fejletlenséget, mint a dadogást a fejlődést előmozdító mirigyek elsatnyulására vette vissza. A gyermek egy éve szedi a rendelt orvosságot s örömmel látom fejlődését, sőt a dadogás is szűnik, időnként egészen elhagyja. Gyermekét okvetlenül szakorvossal vizsgálta meg, mert csak szakorvos tudhatja, hogy milyen orvosságra van szükség. Laikus által ajánlott recepttel nem kísérletezhet, mert esetleg többet árthat, mint basznál. *Szív. üdvözlő „Egy anyja“*

Debreceni előfizető. Meghűlésből eredő torokbajnál citromot kis szeletekben adva be a betegnek, jó hatást lehet elérni, ugyancsak köhögéskor a mézrel forralt limonádé melegen való használata által is. Ugyancsak megszünteti a fájdalmas fagydagánokat, ha citromszeleteket kötözünk rá éjjelenként a fagyos lábra. *R. J.-né*

K. Baby. A zománckádát zöld szappannal és kevés szalmiákpéppel jól be kell dörzsölni, utána szódavízzel jól megkefelní és végül tiszta vízzel leöblíteni. A vízkövek teljesen eltűnnek. Ajánlatos minden fürdés után petroleumos ruhával kitörölni. *Üdv. H. F.-né*

H. F.-né, Miskolc. Nagyságos Asszonyom, a szeretet a legértékesebb ajándékkal agyatta tele a mi szerény karácsonyfánkat. Mint a gyermek, elfogódtam és új-jongó örömmel állunk meg előtte. Nem

merünk közeledni hozzá, nehogy eloszoljon ez a gyönyörű álom. Messzről olvasuk: „Mennyasszony koromban, névnapi ajándékként kaptam völegényemtől egy lapot és bizony annyira megszoktam, hogy azt hiszem, sohasem fogom tudni elhagyni. Megjegyzem, csupán azért rendeltem meg a M. U. L.-t, hogy az ügynököktől megszabaduljak. Most pedig annyira megszerettem (tehát nem megszoktam), hogy alig várom érkezését és le nem teszem addig, míg minden sorát át nem olvasom. Valahogy egészen közel jérközött a lelkemhez a végtelen szeretettel írott kedves lap, s teljesen elbódított. Sok-sok gondnal, megértő lélekkel és a női szívet olyan nagyon jól ismerő érzékkel vezeti és állítja össze Főszerkesztő Ur ez a nélkülözhetetlen, kedves, szellemes lapot. Pedig elhítheti Főszerkesztő úr, hogy rengeteget olvasok klasszikus és modern íróktól, de — a Magyar Uriasszonyok Lapját jütő melegségre, háziasságra, amit ma ne is merünk várni, sehol sem talállok. Köszönöm Önnek ezt a gyönyörű érzést. Most pedig Isten áldását kérem Főszerkesztő úrra, hogy tovább is ezzel a szeretettel és megértéssel vezethesse a M. U. L.-t. Karácsonyi öröm, karácsonyi szeretet csillog ezekben a szavakban, ami egyedül a miénk, amivel a mi karácsonyfánkat díszítette fel, hogy a szívünk megteljen boldogsággal és rá csókoljuk kezére hátlánkat, szívből jövő köszönetünket és boldog karácsonyt kívánjunk Nagyságos Asszonyon keresztül mindenkinek, aki résztvesz a mi örömünkben. Meleg köszöntéssel Szerk.

Hajdúböszörményi előfizető. Hajhullás ellen kipróbált szer a csipős csalán gyökereiből készült főzetben való többszöri fejmosás. Egy másik szer: 70 gramm bojtorjángyökereket 71 centiliter vízben, ugyanannyi gabonapálínkákat öntve hozzá, néhány órán át főzzük. Azután üvegbe átűrjük és leülepedni hagyjuk. A tiszta folyadékkal lefekvés előtt a fejbőrt alaposan bedörzsöljük. Nyolc-tízszert bedörzsölés után a hajhullás rendszerint megszűnik. *R. J.-né*

APROHÍRDETÉSEK

Ezen rovatban közzelendő hirdetés díja szavanként 10 fillér. Vestagabb betűkkel szedett első szó díja 20 fillér. Tíz szón aluli szöveg hirdetési díja 1 P. Jelíés hirdetésekre érkező levelek továbbítására hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 P utalandó át.

Gyermekek mellé ajánlokiz fiatal leány, aki oda- adással, szeretettel dolgozna érettk. Komoly, lelkiismeretes, becsületes, szépen kézimunkázik. Levelek „B. Maria“ jelígere kiadóba ker.

Csillárüdülő egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima kósz, olesó panzió. Prospektus. Csillárüdülő, Mátrászöllös.

Szalomonban a legkényesebb igényeket is kielégítő, elsőrangú angol és francia modell készülő, ezzel szemben áram a mai gazdasági helyzetnek megfelelően, igen mellányosak. Nagybecsű partfogást kér Nagy Ilonka, Újpest, Horthy Miklós-út 15.

Ackermann József műszöví (takács) Budapest, IV., Váci-utca 19. Ajánlja kéziszöví len-, damasz-, lenvonzóruit. Szállít teljes mennyasszonyi kelengyét. Frontier-törülközök, fürdőlepedők, köpenyanyagok. Mintát, árajánlatot díjmentesen küld.

Jéles tanítónő oklevéllel rendelkező fiatal hógom részére háziitanítónő vagy nevelőnő állást keresek úri családnál. Axer Istvánné, Pápa, Gróf-út 15. II.

Szanatóriumi képzettséggel elsőrendű gyógymasszázs, fogó- és vízkúrát adok. Telefon: 308-14.

Beteg hölgyek ápolását, idősebb nyugdíjas hölgyek gondozását vállalja mérsékelt díjazásért a Szent Erzsébet női kórház és otthon, II., Fő-utca 41. Ugyanúnt Röntgen-átvígátítás, felvétel és diaphánia bejáró betegeknek.

Urhölgyeknek tanitok modern ílemunkát, bőrmunkát, készítvárrást. Vidékieknek esetleg ellátással. Érdeklődők levelét „Amerikai“ jelígere kérem.

Okleveles zongoratanárnő, perfekt német, jó francia, nevelőnő állást keres. Vargáné, Budapest, IX., Tüzoltó-u. 8.

Gyermek torna okleveles testnevelési tanárnő vezetésével hétfőn és csütörtökön. 1/26-1/27-ig. Klotild-utca 17. (B. T. C.)

Rongyaiból szőnyegeket, takarót, függönny készít és azonnal cserél Ehenfeld szővízővem. Harminceketes-tere 4.

Kék mák 70, aprószemű, gömbölyű fehér törpebab rostálva 24. tarka bab 22 fillér. Csomagolás önköltségen. Balogh. Szentadorján.

KUTNEWSKYnek

Szive van
olcsón jöt adni

KUTNEWSKY
SZÜCS IV. KRISTÓF TÉR 6

Receptverseny

Kedves előfizetőink szíves tudomására hozzuk, hogy 50 darab nagyerékű díjjal jutalmazandó receptversenyt rendezünk. A receptek 1935 március 1-ig beküldendők. A receptek jutalmazásáról az 1935 július 20. számban számolunk be. A versenyen előfizetőink vehetnek részt: egy-egy ünnepi ebéd vagy vacsora teljes menüjének receptjével. A versenyre beküldendő receptek a legfinomabb, legizletesebb ételeket kell tartalmazzzák és olyanokat, amelyek lapunkban nem található fel. Ezenkívül küldhetők más receptek is, amelyek specialitásuknál fogva versenyképesek. A versenyen résztvevők legalább öt különböző ételnek receptjével vehetnek részt. A versenyen résztvevők receptjeit hat tagból álló szak-bizottság fogja elbíralni és a legkitünőbbeket értékes jutalomban részesítik. A versenyen résztvevőket kérjük, szíveskedjenek minden egyes receptet külön papíron és csak a papír egyik oldalára írva, tisztán, olvashatóan beküldeni. A borítékon a M. U. L. címén kívül méltóztassanak feltüntetni a „RECEPTVERSENY“ jelzést is. Teljes tisztelettel a M. U. L. szerkesztősege.

Felölés szerkesztő, kiadó és tulajdonos:

KERTÉSZ BÉLA

Szerkesztők:
tordai BÜJTJE ETELKA
ERDÖDY ELEK, KERTÉSZ ELEK

Ügyvezető igazgató:
BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat, klicskéket, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap képeinek és cikkeinek átvétele és lekölzése tilos.

A Magyar Uriasszonyok Lapját a Corvina Fesztégyár R. T. festékével nyomta: a Hungária Hirlapnyomda R. T., Budapest, V., Vilmos császár-út 34

Felölés: SCHMIDEK GEZA

KELLEMEMES ÜNNEPEKET

Foto: Veres

Foto: Veres

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

Foto: Angelo, Budapest, IV., Váci-utca 4.

STIL-RUHA A MEGFELELO HAJVISELETTEL